

BULGARIAN

BASIC COURSE

Volume IX

Lessons 76 - 85

January 1966

Revised February 1984

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

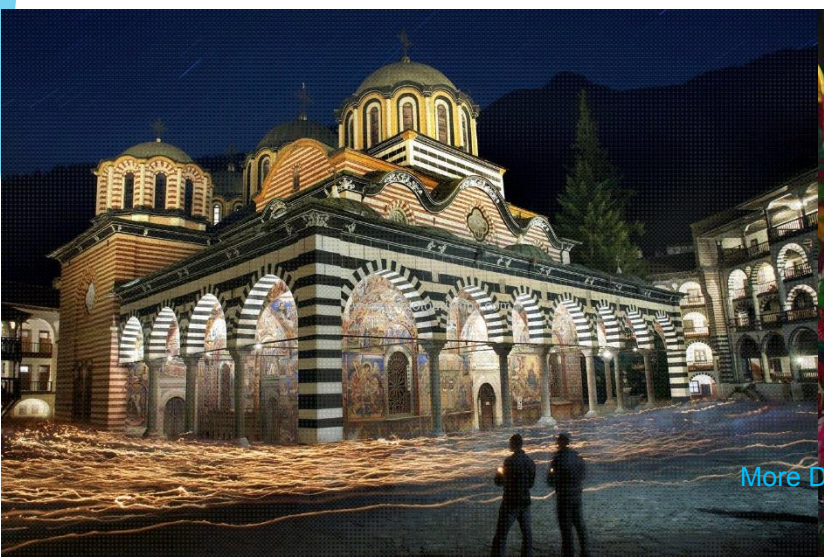

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

TABLE OF CONTENTS

	Page
1. Lessons 76-85	1-171
Lesson 76	1-20
Grammar Perception Drill	2
Cartoon Guide	7
Dialogue: Air Reconnaissance	8
Grammar Analysis: The Past Passive Participle used as an Adjective	9
Grammar Drill	12
Reading Text	15
Questions	16
Homework	18
Vocabulary	19
Lesson 77	21-34
Cartoon Guide	23
Dialogue: Battle Exercises (continued)	24
Reading Text	25
Questions	26
Homework	28
Interpreting	30
Vocabulary	32

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 78 _____ 35-54

Grammar Perception Drill _____ 36
Cartoon Guide _____ 41
Dialogue: Friends Quarrel _____ 42
Grammar Analysis:
Reflexive Verbs - Reciprocal Action __ 43
Grammar Drill _____ 46
Reading Text _____ 48
Questions _____ 50
Homework _____ 52
Vocabulary _____ 53

Lesson 79 _____ 55-74

Grammar Perception Drill _____ 56
Cartoon Guide _____ 61
Dialogue:
Eating Halvah at Grandma Stanka's ____ 62
Grammar Analysis:
Reflexive Verbs - Impersonal Action __ 63
Grammar Drill _____ 66
Reading Text _____ 69
Questions _____ 70
Homework _____ 72
Vocabulary _____ 73

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 80 _____ 75-90

Grammar Perception Drill _____ 76
Cartoon Guide _____ 79
Dialogue:
Looking for Money to Borrow _____ 80
Grammar Analysis:
Future in the Past _____ 81
Grammar Drill _____ 83
Reading Text _____ 85
Questions _____ 86
Homework _____ 88
Vocabulary _____ 89

Lesson 81 _____ 91-102

Cartoon Guide _____ 93
Dialogue:
Military Preparation _____ 94
Reading Text _____ 95
Questions _____ 96
Homework _____ 97
Interpreting _____ 98
Vocabulary _____ 100

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 82 _____ 103-124

Grammar Perception Drill _____ 104
Cartoon Guide _____ 109
Dialogue: At the Hospital _____ 110
Grammar Analysis:
Conditional Mood _____ 112
Conditional Sentences - Present (Future) _____ 113
Grammar Drill _____ 117
Reading Text _____ 120
Questions _____ 121
Homework _____ 123
Vocabulary _____ 124

Lesson 83 _____ 125-144

Grammar Perception Drill _____ 126
Cartoon Guide _____ 131
Dialogue:
At the Hospital (continued) _____ 132
Grammar Analysis:
Conditional Sentences (continued) _____ 133
Grammar Drill _____ 136
Reading Text _____ 139
Questions _____ 140
Homework _____ 142
Vocabulary _____ 143

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Lesson 84 _____ 145-160

Grammar Perception Drill _____ 146
Cartoon Guide _____ 149
Dialogue: Ivan Must Undergo an Operation 150
Grammar Analysis:
Reflexive Verbs - Neuter Action _____ 151
Grammar Drill _____ 153
Reading Text _____ 156
Questions _____ 157
Homework _____ 159
Vocabulary _____ 160

Lesson 85 _____ 161-171

Cartoon Guide _____ 163
Dialogue: Military Exercises _____ 164
Reading Text _____ 165
Questions _____ 166
Homework _____ 168
Interpreting _____ 169
Vocabulary _____ 171

2. Grammar Index _____ 172

3. Table of Illustrations _____ 180

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С Е Д Е М Д Е С Е Т И Ш Е С Т И У Р О К

L E S S O N 7 6

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The Past Passive Participle Used as an Adjective

1.

Войникът, който е наказан,
е болен.
Наказаният войник е болен.

Войникът, който е наказан,
болен ли е?
Наказаният войник болен ли е?

Кой е болен?

Да, наказаният войник е
болен.
Да, войникът, който е на-
казан, е болен.
и т. н.

Студентът, който беше пока-
нен, дойде ли?
Дойде ли поканеният студент?

Параходът, който беше нато-
варен, замина ли?
Замина ли натовареният пара-
ход?

Получи ли се днес някакво
препоръчано писмо.
Откого е препоръчаното пис-
мо.
За кого е писмото, което е
препоръчано.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Стоката, която беше поръчана,
 пристигна.
Поръчаната стока пристигна.

Гроздето, което беше поръчано,
 пристигна.
Поръчаното грозде пристигна.

Стоките, които бяха поръчани,
 пристигнаха.
Поръчаните стоки пристигнаха.

Стоката, която беше поръчана, пристигна ли?
Пристигна ли поръчаната стока?

Да, стоката, която .....
Да, поръчаната стока ....

грозде, стоки, фотоапарат,
списание и т. н.

Кога ще бъдат изнесени за Русия стоките,които са складирани?
.....складираните стоки?

гроздето, стоката, житото,
плодовете, месото и т. н.

Скъпи ли бяха стоките, които бяха поръчани?

Евтини	внесени
Хубави	доставени
Германски	купени
Руски	натоварени
Френски	застраховани
Български	изнесени
Италиански	предадени

параходът, стоката,
сиренето, житото
и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Войникът, който беше наказан от командира на ротата, е болен.
Наказаният от командира на ротата войник е болен.

Кой е болен? — Войникът, който беше наказан от командира на ротата, е болен. Наказаният от командира на ротата войник е болен.

Пристигна ли стоката, която беше поръчана преди няколко седмици?
А гроздето?.... А другите стоки?

фотоапаратът, списанието и т. н.

Вкусна ли е храната, която се сервира в този ресторант? — Да, сервираната в този ресторант храна е много вкусна.

гювеч,ястия,сирене — Не, ...

Хубаво ли е виното, което се сервира в този ресторант?

Къде закараха пешеходеца,който бе блъснат от автомобил?

жена, дете, деца

Хубава ли е песента, която бе изпя от студентите?

песните, български песни, тази американска песен

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

4.

Войникът, който бе наказан от ротния командир, е болен.
Войникът, наказан от ротния командир, е болен.

Кой е болен?

Войникът, който бе наказан от ротния командир, е болен.
Наказаният от ротния командир войник е болен.
Войникът,наказан от ротния командир, е болен.

Получихте ли списанието, което бе поръчано от мен миналата седмица?

костюм, униформа,връзки

Чист ли е подът, който бе измит от прислужника преди малко?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

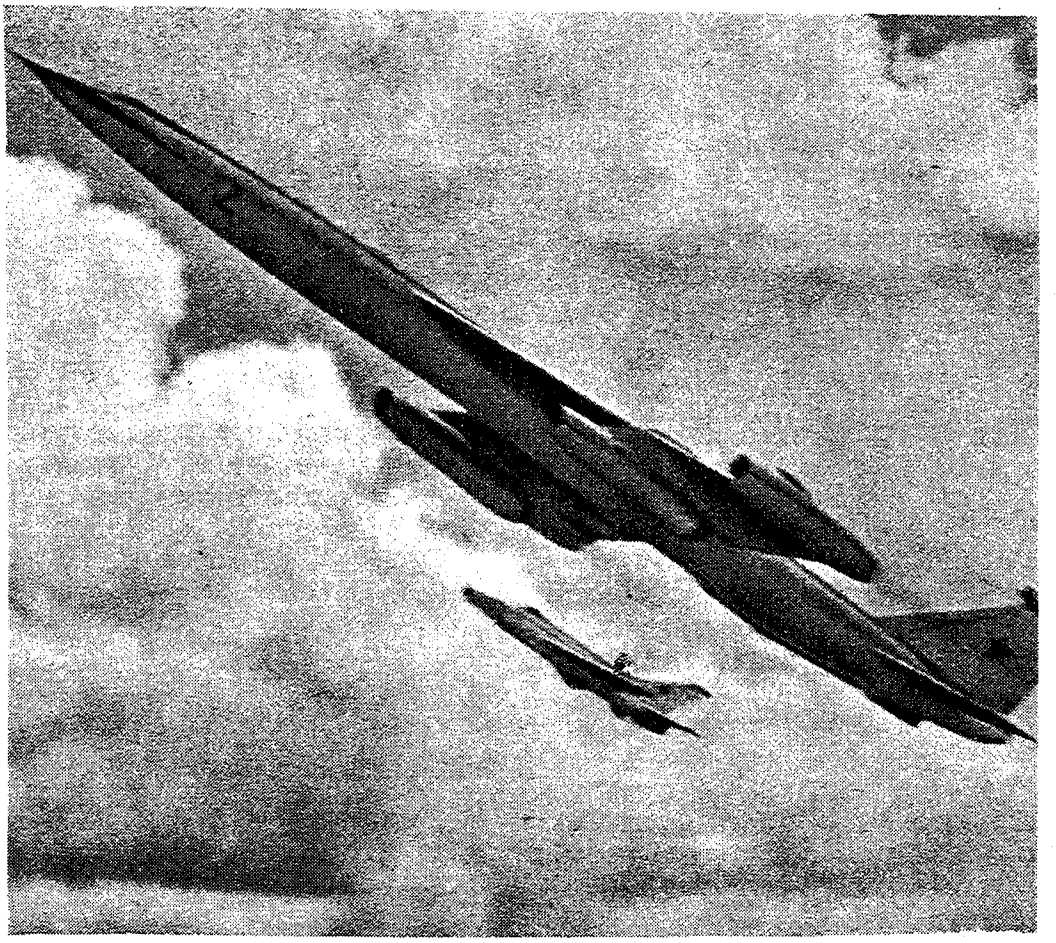

Български боен самолет — 1912 година

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

BULGARIAN

LESSON 76

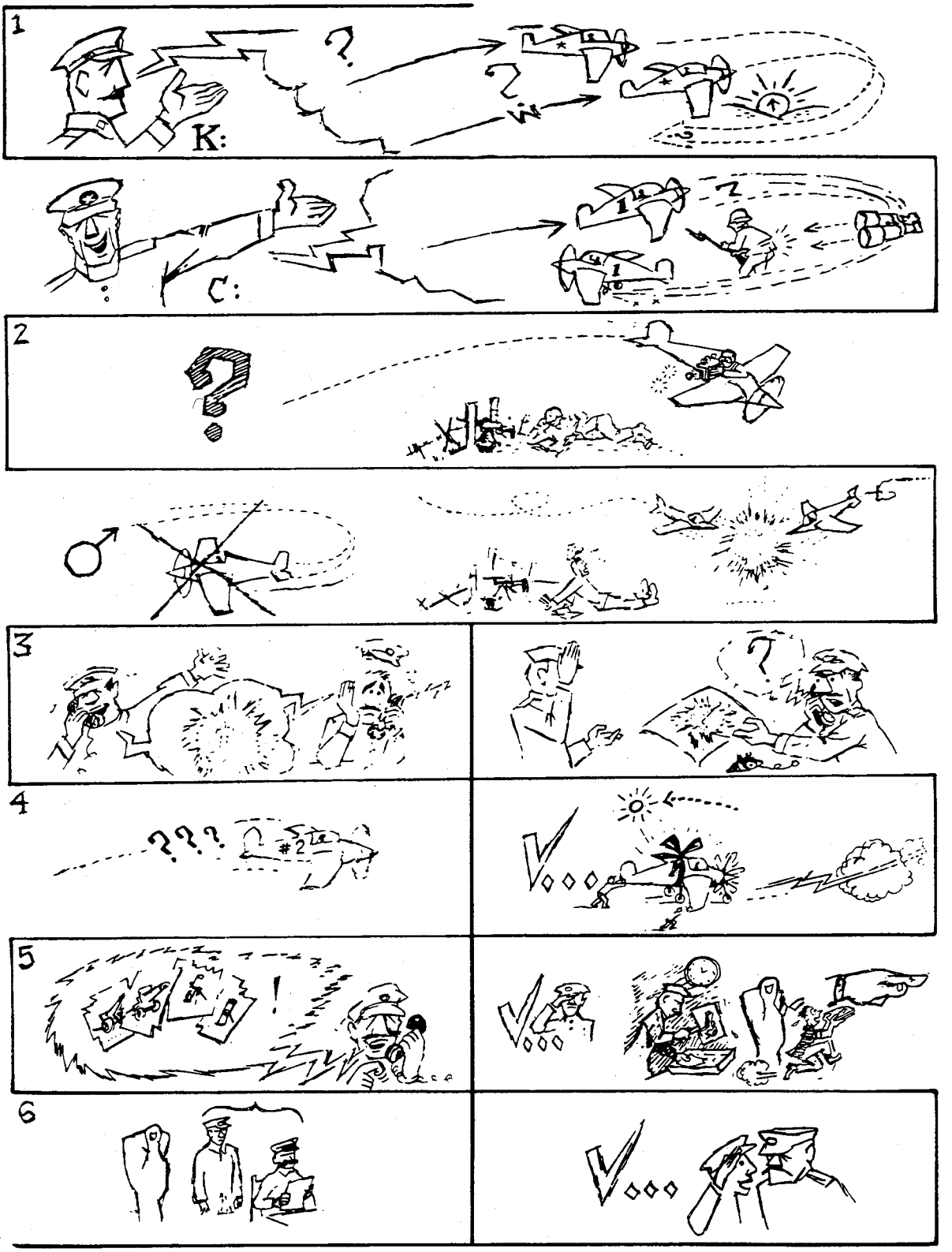

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 76 - РАЗГОВОР

ВЪЗДУШНО РАЗУЗНАВАНЕ

Полко́вник Ки́ров
Майо́р Сва́тов

- Самоле́тите, изпра́тени та́зи су́трин, вър́наха ли се?
- Еди́ният, ко́йто бе́ше изпра́тен да разузна́е тила́ на непри́ятеля, току́-що ка́цна.

- А изпра́теният да фотографи́ра непри́ятелската пози́ция?
- Той не се вър́на. Напа́днат от два непри́ятелски изтреби́теля, той бил свале́н в непри́ятелска терито́рия.

- Доло́жено ли е това́ на нача́лник ща́ба на диви́зията?
- Запи́тан от не́го по телефо́на, нача́лникът на разузнава́телната се́кция му бил доло́жил ве́че.

- Изпра́тен ли е друг разузнава́телен самоле́т?
- Да, еди́н нов самоле́т, полу́чен о́ня ден, бил отлетя́л ве́че.

- Вся́ко све́дение, събра́но за непри́ятелските га́убици и миноха́ргачки, да ми се доло́жи!
- Разби́рам. Щом като́ сни́мките със све́денията за разположе́нието им бъ́дат проми́ти, ще Ви ги предста́вя ведна́га.

- Аз ще бъ́да при нача́лника на операти́вната се́кция.
- Слу́шам, друга́рю полко́вник.

---

8. изпра́теният = изпра́теният самоле́т

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ГРАМАТИКА

THE PAST PASSIVE PARTICIPLE USED AS AN ADJECTIVE*

The past passive participle, besides being used to form the passive voice in Bulgarian, is also used as an adjective, both attributively and appositively. When used attributively, it may take the definite article.

1. Attributive Usage

Самоле́тът, ко́йто бе напа́днат, бе свале́н. Напа́днатият самоле́т бе свале́н.	The plane which was attacked was shot down.
Самоле́тите, кои́то бя́ха напа́днати, бя́ха свале́ни. Напа́днатите самоле́ти бя́ха свале́ни.	The planes which were attacked were shot down.
Сто́ката, коя́то бе поръ́чана, присти́гна та́зи су́трин. Поръ́чаната сто́ка присти́гна та́зи су́трин.	The merchandise which was ordered arrived this morning.
Си́ренето кое́то бе поръ́чано, присти́гна та́зи су́трин. Поръ́чаното си́рене присти́гна та́зи су́трин.	The cheese which was ordered arrived this morning.

* See Vol.VIII, pp 89-91, for the formation of the past passive participle.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

In English, participles used as attributive adjectives may be preceded by only certain kinds of modifiers, chiefly adverbs of degree, manner, or time. One may say "this much and often admired part of the city."

In Bulgarian, participles used as attributive adjectives may be followed by all kinds and any number of modifiers. These constructions are more a feature of the written rather than the spoken language, which uses instead relative clauses as English does. Examples:

Spoken language	Written language
Самоле́тът, ко́йто бе напа́днат от неприя́телски изтреби́тели, бе свале́н.	Напа́днатият от неприя́телски изтреби́тели самоле́т бе сва́ле́н.
Самоле́тите, ко́йто бя́ха изпра́тени на разузна́ване та́зи су́трин, ка́цнаха на лети́щето преди́ ма́лко.	Изпра́тените на разузна́ване та́зи су́трин самоле́ти ка́цнаха на лети́щето преди́ ма́лко.
Сто́ката, ко́ято бе́ше поръ́чана от Руси́я ми́налия ме́сец, о́ще не е прости́гнала.	Поръ́чаната от Руси́я ми́налия ме́сец сто́ка още не е прости́гнала.
Зда́нието, ко́ето бе построе́но на ъ́гъла на у́лица "Рако́вски" и булева́рд "Дондо́ков", е мно́го ху́баво.	Построе́ното на ъ́гъла на у́лица "Рако́вски" и булева́рд "Дондо́ков" зда́ние е мно́го ху́баво.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. Appositive Usage

These constructions are also more a feature of the written rather than the spoken language.

Самоле́тът, ко́йто бе напа́днат от неприя́телски изтреби́тели, бе сва́лен.	Самоле́тът, напа́днат от неприя́телски изтреби́тели, бе сва́лен.
Самоле́тите, кои́то бя́ха изпра́тени на разузна́ване та́зи су́трин, ка́цнаха на лети́щето преди́ ма́лко.	Самоле́тите, изпра́тени на разузна́ване та́зи су́трин, ка́цнаха на лети́щето преди́ ма́лко.
Сто́ката, коя́то бе поръ́чана от Руси́я ми́налия ме́сец, още не е присти́гнала.	Сто́ката, поръ́чана от Руси́я ми́налия ме́сец, о́ще не е присти́гнала.

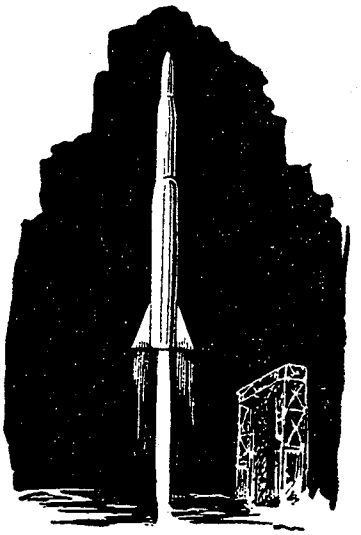

Изхвърляне на ракета

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: The Past Passive Participle Used as an Adjective

1.

Върнаха ли се самолетите, които бяха изпратени на разузнаване тази сутрин?

Да, самолетите, които бяха .....
Да, изпратените тази сутрин на разузнаване самолети, се върнаха.
Да, самолетите, изпратени на разузнаване тази сутрин, се върнаха.

Кацна ли самолетът, който беше изпратен да разузнае тила на неприятеля?

Не, ...
и т. н.

Кой самолет кацна?
Къде кацна изпратеният да разузнае тила на неприятеля самолет?
Върна ли се самолетът, изпратен да фотографира неприятелските позиции?
Кой самолет не се върна?
Свален ли беше самолетът, който бе нападнат от двата неприятелски изтребителя?
Кой самолет бе свален?
Върна ли се нападният от двата неприятелски изтребителя самолет?
Какво трябваше да направи самолетът, който бе свален в неприятелска територия?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Полученият оня ден разузнавателен самолет отлетял ли е вече?
Кой самолет е отлетял вече?
На кого трябва да се доложат събраните за неприятеля сведения?
На кого занесе майор Сватов снимките, който бяха промити?
Кой прегледа промитите преди малко снимки?
На кого трябваше да бъдат донесени сведенията, получени от разузнаването?

и т. н.

2.

Болен ли е войникът, който бе наказан от командира на ротата вчера?

Да. Наказаният вчера от командира на ротата войник е болен.
Да. Войникът, наказан .....
Да. Войникът, който бе ....
Не .....

и т. н.

Кой е болен?
Студентът, който бе викан от началника на училището, дойде ли?
Параходът, който бе натоварен с различни стоки, напусна ли пристанището?

Пристигна ли стоката,която бе поръчана миналия месец?

стоките, сиренето, фотоапаратът, автомобилът,списанието
и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Пристигна ли поръчаната преди
 няколко седмици стока?
Кога ще бъдат изнесени за Гер-
 мания стоките, които са скла-
 дирани в склада на ЦУМ?
Кои стоки ще бъдат изнесени за
 Германия?

жито, стока,плодове и т. н.

Хубави ли бяха стоките, които бяха доставени?
Лоши доставени от Русия?
Скъпи доставени от Русия оня
 ден?
Евтини поръчани в Германия?
Американски внесени от Америка?
Английски купени в Англия?
Италиански продадени на Русия?
Руски натоварени на шлепове?
застраховани

стоката, житото, автомобилът
и т. н.

Вкусна ли е сервираната в
 този ресторант храна?
Хубаво ли е виното, което се
 сервира в тази кръчма?
Хубава ли е книгата,която бе
 прочетена от всички?

списание, роман, статия
и т. н.

Чист ли е подът, който бе измит
 от прислужника преди малко?
Умря ли студентката, която бе
 блъсната от автомобил?

А момчето? .....
А пешеходецът? .....
и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ЧЕТИВО

Повикан от полковник Киров, адютантът му майор Сватов отиде при него.

Полковникът искаше да знае, дали изпратените сутринта самолети са се завърнали вече. Адютантът му му докладжи, че единият самолет, изпратен да разузнае тила на противника, току-що бил кацнал на летището.

Обаче изпратеният да фотографира неприятелската позиция самолет не бил се върнал. Нападнат от два неприятелски изтребителя, той бил свален в неприятелска територия. Началникът на разузнавателната секция бил доложил вече това на началник щаба на дивизията.

Запитан, дали друг разузнавателен самолет бил изпратен в разузнаване, майор Сватов отговори, че един самолет,получен преди няколко дена, бил отлетял вече.

След един - два часа всички сведения за неприятеля щели да бъдат получени. Снимките със сведенията за разположението на неприятелските оръдия, особено на гаубиците и минохвъргачките, щели да бъдат промити. Промитите снимки щели да му бъдат представени след това.

Полковник Киров каза на адютанта си, че отива при началника на оперативната секция и да му донесе всички сведения,получени от разузнаването там.

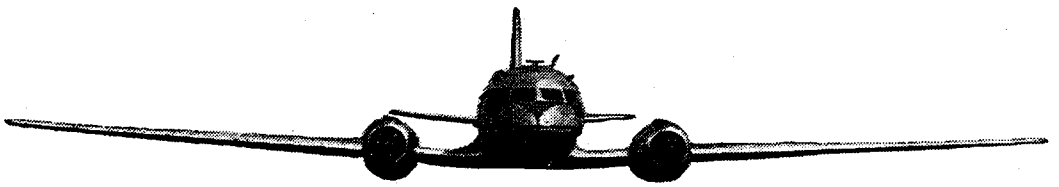

Двумоторен реактивен самолет в полет

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ВЪПРОСИ

1. Защо майор Сватов отиде при полковник Киров?
2. Какво искаше да знае полковникът?
3. Завърнали ли са се изпратените сутринта самолети?
4. Какво бе доложено на полковник Киров от адютанта му?
5. Кой от изпратените сутринта самолети бил кацнал вече на летището?
6. Кой от самолетите, изпратени сутринта, не се бил върнал?
7. Защо не се върнал изпратеният да фотографира неприятелската позиция самолет?
8. Къде бил свален самолетът, изпратен да фотографира неприятелската позиция?
9. От кого било доложено това на началник щаба на дивизията?
10. Какво доложил началникът на разузнавателната секция на началник щаба на дивизията?
11. Какво отговори майор Сватов, когато бе запитан, дали друг разузнавателен самолет бил изпратен в разузнаване?
12. Кой самолет бил отлетял вече?
13. Кога щели да бъдат получени всички сведения за неприятеля?
14. Кои снимки щели да бъдат промити веднага?
15. На кого щели да бъдат представени промитите снимки?
16. Какво заповяда полковник Киров на адютанта си?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

17. На кого трябвало да бъдат донесени получените от разузнаването сведения?

18. Къде трябвало да занесе майор Сватов всички сведения, получени от разузнаването?

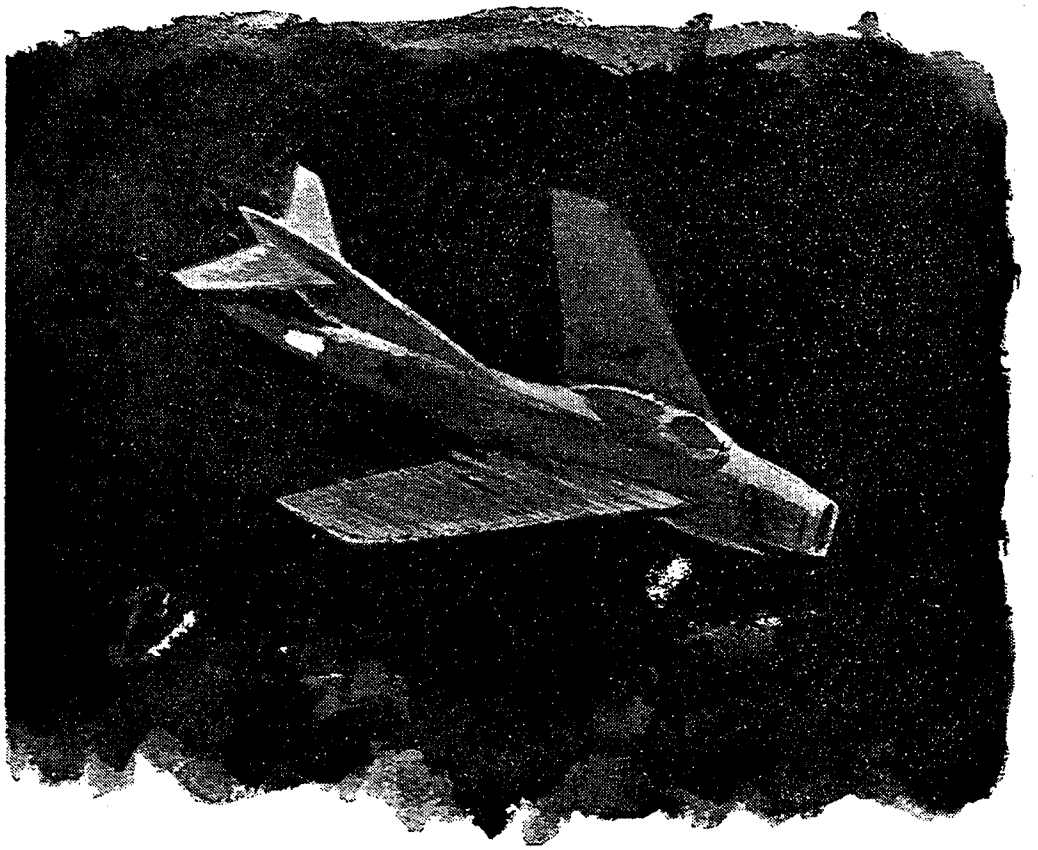

Нощен полет на реактивен самолет

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Answer each question the following way:

Question: Самолетът, който бе изпратен в разузнаване, завърнал ли се е вече?
Answer: а. Изпратеният в разузнаване самолет се е завърнал вече.
б. Самолетът, изпратен в разузнаване, се е завърнал вече.

1. От кого бе изпратен в разузнаване самолетът, който бе свален тази сутрин от неприятелски изтребители?

2. Какво бе сведението, което се получи тази сутрин, за изпратения в разузнаване самолет?

3. Стоката, която се внесе от Германия, хубава ли е?

4. Войниците, които бяха наказани от ротния командир преди няколко дена, в казармата ли са още?

Част II

1. Запишете разговора на урока на магнитофонна лента!

2. Отговорете на въпроси 1 - 12.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

РЕЧНИК

адюта́нт m.	adjutant
га́убица f.	howitzer
дола́гам	to report
доло́жа,и,их	
запи́твам /за/	to ask, to inquire (about)
запи́там	
изтребѝтел m.with art. ят,я	fighter plane
заповя́двам	to order (somebody)
заповя́дам /на някого/	
ка́цвам, ка́цам	to land (airplane)
ка́цна, е, ах	
миноxвъргачка f.	mortar
напа́дам	to attack
напа́дна, е, ах	
началник щаб	chief of staff
операти́вен, вна,вно,вни	operative
операти́вна се́кция	operations section
отлетя́вам	to take off (airplane)
отлетя́, и́,я́х	
пози́ция f.	(mil) position
промѝвам	to develop (photographs)
промѝя,е,и́х	
разбирам!	Yes, Sir!
разбѝрам,другáрю полко́вник!	Yes, comrade colonel!
разположе́ние n.	deployment
разположе́ние на неприя́теля	to reconnoiter
разузна́вам	
разузна́я, е, а́х	
разузна́ване n.pl.-ния	reconnaissance
изпра́щам в разузна́ване	to send to reconnoiter
разузнавателен, лна, лно,лни	reconnaissance
разузнава́телна се́кция	G-2
сва́лям	to take down, to take off (clothes)
сва́ля, и, их	to bring (shoot) a plane down
сва́лям самоле́т	
све́дение n.pl. ния	information,a piece of information
се́кция f.	section
телефо́н m.	telephone
по телефо́на	on the phone, by phone
терито́рия f.	territory
тил- m.with art. тилѣ́т, тила́	(mil) rear

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 76

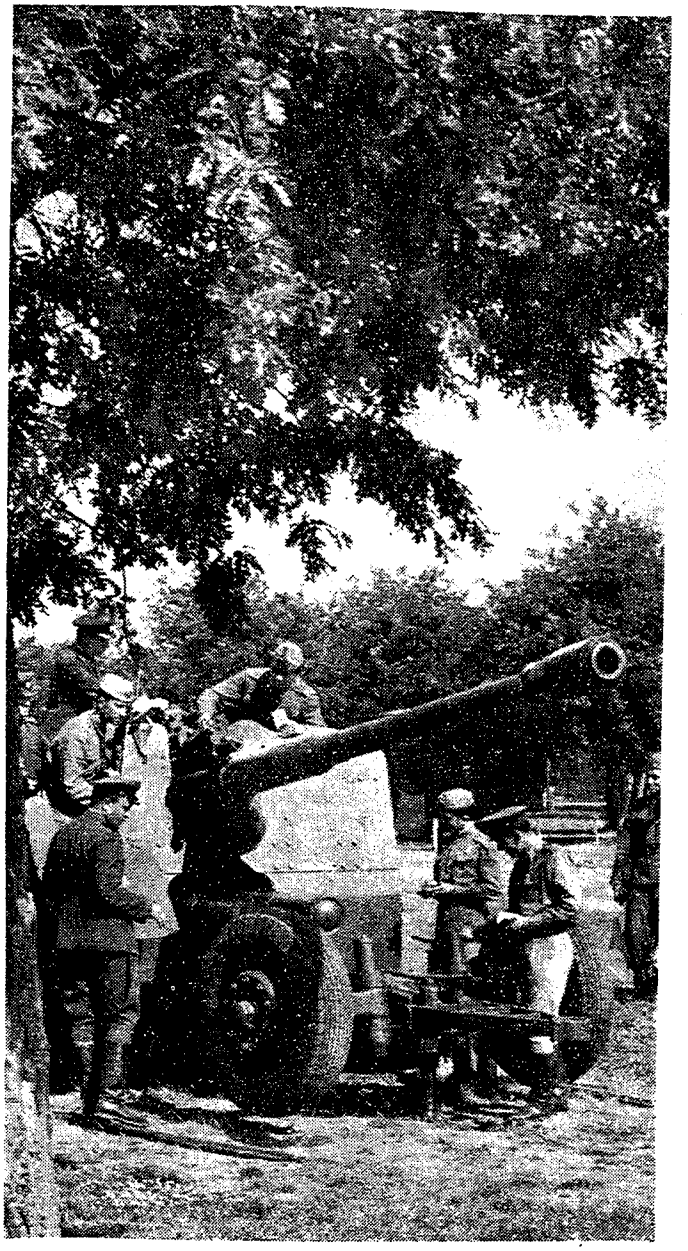

Занятие при зенитно оръдие

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С Е Д Е М Д Е С Е Т И С Е Д М И У Р О К

L E S S O N 7 7

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

Танкова атака

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

BULGARIAN

LESSON 77

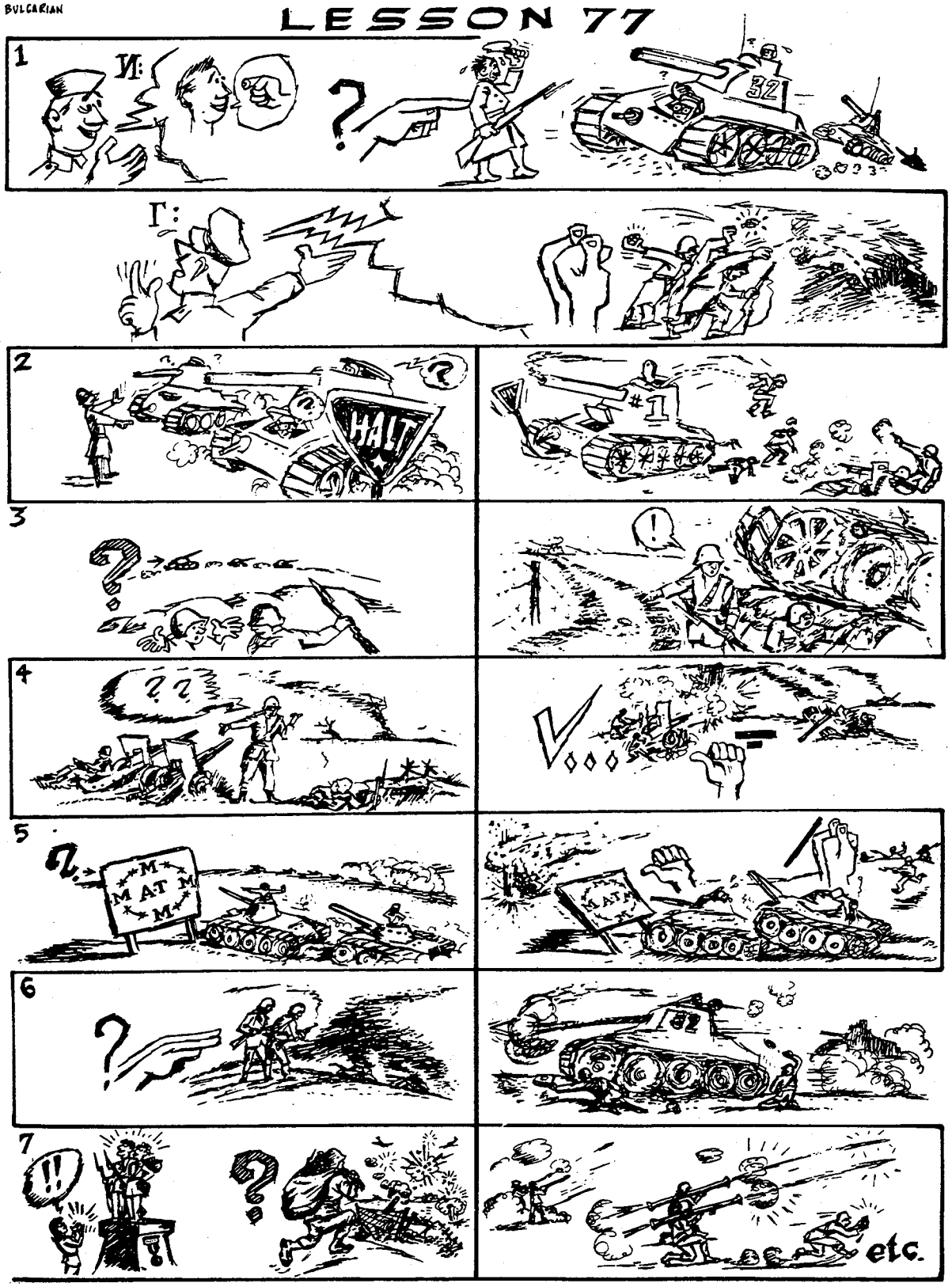

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 77 - РАЗГОВОР

НА БОЙНИ УЧЕНИЯ /прод./

Ива́н:
Гебрги:

- Я разправи́ как посре́щнахте неприя́телските та́нкове?
- На́й-напре́д хвъ́рлихме ди́мни грана́ти по тях.

- Та́нковете спря́ха ли?
- Еди́н танк спря. Екипа́жът му изле́зе навъ́н. Унищожи́хме го с карте́чни и пистоле́тни и́зстрели.

- Какво́ ста́на с дру́гите та́нкове?
- Ня́колко прега́зиха те́лената ни мре́жа. Еди́н ми́на над на́шия око́п.

- Противота́нковите оръ́дия не взе́ха ли уча́стие в бо́я?
- Да. И те унищожи́ха ня́колко та́нка.

- Ми́нните поле́та не спря́ха ли част от напре́дващите та́нкове?
- Спря́ха ня́колко от тях, но на́й-ху́бава ра́бота свъ́ршихме ние, пехоти́нците.

- Брей, голе́ми сте юна́ци. Какви́ дру́ги сре́дства изпо́лзвахте в то́зи бой?
- Раке́тни[1] гранатохвъргачки,[2]комбини́рани заря́ди и др.

---

1 ракетен, тна, тно adj. rocket
2 гранатохвъргачка= grenade launcher

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

ЧЕТИВО

Неприятелските танкове успяха да дойдат близо до позицията на ротата ни. Ние хвърлихме димни гранати по тях. Няколко танка спряха. Екипажите им излязоха навън. Ние ги унищожихме с картечни и пистолетни изстрели. Други танкове прегазиха телената ни мрежа. Един от тях мина над нашия тесен и дълбок окоп. Стените на окопа се срутиха там, където танкът мина, но ние останахме незасегнати.

Противотанковите ни оръдия взеха участие в боя. Те започнаха да стрелят по танковете. Успяха да унищожат няколко от тях.

Минните ни полета пред позицията унищожиха два танка. Други три танка спряха пред минните полета. Неподвижните танкове бяха унищожени много лесно от наши бойци. Бойците ни изобщо свършиха хубава работа в този бой. Те излизаха от окопите и бързо скачаха в близките снарядни ями... След това чакаха някои от танковете да се приближат. Използувайки мъртвото поле на танка, те хвърляха или поставяха мини близо до куполата му. Най-много танкове бяха унищожени по този начин.

В този бой бяха използвани ракетни гранатохвърлачки, комбинирани заряди и други оръжия.

Противникът даде много големи загуби в хора и танкове и беше принуден да отстъпи.

Нашият полк, отбранявайки се, победи, защото всичките му части бяха подготвени много добре за борба срещу танкове.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

ВЪПРОСИ

1. Докъде успяха да дойдат неприятелските танкове?
2. Какво хвърлихте вие по тях?
3. Какво стана след като димни гранати бяха хвърлени по танковете?
4. Какво направиха екипажите на танковете?
5. Как унищожихте екипажите?
6. Какво прегазиха други танкове?
7. Над какво мина един от танковете, след като прегази телената ви мрежа?
8. Какво стана с стените на окопа, след като танкът мина над него?
9. Защо вие останахте незасегнати, когато танкът мина над окопа ви?
10. Кои оръдия взеха участие в боя?
11. Какъв беше резултатът от стрелбата на противотанковите оръдия?
12. Колко танка унищожиха мините пред позицията ви?
13. Къде спряха други три танка?
14. От кого бяха унищожени много лесно неподвижните танкове?
15. Кой извърши изобщо много хубава работа в този бой?
16. Как излизаха от окопите бойците ви?
17. Къде скачаха те?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

18. Какво чакаха те в близките снарядни ями?

19. Как използуваха те мъртвото поле на танка?

20. По какъв начин бяха унищожени най-много танкове от бойците?

21. Какви други бойни средства бяха използвани в този бой?

22. Кой даде много големи загуби?

23. Защо противникът беше принуден да отстъпи?

24. Защо нашият полк победи,отбранявайки се?

Запалване на танк с бидони с бензин

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Опишете едно бойно учение с танкове.

Част II.

Отговорете на въпросите:

1 - 5, 15 - 20.

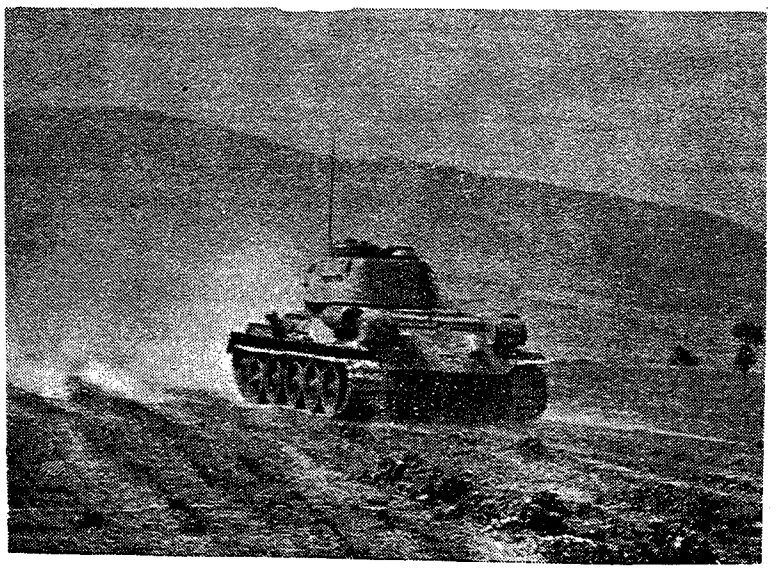

Танков екипаж на учение с танк

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

„Така! Сега е добре!. . . Под внимателното наблюдение на своя ротен командир старши лейтенант Васил Сергинов редник Йозо Буров се учи да хвърля ръчна граната

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

РАЗПИТ

1. What antitank unit does your regiment have?
2. Една противотанкова рота.

3. Of how many platoons does your antitank company consist?
4. Тя има два взвода с по две противотанкови оръдия.

5. What is the caliber of these guns?
6. Ами, 105 или 106 мм. Не знам точно.

7. What distance can one fire with them?
8. Доколкото знам, на около 1,200 метра.

9. Where are the two company platoons located?
10. Единият е на хълма с високите дървета; другият ... не знам къде е.

11. You also have RPGL.[1] What is the caliber of this weapon?
12. Калибър 0.07 м.

13. What kind of obstacles are there in front of your position?
14. Чух, че имало противотанкови минни полета.

15. At which places are they located?
16. На различни места.

17. Do you have a barbed wire entanglement in front of your position?
18. Има телена мрежа между минните полета.

19. How many casualties did you suffer?
20. Дадохме големи загуби.

---

[1] RPGL= rocket propelled grenade launcher

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

РАЗПИТ

1. Какво противотанково поделение има полкът Ви?
2. One antitank company.

3. От колко взвода се състои противотанковата Ви рота?
4. It consists of two platoons with two antitank guns each.

5. Какъв е калибърът на тези оръдия?
6. Well, 105 or 106 mm. I don't know exactly.

7. На какво разстояние може да се стреля с тях?
8. As far as I know, 1,200 meters.

9. Къде са разположени двата взвода на ротата?
10. The one is on the hill with the tall trees; the other ..... I don't know,where it is.

11. Вие имате и ракетни гранатохвърлачки. Какъв калибър има това оръжие?
12. The caliber is 70mm.

13. Какви препятствия има пред позицията Ви?
14. I heard that there are some antitank minefields.

15. На кои места са те?
16. At different places.

17. Имате ли телена мрежа пред позицията Ви?
18. There is a barbed wire entanglement among the minefields.

19. Какви загуби дадохте в хора?
20. We suffered heavy casualties.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

РЕЧНИК

боец m.pl. бойци	fighter
бой m.with art. бо́ят, бо́я pl. боеве́	battle
борба́ f.	fight, combat
ди́мен, мна,о,и	smoke
ди́мна грана́та	smoke grenade
екипа́ж m.	crew
заря́д m.	charge
и́зстрел m.	shot
комбини́ран, а,о,и	combined
комбини́ран заря́д	satchel charge
ку́пола f.	turret
ми́на f.	mine
ми́нен, ми́нна,о,и	mine
ми́нно поле́	minefield
мре́жа f.	net
те́лена мре́жа	barbed wire entanglement
мъ́ртъв, мъ́ртва, о,и	dead
мъ́ртво поле́	dead space
над prep.	over, above
на́чин m.	way, manner
по какъ́в на́чин?	in what way? How?
незасе́гнат, а,о,и	untouched, unharmed
неподви́жен, жна,о,и	immovable, motionless
оръ́дие n.	gun
отбраня́вам се	to defend oneself
отбраня́ се, и́ се, и́х се	
пехоти́нец m.pl. нци	infantryman
пистоле́тен, тна,о,и	pistol
побе́ждавам	to win, to be victorious,
победя́, и́,и́х	to defeat, to conquer
поле́ m.pl. поле́та	field
пости́гам	to achieve
пости́гна, е, ах	
прега́звам	to run over, to wade through
прега́зя, и,их	
приближа́вам се	to approach, to get near (er)
приближа́ се, и́ се, и́х се	
противота́нков, а,о,и	antitank
снаря́ден, дна, о,и	shell
снаря́дна я́ма	shell crater

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 77

сру́твам се	to crumble
срутя́ се, и́ се, и́х се	
те́лен, а,о,и	wire
те́лена мре́жа	barbed wire entanglement
уча́стие n.	participation
взи́мам уча́стие	to take part, to participate
хвъ́рлям /по/	to throw (at)
хвъ́рля, и,их	
я́ма f.	pit

Нощна танкова атака

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

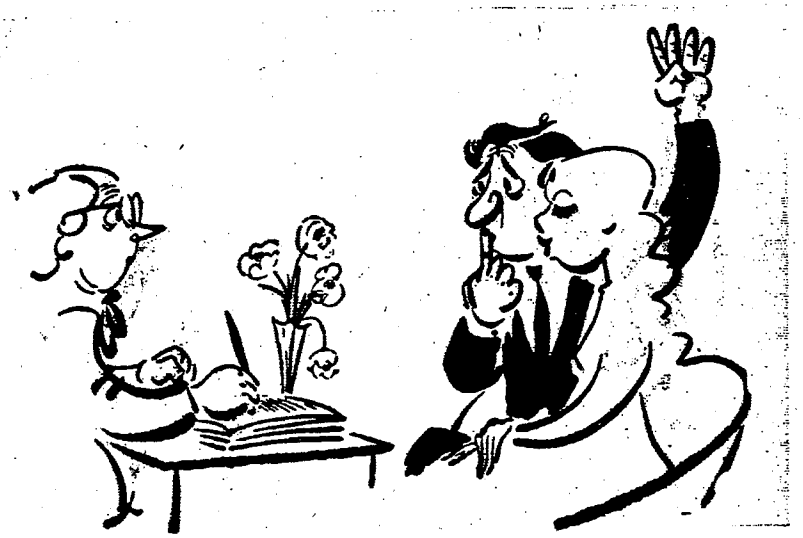

— Гражданино Петров, за кой път влизате в брак?

Р. МАРИНОВ

Сезонна картинка

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С Е Д Е М Д Е С Е Т И О С М И У Р О К

L E S S O N 7 8

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Verbs - Reciprocal Action

1.

Аз често срещам Иван.
Иван ме среща често.

Ние се срещаме често.
Срещаме се често.

Иван и аз срещаме ли се често?

Да, вие се срещате често.
Да, срещате се често.
Не, ...

А те? .... А вие?

В колко часа ще се срещнем утре?
Къде ..... се срещнахме вчера?
Кога .....

А те? .... А вие?

Боян обича ли Надя?
Надя обича ли Боян?

Да, той я обича.
Да, тя го обича.

Боян и Надя обичат ли се?
От кога се обичат те?
Те обичаха ли се миналата година?

Георги харесва ли Люба?
Люба харесва ли Георги?
Те харесват ли се?
Мислите ли, че Драган и Милка ще се харесат, когато се се срещнат за първи път?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

Ти поздравяваш ли Христо?
Той поздравява ли те?
Вие поздравявате ли се,
когато се срещате?
Вие поздравихте ли се, кога-
то се срещнахте на улицата
вчера?
Ще се поздравите ли, когато се
срещнете пак?

2.

Аз срещам Стоян често.
Аз се срещам със Стоян често.
Аз и Стоян се срещаме често.

Кого срещам?
С кого се срещам?
Кои се срещат често?

Вие срещате ли се често?
Ти срещаш ли се често с прия-
телите си?

Тя среща ли Иван понякога?
Тя среща ли се с Иван поня-
кога?
Те срещат ли се често?

кога?.... къде? ....

Къде се запознаха Иван и Люба?
Къде се запозна Иван с Люба?
Люба с Иван
Кога .....
Кога ще се запознаете с това
хубаво момиче?

Ти и Петър поздравявате ли
се, когато се срещнете?
Ти поздравяваш ли се с Петър,
когато се срещнеш с него?

А Петър и Драган?.....А аз и
Петър? .....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Аз често помагам на Иван.
Иван често помага на мен.

Ние си помагаме често.

Аз помагам ли често на Иван? Да, ти му помагаш често.
Той помага ли ми често? Да, той ти помага често.
Ние помагаме ли си често?
Кой си помага често?

А вие?..... А те? ....

Помагахте ли си по-рано?
Те помагат ли си, когато
учат урока?
български
разговора наизуст
пишат домашната работа

А вие? .... А ние?

вчера, по-рано, довечера

Ти задаваш ли въпроси на
Стоян,когато учите четивото?
А той?
Вие задавате ли си въпроси,
когато учите урока?
четивото
въпросите и отговорите
на урока
граматика
На български ли или на англий-
ски трябва да си задавате
въпроси, когато учите урока?
да си говорите
да си приказвате

А те?.... А ние? ....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

Той пише ли писмо на майка си
всяка седмица?
И майка му ли му пише на него
всяка седмица?
Те пишат ли си по едно писмо
всяка седмица?

А по-рано? .... А миналата
седмица?.... А идущата сед-
мица? ... А вие? .... А ние?

Ние говорим ли си по полити-
чески въпроси?
приказваме ли си
поприказвахме ли си
поговорихме ли си
ще си поприказваме ли
ще си поговорим ли

Вие давате ли си пари на заем?
Вие услужавате ли си с пари?

А те? ..... А ние? .....

и т. н.

Беля с пари купена

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ТЕЛЕВИЗИОННАЯ ИГЛА В СОФИИ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

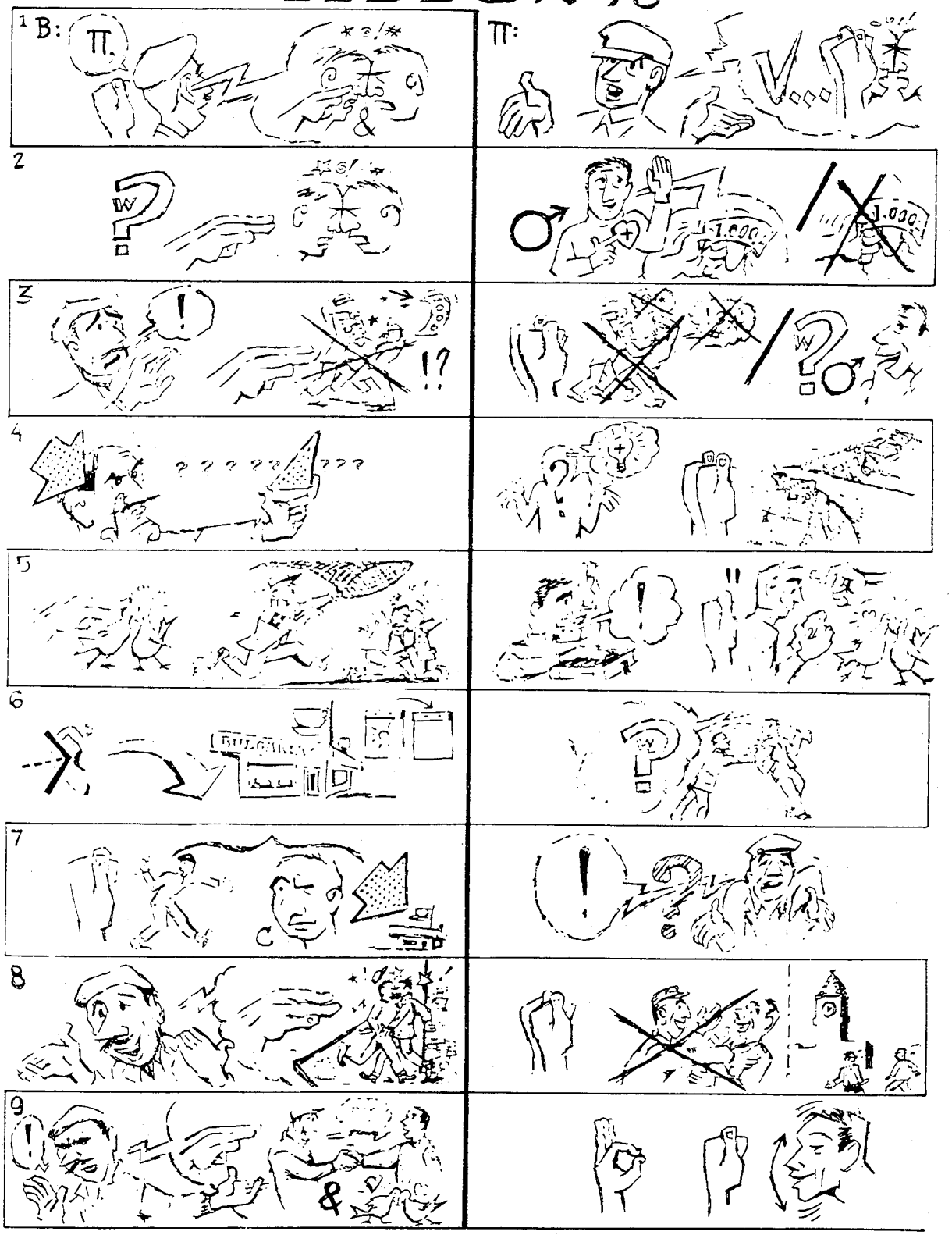

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 78 - РАЗГОВОР

СКАРВАНЕ НА ПРИЯТЕЛИ

Вълко
Пе́тър

- Пе́тре, чух, че си се ска́рал със Стоя́н.
- Да, ска́рахме се.

- Защо́ се ска́рахте?
- Обеща́ да ми даде́ хиля́да ле́ва на за́ем, а не ми да́де.

- Голя́ма ра́бота! Не сте се би́ли за това́ я!
- Ни́то сме се би́ли, ни́то сме се руга́ли. Но защо́ ме излъ́га?

- Тря́бва да е и́мало ня́каква причи́на за това́.
- Кой зна́е? Ни́е ви́наги сме си пома́гали взаи́мно.

- Вие тря́бва да се сдобри́те. Ня́ма сми́съл да се съ́рдите.
- Пра́во да ти ка́жа и аз и́скам да се сдобри́м.

- Слу́шай какво́! Ела́ у́тре в сладка́рница "Българ́ия".
- Защо́ да до́йда?

- Имам сре́ща със Стоя́н там.
- Е, та?

- Уж случа́йно ще се сре́щнете там.
- Ние не се поздравя́ваме ве́че.

- Абе, голя́ма ра́бота. Ще си подаде́те ръка́, ще си поговорите и ще се сдобри́те.
- Добре́, съгла́сен съм.

---

9. я is used for emphasis.
   Не сте се би́ли за това́ я! You haven't fought because of it.
   ..мо́га я! I (sure) can.
17. Пра́во да ти ка́жа to tell you the truth
18. Слу́шай какво́! Listen!
22. Е, та? Well, what about it?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ГРАМАТИКА

REFLEXIVE VERBS - RECIPROCAL ACTION

The reciprocal action of the reflexive verb shows that the acting persons (subject) in the sentence are performing the action reciprocally,that is, each one upon the other.

The reciprocal reflexive form is usually used in plural. It is formed with the reflexive pronoun particle "СЕ" or "СИ".

1. With the particle "СЕ"

Ние се би́ем /би́ем се/.	We are fighting each other.
Те се ми́ят /ми́ят се/.	They're washing each other.
Вие се сре́щате /сре́щате се/.	You are meeting each other.
Вие се ка́рате постоя́нно помежду́ си.	You're quarreling constantly among yourselves.
Защо́ се мра́зите то́лкова мно́го?	Why do you hate each other so much?
Те се оби́чат мно́го.	They love each other very much?
Вие се сре́щате с госпо́жица Ивано́ва вся́ка се́дмица, нали́?	You meet Miss Ivanova every week, don't you?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

Remark: Some of the Bulgarian verbs which express reciprocal action are:

бием се	to fight each other
боря́м се	to wrestle each other
карáме се	to quarrel with each other
мием се	to wash each other
галим се	to caress each other
мразим се	to hate each other
надбя́гваме се	to race each other
ненавиждáме се	to despise each other
обичáме се	to love each other
поздравя́ваме се	to greet each other
приглéждаме се	to take care of each other
срещáме се	to meet each other
уважáваме се	to respect each other

Ивáн и Стоя́н се би́ха в продължéние на два чáса.	Ivan and Stoyan fought each other for two hours.
Борци́те се бо́ри́ха дóста врéме,но ни́кой не спечéли мáча.	The wrestlers wrestled a long time,but none of them won the match.
Ние се кáраме всéки ден.	We quarrel every day.
След учéние ние се ми́ем с тóпла водá.	After training we wash ourselves (reflexive) each other (reciprocal) with hot water.
Двéте кóтета се ми́лват, когáто се срéщнат.	The two kittens caress each other when they meet.
Защó се мрáзите със съсéда си тóлкова мнóго?	Why do you and your neighbor hate each other so much?
Автомоби́лите се надбя́гваха с голя́ма бързинá по шосéто.	The cars raced (each other) at great speed on the highway.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2. With the particle "СИ"

It is used with verbs which require the indirect object.

Аз му помáгам на нéго.

Той ми помáга на мен.

Ние си помáгаме.

Examples:

Те чéсто си пúшат писмá.	They often write letters to each other.
Ние не си говóрим.	We don't talk to each other.
Вие трябвá да си помáгате.	You ought to help one another.
Услúжваме си чéсто.	We often do each other a favor.
Те си поприкáзваха.	They talked a little bit (to each other).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Verbs - Reciprocal Action

1.

Кой се скарал със Стоян? — Петър се скарал със Стоян.
Защо се скарали Петър и Стоян? — Те се скарали, защото.....
Те караха ли се често преди това?
Петър караше ли се често със Стоян преди това?
Те биха ли се, когато се скараха?
ругаха ли се
Стоян би ли се с Петър, когато се скара с него?
Те помагаха ли си взаимно?
Имаше ли смисъл да се сърдят?
Искаха ли да се сдобрят?
Петър искаше ли да се сдобри със Стоян?
Стоян Петър?
Те поздравяваха ли се, след като се скараха?
Стоян поздравяваше ли се с Петър, след като се скара с него?

Петър Стоян
Къде се сдобриха двамата приятели?
Къде се сдобри Стоян с Петър?
Те подадоха ли си ръка, когато се сдобриха?

2.

Г-н Х..., срещате ли се често с Г-н П...?
Къде се срещате обикновено?
А вчера?..... А довечера?
В колко часа се срещнахте?
.... с него?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

За какво си говорите, когато се срещнете?
А миналия път? ..... А по-рано?.....
Помагате ли си, когато учите урока заедно?
                български
                разговора наизуст
                пишете домашната си работа

А те?....А ние? .... вчера, по-рано, утре ....

Вие задавате ли си въпроси на български,
   когато учите четивото на урока?
                разговора
                въпросите и отговорите

А те? ....А ние? .....

Често ли се виждате с приятеля си Х....?
Видяхте ли се снощи?
Къде се видяхте с него?
Кога.....
А утре?

Стоян и Надя обичат ли се?
                харесват
Те пишат ли си често, когато Стоян е на курорт през лятото?
   телефонират
   пращат ли си илюстровани картички
   говорят ли си по телефона

Вие и Драган давате ли си пари на заем?
Връщате ли си редовно парите?
Услужвате ли си често?

А те?.... А ние?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ЧЕТИВО

Петър и Стоян бяха приятели още от детинство. От ранна сутрин до късна вечер те играеха на близкото игрище.

Дойде време да тръгнат на училище. Така се случи, че и двамата бяха в един и същи клас. Те ходеха заедно на училище и се връщаха заедно. Следобед те учеха уроците си заедно. Обичаха се като истински братя. Така завършиха гимназия. След като завършиха гимназия, те работеха на различни места. Свободното си време обаче винаги прекарваха пак заедно.

Един ден Петър имаше нужда от 100 лева. Поиска от родителите си, но те не можаха да му услужат. Тогава той помоли Стоян да му даде пари на заем. Стоян му обеща да му услужи, но за целта трябвало да отиде до банката. Каза му, че щял да му даде хилядата лева на следния ден. На следния ден Петър дълго чака, но Стоян не дойде. Привечер те се видяха случайно в кафенето. Двамата започнаха да говорят за парите. След малко се скараха и се разделиха.

Няколко дена след това техният приятел Вълко се срещна с Петър. Каза му, че бил чул, че се бил скарал със Стоян и го попита за причината. Петър отначало не искаше да му каже защо се били скарали. После обаче му каза, че Стоян му бил обещал да му даде пари на заем, но го излъгал. Даже не го и предупредил на време, че не може да му даде парите. Затова двамата се скарали и не се поздравявали вече. Вълко се опита да извини Стоян. Той каза, че Стоян може би е имал някаква причина за това. Петър отговори, че не можел да си обясни защо Стоян бил постъпил така. Те винаги си били помагали взаимно. Той бил съгласен да се сдобри.

Вълчо им стана посредник. Той имаше среща на следния ден със Стоян в сладкарница "България". Петър отиде уж случайно там. Той и Стоян си подадоха ръка, поговориха си и се сдобриха.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

1. и двамата = both of them
2. че не мо́жел да си обясни́ = that he couldn't explain it (to himself).
3. Вълко им ста́нал посре́дник = Vulko became their mediator.

Софийска сладкарница.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ВЪПРОСИ

1. Откога бяха приятели Петър и Стоян?
2. Къде играеха те от ранна сутрин до късно вечер?
3. Какво правеха двамата приятели заедно, след като училището започна?
4. Защо се обичаха те като истински братя?
5. Къде работеха те, след като завършиха гимназия?
6. От какво имаше Петър нужда един ден?
7. От кого поиска той да вземе 100 лева на заем най-напред?
8. Кого помоли Петър след това да му даде пари на заем?
9. Какво му отговори Стоян?
10. Къде се видяха случайно те?
11. За какво започнаха да говорят двамата?
12. Какво стана малко след това?
13. С кого се срещна Петър няколко дена след това?
14. Какво каза Вълчо на Петър?
15. Защо се били скарали Петър и Стоян?
16. Какво се опита да направи Вълчо?
17. Какво не можел Петър да си обясни?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

18. Защо Петър бил съгласен да се сдобри със Стоян?

19. Кой им стана посредник?

20. Как се сдобриха двамата приятели?

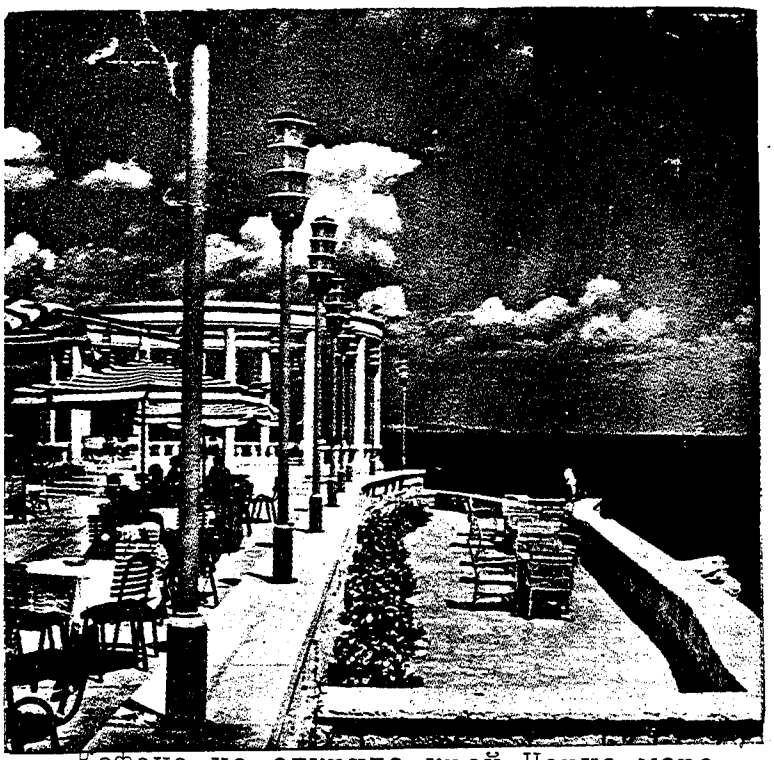

Кафене на открито край Черно море

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Разправете за някое Ваше скарване с приятел!

Част II.

Отговорете на въпросите 10 - 20!

Български селяни отиват с подаръци у булката

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

РЕЧНИК

би́я се, е се, бих се	to fight (each other,one another)
взаи́мно	mutually, each other
де́тски, а,о,и	child; childish
игри́ще n.	playground, athletic (sports) ground, football field, tennis court
еди́н и съ́щи, една́ и съ́ща, едно́ и съ́що, едни́ и съ́щи	the same, one and the same
къ́сен, къ́сна, о,и	late
ну́жда f.	need
и́мам ну́жда от /не́що/	to need (something)
Пе́тър и́маше ну́жда от 100 ле́ва	Peter needed 1000 leva.
пода́вам ръка́	to hold out (extend) one's hand
ще си подаде́те ръка́	you'll shake hands
посре́дник m.pl. ци	intermediary, mediator, middleman
предупрежда́вам	to notify (in advance)
предупреди́, и́,и́х	
при́вечер	towards evening, at nightfall
причи́на f.	reason, cause
разде́лям се	to part company
разделя́ се, и́ се, и́х се	
ра́нен, ра́нна, о,и	early
руга́я, е, а́х	to abuse, to scold
сдобря́вам се	to make up (a quarrel), to make friends again
сдобря́ се, и́ се, и́х се	
ска́рвам се	to quarrel
ска́рам се	
ска́рване n.	quarrel
сладка́рница f.	pastry shop, coffee shop (where pastries are served)
сми́съл m.	sense, meaning
ня́ма сми́съл	It is no good (use) There is no point
съгла́сен съм	to agree
уж	as if
цел f.with art. целта́	purpose, goal

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 78

РИЛСКИЯТ МАНАСТИР

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

С Е Д Е М Д Е С Е Т И Д Е В Е Т И У Р О К

L E S S O N 7 9

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Verbs - Impersonal Action

1.

Аз искам да пия
Пие ми се.

Аз искам да пуша.
Пуши ми се.

Аз искам да пия. — Пие ми се.
Аз искам да пуша. — Пуши ми се.

играя на карти, ям, спя,
чета, уча, ходя на кино

2.

Аз не искам да пия.
Не ми се пие.

Аз не искам да пуша.
Не ми се пуши.

Аз не искам да пия. — Не ми се пие.
Аз не искам да пуша. — Не ми се пуши.

ям, уча, пиша, спя, чета,
ходя на кино, играя на карти,
пея и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Ти искаш да пиеш.
Пие ти се.

Ти искаш да пиеш. — Пие ти се.

пуша, работя, уча и т. н.

4.

Ти не искаш да пиеш.
Не ти се пие.

Ти не искаш да пиеш. — Не ти се пие.

работя, уча, чета, пиша
и т. н.

5.

Пие ми се.
Не ми се пие.

Пие ли ти се? — Да, пие ми се. / Не, не ми се пие.

Пие ли ми се? — Да, пие ти се. / Не, не ти се пие.

пуша, спя, играя на
карти, работя, пея, сви-
ря на пиано, танцувам, ям
и т. н.

6.

Пие ли се.
Пие ли ти се?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Пие ти се.

1-ви ст.:
Пие ли ти се?
2-ри ст.:
Да, ...
Не, ...

7.

Пие ми се сега.
Пиеше ми се преди малко.
тази сутрин
вчера.

Пие ми се сега.

Пиеше ми се преди малко.
вчера
и т. н.

Пуши ми се сега.
Ходи ми се на кино сега.
и т. н.

8.

Пие ли ти се?
Не ти ли се пие?

Пиеше ли ти се преди малко.
Не ти ли се пиеше преди
малко?

Пие ти се.
Не ти се пие.
и т. н.

Пие ли ти се?
Не ти ли се пие?

9.

Пие ми се.
Пие ми се на мен.
На мен ми се пие.

Пие ли ти се?
и т. н.

Да, пие ми се.
Да, пие ми се на мен.
Да, на мен ми се пие.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

10.

Не ми се пие.
Не ми се пие на мен.
На мен не ми се пие.

Пие ли ти се?	Не, не ми се пие.
и т. н.	Не, не ми се пие на мен.
	Не, на мен не ми се пие.

/Да се разработят по горния начин останалите къси и двойни дателни местоимения./

Да се упражнят също така и следните изрази:

иска/ше/ му/й,им,ми/ се да....., не ми се стои /стоеше/ вече в къщи.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

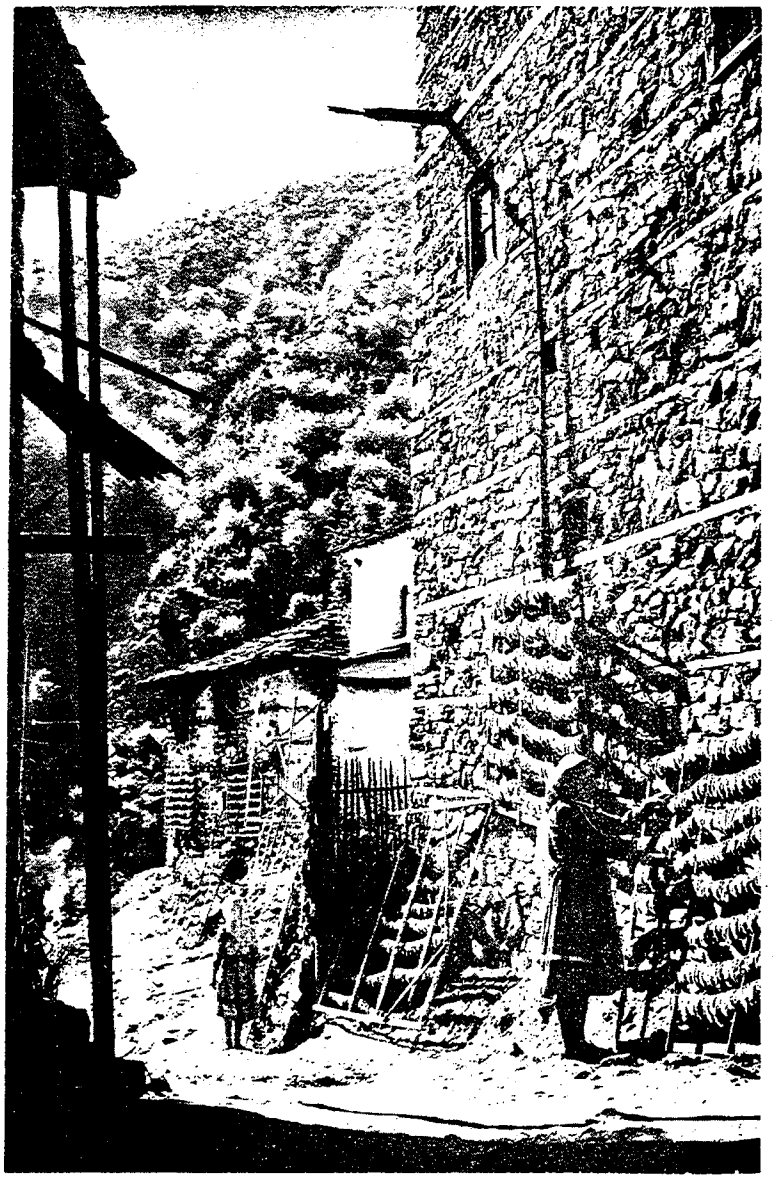

Сушене на тютюн

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

BULGARIAN

LESSON 79

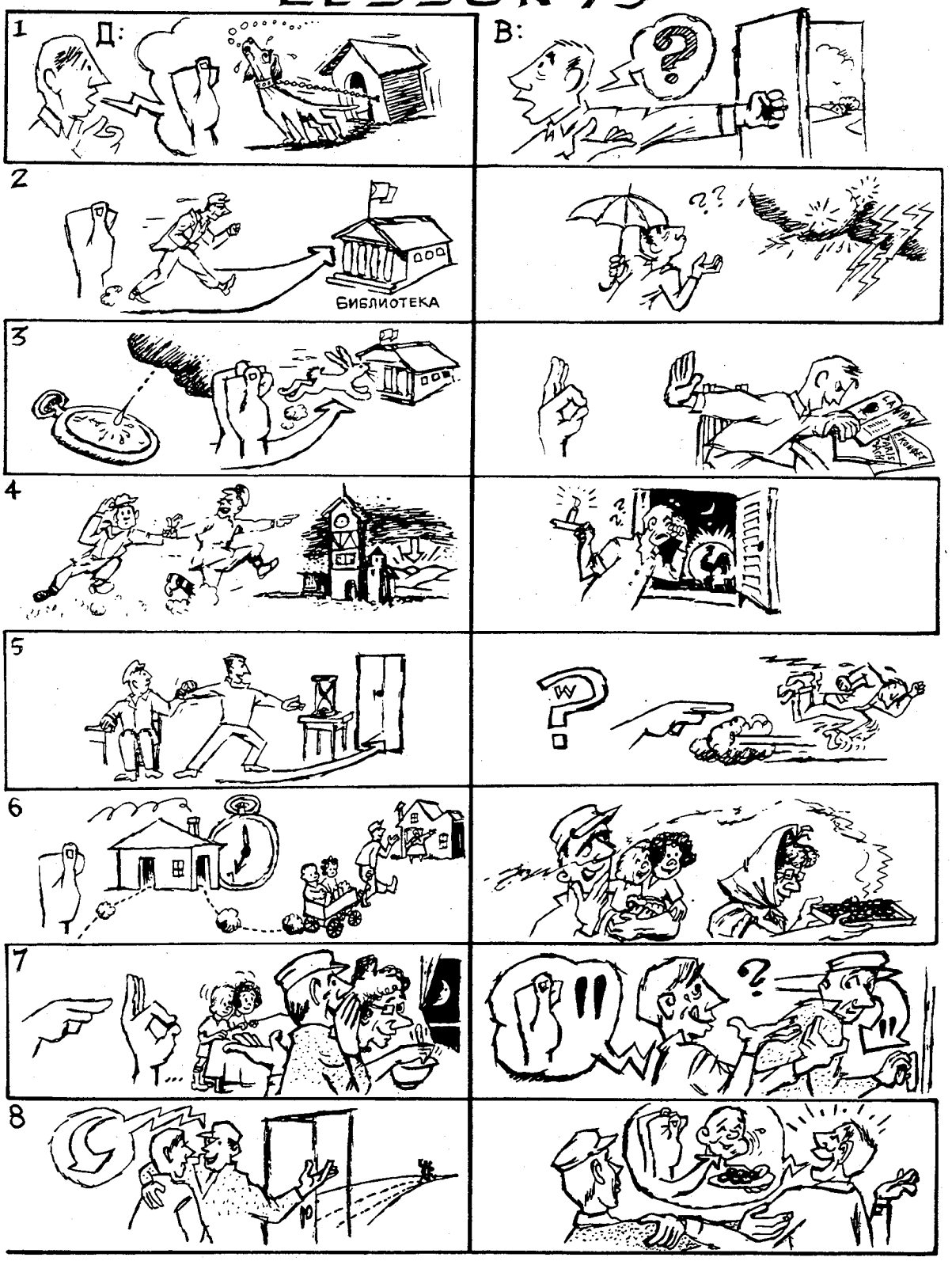

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 79 - РАЗГОВОР

НА ХАЛВА У БАБА СТАНКА

Драга́н:
Васи́л:

- Не ми се стои́ ве́че в къ́щи.
- Каквó и́скаш да пра́виш?

- Иска ми се да оти́да до библиоте́ката.
- Стру́ва ми се, че ще вали́. Гърми́ се и се свя́тка.

- Абе докатó завали́, мóжем да отскóчим до библиоте́ката.
- Добре. На мен тъ́кмо ми се четáт чуждестра́нни списа́ния.

- Хáйде да побъ́рзаме, че ще се стъмни́ скóро.
- Скъси́ха се дни́те. Мръ́ква се ра́но и се съ́мва къ́сно.

- Хайде да вървúме, че ня́ма вре́ме.
- Защо бъ́рзаш тóлкова мнóго?

- Тря́бва да съм в 7 ч. в къ́щи. Ще заведа́ децáта у бáба им.
- Чúни ми се, че бáба им Стáнка пак е напрáвила халвá от грис.

- Прав си. На децáта им се ядé́ше мнóго халвá, та я помóлих да им напрáви за довéчера.
- И на мен ми се прияде. Да дóйда ли и аз?

- Елá, щом и́скаш. Ще ми прáвиш компáния.
- Щом е за халвá, с нáй-голя́мо удовóлствие.

---

4. Не ми се стои́ ве́че в къ́щи. = I don't feel like staying home any longer.
7. Стру́ва ми се, че ще вали́. = It seems to me that it is going to rain.
25. Да дóйда ли и аз? = Should I come, too?
27. Щом е за халвá, =..since we are going to eat halvah!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ГРАМАТИКА

REFLEXIVE VERBS - IMPERSONAL ACTION.

I. There are some reflexive verbs which are used in 3rd person singular. In these cases the English personal subject, if any, is expressed by the dative in Bulgarian.

1. Dative

Игра́е му се.	He feels like playing. He wants to play.
Игра́еше му се.	He felt like playing.

2. Double Dative

Игра́е му се на Ива́н. На Ива́н му се игра́е.	Ivan feels like playing. Ivan wants to play.
Игра́е му се на не́го. На не́го му се игра́е.	He feels like playing. He wants to play.

Further examples:

Игра́е ѝ се. Игра́е ѝ се на не́я. На нея ѝ се игра́е.	She feels like playing. She wants to play.
Игра́е им се. Игра́е им се на тях. На тях им се игра́е.	They feel like playing. They want to play.
Иска ми се /да.../	I want to; I have a desire (to do something).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

Пи́е ми се.	I feel like drinking. I have a desire to drink.
Пу́ши ми се.	I feel like smoking. I want to smoke.
Рабо́ти ми се.	I feel like working. I want to work.
Спи ми се.	I feel like sleeping. I am sleepy.
Стру́ва ми се. Чи́ни ми се.	It seems to me.

На семе́йство Ивано́ви посто-я́нно им се игра́е на ка́рти.	The family Ivanov wants to play cards constantly.
Кога́то бях бо́лен, и́скаше ми се да ям ба́ница.	When I was sick, I had the desire to eat pie.
Кога́то и да ви́ди ви́но, мно́го му се пи́е.	Whenever he sees wine, he has a desire to drink (feels like drinking).
След и́зпита в пе́тък мно́го ни се пу́шеше.	After the examination on Friday, we had a desire to smoke.
В четвъ́ртък и пе́тък ня́ма да ни се рабо́ти.	On Thursday and Friday, we won't feel like working.
След после́дната ата́ка на вой-ни́ците мно́го им се спе́ше.	After the last attack, the soldiers were very sleepy.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

Стру́ва ми се /чи́ни ми се/, че навъ́н е о́блачно и мра́чно.
It seems to me that it is cloudy and dark outside.

II. Some other reflexive verbs with an impersonal action are:

гърми́ се	It thunders; it is thundering.
свя́тка се	It lightens; it is lightening.
мръ́ква се	It is getting dark.
съ́мва се	It dawns; it is getting (to be) daylight.
чу́ка се	Someone knocks; someone is knocking.

Examples:

Сно́щи се гърме́ше мно́го, преди́ да завали́ дъжд.	Last night it thundered a lot before it began to rain.
Навъ́н се свя́тка и гърми́.	It is thundering and lightning outside.
През то́зи ме́сец мно́го ра́но се мръ́ква.	During this month it gets dark very early.
Са́мо след два ча́са ще се съ́мне.	After only two hours it will get daylight.
Я виж, кой и́два! Чу́ка се на врата́та.	See, who is coming! Someone is knocking at the door.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Verbs - Impersonal Action

1.

Стои ли ти се в къщи?

пия, пуша, спя, уча, ям, играя на карти, пея, танцувам и т. н.

Да, стои ми се.
Стои ли ти се в къщи?
Да, стои ми се.

Пие ли ти се?
Да, пие ми се.

2.

Ходи ли ти се на кино?

работя, пуша и т. н.

Не, не ми се ходи на кино.
Ходи ми се на театър.

Работи ли ти се?
Не, не ми се работи.
Спи ми се, чете ми се
и т. н.

3.

Ти искаш ли да играеш на карти?
и т. н.

Не ми се играе на карти.
Ходи ми се на концерт.

4.

Пие ли се на Иван?

Радка, децата, ви, ни, ми, студентите и т. н.

Не, не му се пие.
Яде му се.
Пие ли се на Радка?
Не, не ѝ се пие.
Яде ѝ се. и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

отивам до библиотеката,
стоя в къщи, искам да.....
и т. н.

5.

Яде ли им се на децата?

Надя, Стоян, ви, ни, ти
и т. н.

Да, на тях им се яде.
Да, яде им се на тях.

Яде ли им се на децата?
на тях
Да, ...

Стои ли му се в къщи на Иван?
Ходи ли ти се до библиотека-
та на теб?
Спи ли Ви се много на Вас?
Спеше ли ѝ се на нея, когато
се върна от кино снощи?
Иска ли ти се да .....
Искаше ли му се да .....
и т. н.
Ядеше ли им се .....

6.

Ходи ли ви се на кино на вас?
На вас ходи ли .....
Ходеше ли ви се .....
и т. н.

Не, на нас не ни се ходи
на кино.
Да, на нас ни се ходи на ...

7.

Ще вали ли?

Къде е Боян?

Какво прави Драган в стаята?
и т. н.

Струва ми се, че ще вали.
На мен ми се струва,че...
Струва ми се, че е в къ-
щи.
на училище
и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

7.

Кога се съмва зиме?
през лятото
през есента
се стъмва
се мръква
Святка ли се навън?
Святкаше ли се, преди да завали дъжд?
Гърмеше ли се,.....

Тази покрита чешма е един от старите архитектурни паметници в Шумен

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ЧЕТИВО

Драган работеше в Българската телеграфна агенция /БТА/. Работното му време беше от 8 ч. сутрин до 12 ч. и от 2 ч. до 6 ч. следобед. Обедната му почивка траеше два часа. Той много обичаше да чете и затова често през време на обедната си почивка или след работа отиваше в библиотеката, която беше наблизо. Там той преглеждаше новите вестници и списанията.

Един ден, след като се върна от работа в къщи и се навечеря, приятелят му Васил му дойде на гости.[1] Двамата поговориха около половин час. На Драган не му се стоеше в къщи. Искаше му се да се поразходи и да отиде в библиотеката. Струваше му се обаче, че ще вали. Гърмеше се и се святкаше. Мислеше, че докато завали, двамата ще имат време да отскочат до библиотеката. Той попита приятеля си дали иска да го придружи. Васил веднага се съгласи, защото на него му се четяха чуждестранни списания.

Трябваше да побързат, защото скоро щеше да се стъмни.[2] Дните се бяха скъсили. Мръкваше се рано и се съмваше късно. Драган помоли Васил да вървят по-бързо, защото след като се върнел от библиотеката той трябвало да заведе децата у баба им Станка. На тях много им се ядяло халва от грис. Баба им правела чудесна халва. Затова Драган два дена по-рано бил я помолил да им приготви халва за тази вечер. Когато Драган спомена халвата, на Васил му се прияде много. Той с удоволствие прие поканата на Драган да му прави компания.

В библиотеката те стояха само половин час. Върнаха се в дома на Драган, взеха децата и отидоха у баба им. Там всички се насладиха на чудесно приготвената

---

1. Васи́л му дойде́ на го́сти = Vasil came to visit him.
2. ще́ше да се стъмни́ = It was going to get dark.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ВЪПРОСИ

1. Къде работеше Драган като чиновник?
2. Кога му беше работното време?
3. Колко часа траеше обедната му почивка?
4. Защо отиваше той често в библиотеката?
5. Кога отиваше той обикновено в библиотеката?
6. Какво преглеждаше той там?
7. Кой му дойде на гости един ден?
8. Кога му дойде на гости приятелят му Васил?
9. Стоеше ли му се на Драган в къщи?
10. Какво му се искаше да направи?
11. Струваше ли му се, че ще вали?
12. Защо му се струваше на Драган, че ще вали?
13. Къде можеха двамата приятели да отидат, преди да завали?
14. Защо Васил се съгласи да придружи Драган до библиотеката?
15. Защо трябваше те да побързат?
16. Защо Драган помоли Васил да вървят по-бързо?
17. Какво им се ядяло на децата?
18. Каква халва правела баба им Станка?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

19. Защо му се прияде на Васил много?

20. Защо Васил прие с удоволствие поканата на Драган да му прави компания?

21. Колко време стояха двамата в библиотеката?

22. Къде отидоха те след това?

23. На какво се насладиха всички у баба Станка?

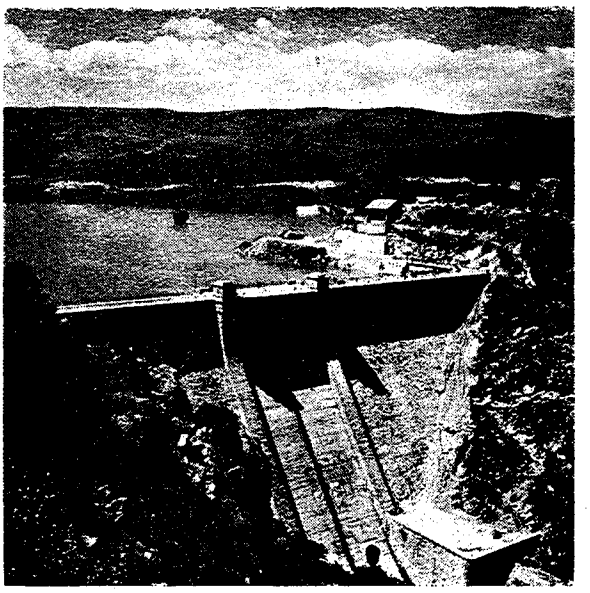

Язовир "Искър"

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Отговорете на въпроси:

4, 10, 12, 14, 15, 16, 20.

Част II.

Разправете със свои думи четивото на урока.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

РЕЧНИК

аге́нция f.	agency
телегра́фна аге́нция	news agency
библиоте́ка f.	library
грис m.	semolina, farina
гърми́ се	
докато́	till, until
компа́ния f.	company
пра́вя компа́ния на ня́кого	to keep someone company
мръ́ква се	It gets dark (at nightfall).
мръ́кне се	
мръ́кна се	
неудо́бен, бна,о,и	uncomfortable, inconvenient
неудо́бно ми е	I feel awkward (ill at ease).
отска́чам /до/	to go quickly (to)
отско́ча, и,их	
пра́вя, и,их	to make
напра́вя	
прия́жда ми се	I feel like eating;
прия́де ми се	I start to feel hungry.
ра́ботен, тна,о,и	work, working
ра́ботно вре́ме	working (business,office) hours
свя́тка се	It is lightening; there are flashes of lightening
ско́ро	soon
скъся́вам	to shorten
скъся́, и́,и́х	
скъся́вам се	to get (become) short (er)
спомена́вам /за/	to mention
спомена́, е́, а́х	
стру́ва ми се	it seems to me
стру́ва му се/ни и т.н./	it seems to him (to her, to us, etc.)
съ́мва се	it dawns
съ́мне се	
съ́мна се	
телегра́фен, фна,о,и	
телегра́фна аге́нция	news agency
тъ́кмо adv.	just

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 79

халва́	halvah
халва́ от грис	a special kind of halvah made of farina fried in butter and poured over with sugar syrup (usually made at home)
чи́ни ми се	it seems to me
чуждестра́нен, нна,о,и	foreign
щом	if, since, as

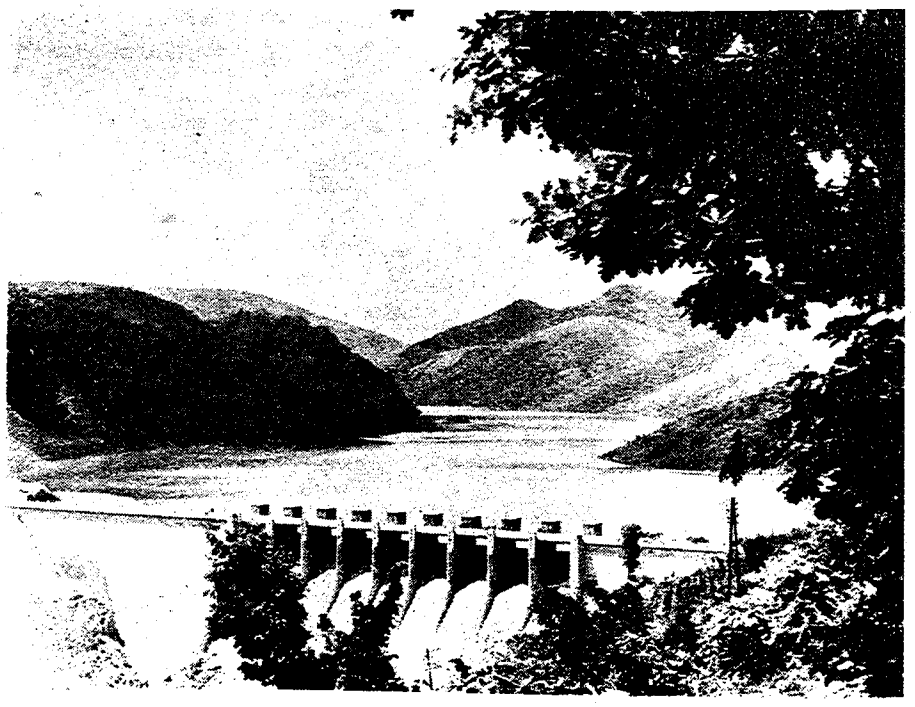

Стената на язовир „Студен кладенец"

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И У Р О К

L E S S O N 8 0

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Future in the Past

1.

Аз ще уча довечера.
Аз щях да уча снощи, но не можах.

Аз ще пиша довечера.
Аз щях да пиша снощи,но не можах.

Аз щях да уча снощи, но не можах.
Аз щях да пиша писма снощи, но не можах.
Аз щях да си легна рано,...
Щях да отида на театър,....
Щях да купя обувки вчера, но нямах достатъчно пари.
и т. н.

Аз щях да уча снощи, но не можах.
Аз щях да пиша писма снощи, но не можах.
и т.н.

2.

Аз ще уча довечера.
Снощи .....

Аз щях да уча снощи, но не можах.
но нямах време

Аз ще ходя на курорт това лято.
Миналото лято .....

.....но нямах достатъчно пари.

Ще замина за Пловдив утре.
Завчера.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

Ще си купя автомобил на па-
  наира.
Ще му върна парите, които ми
  даде на заем.
Ще ѝ дам пари на заем.
  и т. н.

/по-горните две упражения да се разработят: ти,той, тя
ние, вие, те/

3.

Довечера аз няма да уча.
Снощи аз нямаше да уча,
  но учих.

Довечера те няма да учат.
Снощи те нямаше да учат,
  но учиха.

Довечера аз няма да уча.
Снощи аз .....

Довечера те .....
Снощи те .....

  ти, вие, той, Радка,
  ние, и т. н.

  работя, ходя на курорт,
  заминавам за Пловдив,
  връщам пари и т. н.

Довечера аз няма да уча.
Снощи аз нямаше да уча,
  но учих.

4.

Нали щеше да заминеш за
  Пловдив?

  вие, те, ние, брат ти,
  Христова, Христови
  и т. н.

Аз нямаше да замина.
Той /те, тя и т.н./ щеше
  да замине.

1. Нали щяхте да заминете
   за Пловдив?
2. Ние нямаше да заминеме.
   те /той,аз,ти и т.н./....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ще купя цивилен костюм
ще му върна парите
ще му дам пари на заем
ще ходя на курорт
ще отида на панаира
и т. н.

5.

Нали нямаше да ходиш у Х...?

1. Абе, нямаше да ходя, но отидох.
   Нали нямаше да ходиш у Х....?
2. Абе, нямаше да ходя, но.....

Нали нямаше да заминат за Варна?
да пишат домашната работа
да учат разговора на урока
да купят тази къща

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

BULGARIAN

LESSON 80

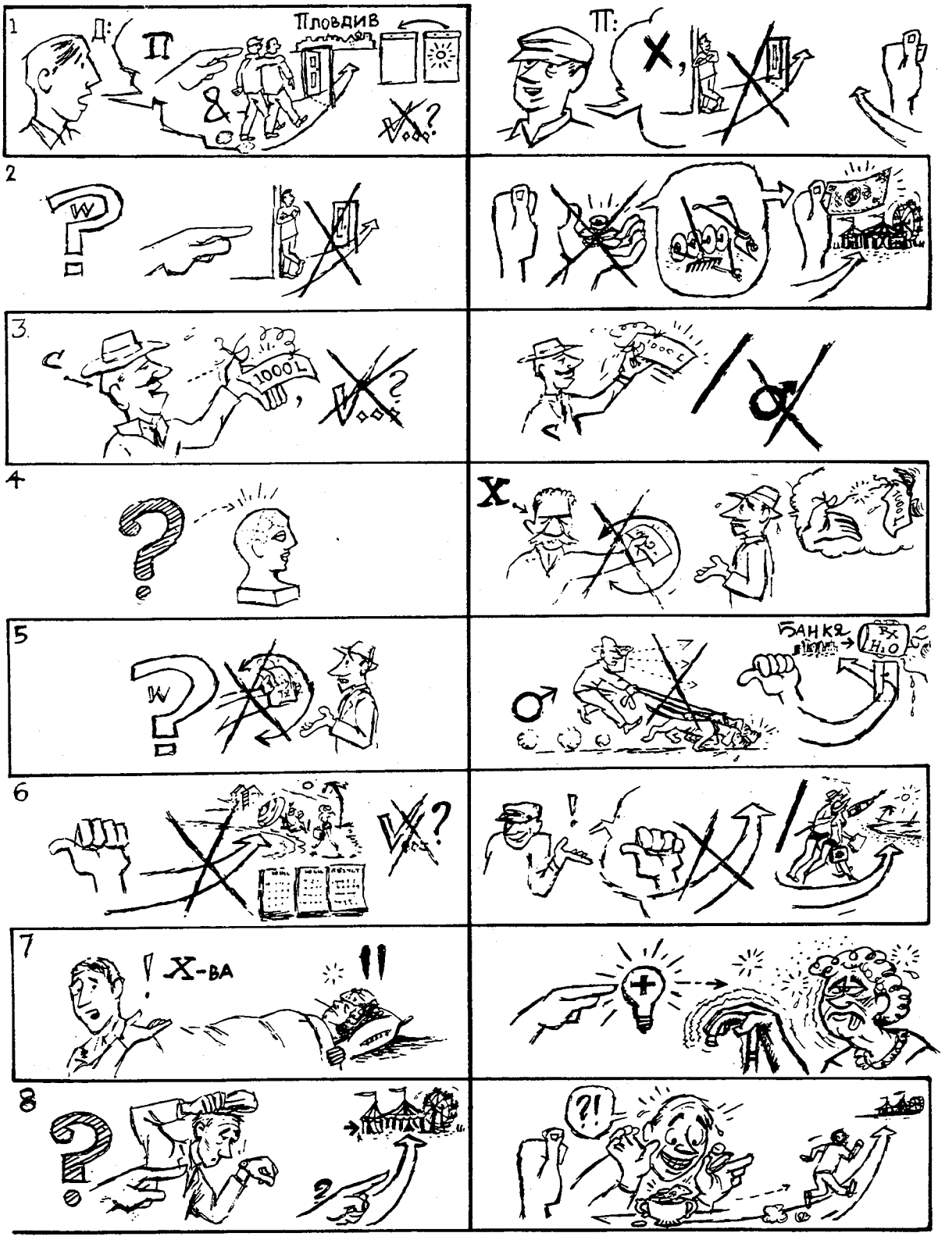

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 80 - РАЗГОВОР

ПАРИ НА ЗАЕМ

Драга́н:
Пе́тър:

- Пе́тре, нали́ вче́ра ти и брат ти щя́хте да
5 зами́нете за Пло́вдив?
- Не, той ня́маше да зами́не. Са́мо аз щях
да зами́на.

- Защо́ не зами́на?
- Ня́мах доста́тъчно пари́.
10

- Нали́ Стоя́н ще́ше да ти даде́ 100 ле́ва на
за́ем.
- Ще́ше да ми даде́, но не ми да́де.

- Коя́ бе́ше причи́ната?
15 - Хри́стови не му въ́рнаха пари́те, кои́то той
им бе́ше дал на за́ем.

- Защо́ не му ги въ́рнаха?
- Не ги наме́рил. Зами́нали на ба́ни в Ба́нкя.

- Нали́ ня́маше да хо́дят на куро́рт това́ ля́то?
20 - Абе, ня́маше да хо́дят, но оти́шли́.

- Си́гурно Хри́стова пак не се е чу́вствувала
добре́.
- Нали́ зна́еш, че тя си е болна́ва.

- Какво́ ще пра́виш сега́? Ще оти́деш ли на па-
25 найра?
- Ако наме́ря пари́, ще оти́да.

---

4. нали́.....щяхте да зами́нете за Пло́вдив? =
You were leaving for Plovdiv; weren't you?
23. Нали́ зна́еш, че..= Don't you know that?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ГРАМАТИКА

FUTURE IN THE PAST

The future in the past tense is formed by the imperfect of the verb ща: щях,щéше,щéше, щя́хме, щя́хте,щя́ха - and the present tense of the corresponding verb. The negative form takes the negation не, or more frequently the 3rd person, imperfect tense of the verb нямам;нямаше, which is used for all persons and numbers of the tense. The forms щях,щéше,щéше,щя́хме,щя́хте,щя́ха, нямаше are connected with the present tense by means of the conjunction да.

Positive

аз	щях	да пиша	I would have written
ти	щеше	да пишеш	or
той	щеше	да пише	I was going to write
ние	щяхме	да пишем	
вие	щяхте	да пишете	
те	щяха	да пишат	

Negative

аз	нямаше	да пиша	I wouldn't have written
ти	нямаше	да пишеш	or
той	нямаше	да пише	I was not going to write
ние	нямаше	да пишем	
вие	нямаше	да пишете	
те	нямаше	да пишат	

Note:
The negative forms не щях да ....., не щеше да....., etc. are also used.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

The future in the past expresses an action which:

a. had taken place after another action in the past.

Войни́ците зае́ха позици́ята, от кое́то щя́ха да запо́чнат ата́ката.	The soldiers occupied the position from which they were going to begin the attack - would have begun the attack.

b. had taken place before another action in the past.

Фи́лмът, ко́йто Вие щя́хте да ви́дите сно́щи, бе́ше изпра́тен днес в друг град.	The film you were going to see last night, was sent to another town today. The film you would have seen last night, was sent to another town today.

Examples:

Вие щя́хте да замо́инете за Пло́вдив вче́ра.	You were going to leave (you would have left) for Plovdiv yesterday.
Аз щях да замо́ина.	I was going to leave. (I would have left).
Той ще́ше да ми даде́ пари́ на зае́м, но не ми да́де.	He was going to loan some money to me, but didn't.
Те ня́маше /не щя́ха/ да хо́дят в Ба́нкя, но оти́доха.	They were not going (to go) to Bankya, but went.
Те щя́ха да му върнат пари́те, ко́йто той им бе́ше дал на зае́м.	They were going to give him back the money which he had loaned them.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Future in the Past

1.

Нали щеше да заминеш за София вчера?

те, вие, Христови, Христов, Христова и т. н.

Нали щяха да купят земеделски сечива?
той, ние.....
Нали тя щеше да намери достатъчно пари?
Нали щяха да ти дадат 10,000 лева на заем?
Нали щяхме да ѝ върнеме парите?
Нали ти щеше да ходиш на курорт това лято?
Нали щеше да заведеш децата на кино?
Нали щеше да занесеш документите в Министерството на търговията?
Нали щяха да ми донесат малко баница?
Нали тя щеше да доведе децата тук?

и т. н.

1. Щях да замина, но не заминах.

Нали щяха да заминат за.....?
2. Щяха да заминат, но не заминаха.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Нали щеше да учиш снощи?
Защо не учи?

те, вие.....

и т. н.

1. Щях да уча, но не учих.
Защото.....

Нали щяха да учат снощи?
2. Щяха да учат, но не учиха.
1. Защо не учиха?
2. Защото.....

3.

Нали Христови нямаше да ходят на курорт това лято?

Нямаше да ходят, но чух, че отишли.

1. Нали Христова нямаше да ходи на курорт?
2. Нямаше да ходи, но чух, че отишла.

Нали нямаше да му даваш пари на заем?
Нали те нямаше да купуват нови земеделски сечива?
Нали нямаше да ходиш на Пловдивския мострен панаир?
Защо отиде?
Нали Вие нямаше да търсите пари на заем?
Нали вие нямаше да ходите в Пловдив, преди да открият панаира?
Нали той нямаше да ти услужи с пари?

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ЧЕТИВО

Петър възнамеряваше да си купи нови инструменти.
Той знаеше, че на Пловдивския мострен панаир можеше да намери по-хубави и по-евтини. Там всяка година донасяха най-различни стоки от цяла Европа.

Той нямаше достатъчно пари. Трябваха му[1] още 100 лева. Затова той потърси приятеля си Стоян, за да вземе от него. Стоян, нямаше никакви пари в момента. Обеща, обаче, да намери и да му даде 100 лева на заем.

Петър щеше да замине за Пловдив, веднага след откриването на панаира. Стоян, обаче, не му донесе никакви пари. Затова той отиде при него, за да разбере какво става.

Стоян искаше да услужи на приятеля си. Той беше търсил пари от различни места. Най-после той си спомни, че беше дал пари на заем на Христови и отиде у тях. Те щяха да му върнат парите, които той им беше дал на заем, обаче, не ги намери в къщи. От приятели той разбра,[2] че Христова, която от дълго време беше болнава, в последно време пак не се чувствувала добре, затова те отишли на бани в Банкя. Стоян каза това на Петър. Той съжаляваше, че не може да му услужи.

Петър не губеше надежда.[3] Продължи да търси пари. Щеше на всяка цена да замине за Пловдив, но трябваше да намери 100 лева. Не можа, обаче, да намери пари и не отиде на панаира.

Петър си купи нови инструменти по-късно. Купи си трион, чук, две лопати, един търнокоп и няколко кила гвоздеи. Те бяха много по-скъпи от тези, които той щеше да купи на международния мострен панаир в Пловдив.

---

1. Трябваха му още 100 лева = He needed 100 leva more.
2. От приятели той разбра = He found out from friends.
3. Петър не губеше надежда = Peter wasn't giving up any hope.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ВЪПРОСИ

1. Какво възнамеряваше да си купи Петър?
2. Защо Петър искаше да посети Пловдивския мострен панаир?
3. Той имаше ли достатъчно пари да купи това които му трябваше?
4. Колко лева му трябваха още на Петър?
5. Защо потърси той приятеля си Стоян?
6. Стоян имаше ли пари в момента?
7. Какво обеща той на Петър?
8. Кога щеше да замине Петър за Пловдив?
9. Защо Петър отиде пак при Стоян?
10. Стоян искаше ли да услужи на приятели си?
11. Къде беше търсил пари той?
12. Какво си спомни Стоян най-после?
13. Защо Стоян отиде у Христови?
14. На кого беше дал пари на заем Стоян?
15. Какво разбра той от приятели?
16. Защо отишли Христови в Банкя?
17. Петър губеше ли надежда?
18. Какво продължи да търси той?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

19. Какво искаше да направи на всяка цена?

20. Защо Петър не отиде на панаира?

21. Какво си купи Петър по-късно?

22. Какво купи той?

23. Защо Петър купи само тези неща?

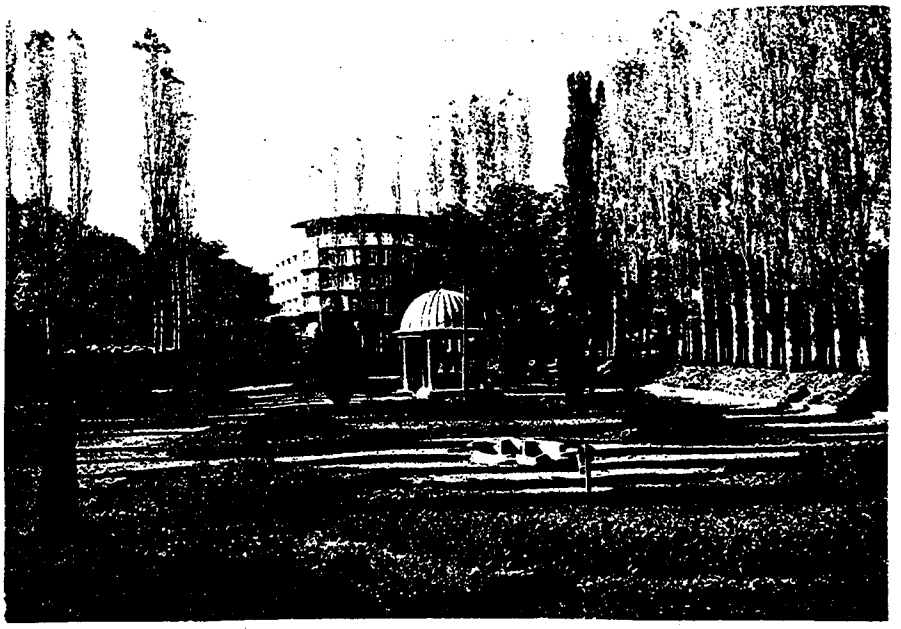

Минералните бани в с.Банкя

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Отговорете на въпроси:

2, 4, 5, 13, 15, 20, 22.

Част II

Разправете със свои думи

четивото на урока.

Улица в старата част на гр.Пловдив

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

РЕЧНИК

ба́ня f.	bath
оти́вам на ба́ни	to go take a water-cure (undergo hydro-therapeutic treatment)
болна́в, а,о,и	ailing
възнамеря́вам	to intend
гво́здей m.pl. гво́здеи after num. гво́здея	nail
земеде́лски, а,о,и	agricultural, farm
лопа́та f.	shovel
ни́какъв, ква,о,и	1. no (with a verb used positively) 2. any (with a verb used negatively)
ня́мам ни́какви пари́	I haven't got any money. I have got no money.
откри́ване n.	opening
после́ден, дна,о,и	last
в после́дно вре́ме	lately
сечиво́ n.pl. сечива́	tool, instrument
трио́н m.pl. трио́ни	saw
търнако́п m.	pick
тъ́рсене n.	search
тъ́рсене пари́ на за́ем	looking for money to borrow
цена́ f.	price
на вся́ка цена́	by all means, at all cost
чук m.pl. чу́кове aft.num. чу́ка	hammer

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 80

Софийска улица

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И П Ъ Р В И У Р О К

L E S S O N 8 1

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

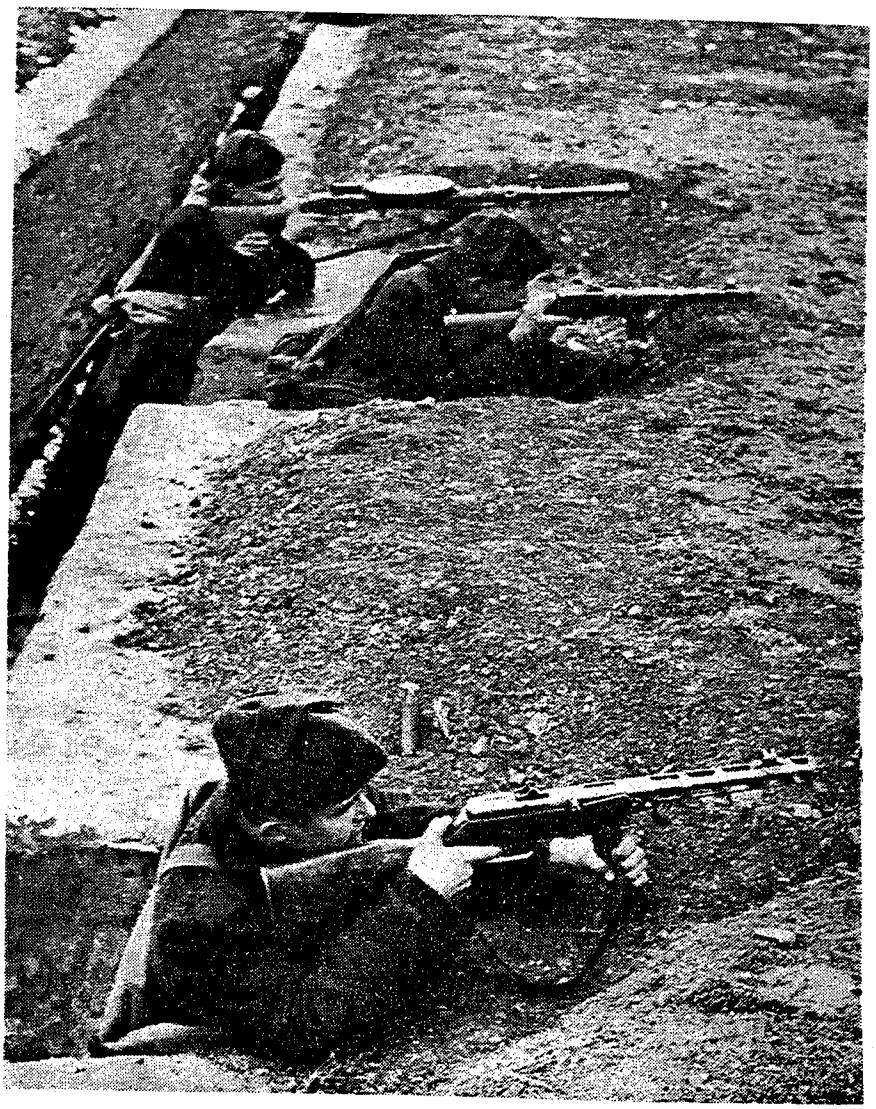

Пехотинци в отбрана

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

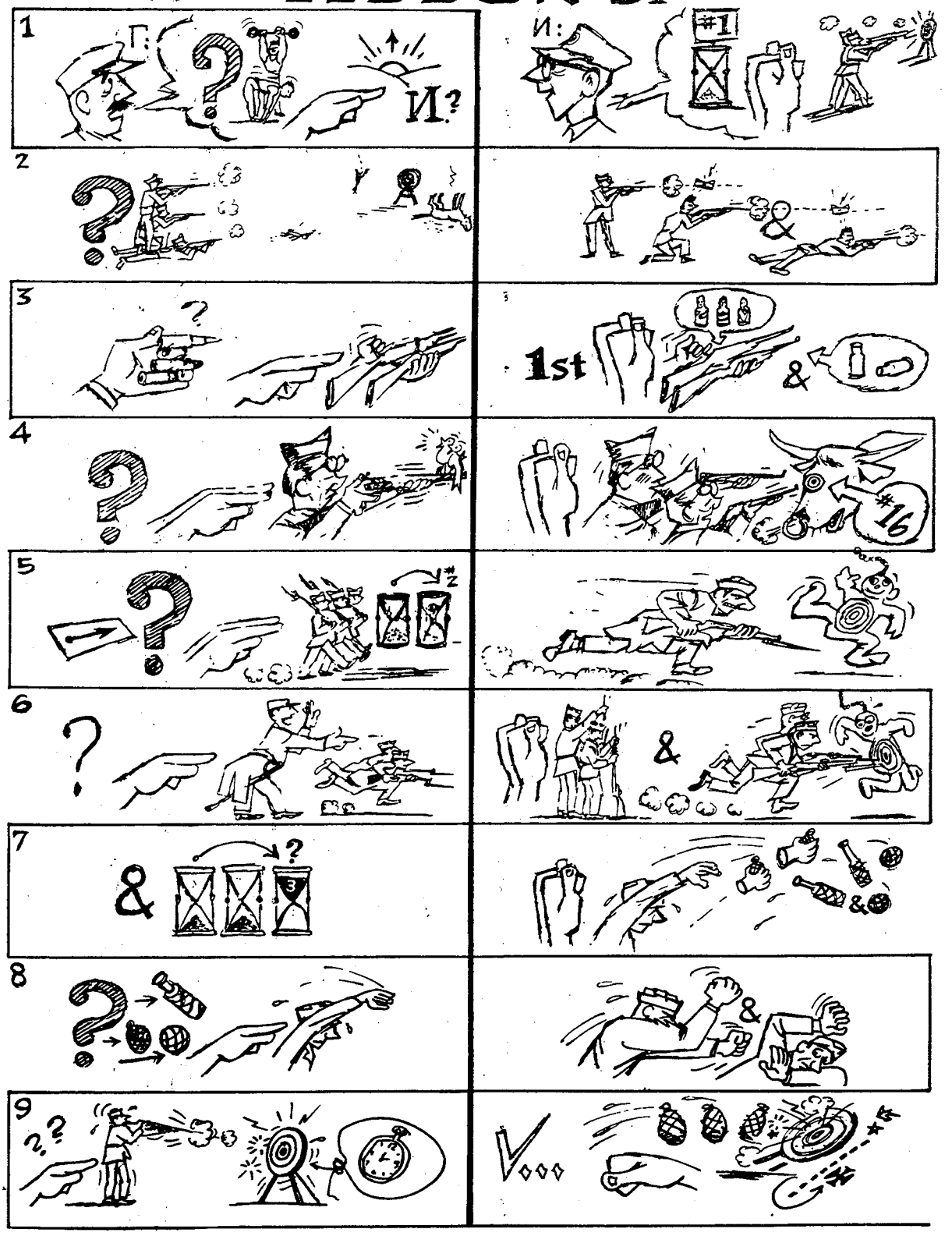

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 81 - РАЗГОВОР

ВОЕННА ПОДГОТОВКА

Геóрги:
Ивáн:

- Какви́ занáтия и́махте тáзи сýтрин Ивáне?
- Пъ́рвия час имáхме обучéние с оръ́жие.

- Кои́ положéния за стрелбá изпóлзувахте?
- Стоешкóм, на колéнé и лежишкóм.

- С какви́ патрóни пъ́лнехте оръ́жието си?
- Най-напрéд го пъ́лнехме с учéбни, а пóсле с манéврени патрóни.

- По каквó се мéрехте?
- Мéрехме се по мéрните тóчки на мишéни образéц № 16.

- В каквó се обучáвахте втóрия час?
- В бой с нож.

- По какъ́в нáчин извъ́ршвахте товá упражнéние?
- Постáвяхме нож на оръ́жието , напáдахме и мýшкахме чýчула.

- А трéтия час?
- Хвъ́рляхме ръ́чни гранáти: бухáлки и сферúчни.

- Какви́ ръ́чни гранáти и́махте?
- Нападáтелни и отбранúтелни.

- Ти улýчваше ли цéлите ви́наги?
- Да, гранáтите ми попáдаха в цéлите или блúзо до тях.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

ЧЕТИВО

Иван и Георги са добри приятели от детинство. И двамата са на военна служба в един пехотен полк. Те, обаче, служат в различни роти.

Една вечер, след свършване на занятията, двамата се срещат в двора на казармата. Георги иска да знае какви занятия е имал Иван през деня. Иван му казва, че първия час те имали учение с оръжие. Те се учели как да заемат положения за стрелба. Използували три положения за стрелба: стоешком, лежешком и на колене. Най-напред те пълнели оръжието си с учебни патрони, а после с маневрени патрони. Те се мерели по мерните точки на мишени образец № 16.

Втория час те имали учение по бой с нож. Те поставяли най-напред ножовете на оръжието си. След това нападали и мушкали чучула.

Третия час те хвърляли ръчни гранати: бухалки и сферични. Използвали нападателни и отбранителни гранати. Към края на часа те се упражнявали в поставяне на учебни запалки в гранатите.

Иван бил много добър в хвърляне на гранати. Неговите гранати падали почти винаги в целите. Само няколко от тях паднали близо до тях.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

ВЪПРОСИ

1. Откога са приятели Иван и Георги?
2. Къде са на служба двамата?
3. В една и съща ли рота служат те?
4. Къде се срещат двамата приятели една вечер?
5. Какво иска да знае Георги?
6. Какво правели първия час според Иван?
7. Какво учели?
8. Какви положения за стрелба използвали?
9. С какви патрони пълнели оръжието си?
10. По какво се мерели те?
11. Какво учение имали втория час?
12. Какво поставяли най-напред на оръжието си?
13. Какво правели, след като поставяли ножовете на оръжието си?
14. В какво се обучавали третия час?
15. Какви гранати използвали?
16. В какво се упражнявали към края на третия час?
17. Защо Иван мислел, че бил много добър в хвърляне на гранати?
18. Къде падали почти винаги неговите гранати?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

ДОМАШНА РАБОТА

Част 1

Отговорете на въпроси: 1, 2, 5, 6, 11, 14, 16, 17.

Част 2

Разкажете какви обучения сте имали през време на военната си служба.

Капитан Евгени Кръстев знае, че с добре простреляно оръжие неговите войници ще се научат да поразяват мишените

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

РАЗПИТ

1. From which unit are you?
2. Аз съм от 1-а ро́та на 2-ри батальо́н.

3. In which squad and which platoon are you?
4. От 3-то отделе́ние на 3-ти взвод.

5. How many squads are there in your platoon?
6. 3 пехо́тни.

7. What kind of light machine guns have you?
8. Те са ру́ски 7.62 м.м.

9. What is your duty?
10. Стрело́ец съм.

11. Have you conducted firing?
12. Не, не сме. Пра́вили сме са́мо обуче́ния в зае́мане положе́ния за стрелба́.

13. What positions did you use during these drills?
14. Стоешко́м, на коле́не́ и лежешко́м.

15. What other drills have you performed?
16. По бой с нож и хвърляне на ръ́чни грана́ти.

17. How many kinds of hand grenades do you have?
18. Два ви́да: бухалки и сфери́чески.

19. What kind of hand grenades (with a handle) do you have?
20. Напада́телни и отбрани́телни.

21. How long did you practice throwing the grenades, with a handle?
22. Около 20 ча́са.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

РАЗПИТ

1. От коя́ част сте?
2. I am from the 1st Co of the 2nd Platoon.

3. От ко́е отделе́ние и кой взвод сте?
4. The 2nd Squad of the 2nd Platoon.

5. Ко́лко отделе́ния и́ма във взво́да Ви?
6. Three infantry.

7. Какви́ са ле́ките Ви карте́чници?
8. They are Russian - 7.62 mm.

9. Каква́ е Ва́шата дл'ъжност?
10. I am a rifleman.

11. Прове́ждали ли сте стрелби́?
12. No, we have not. We have only conducted drills in taking firing positions.

13. Какви положе́ния зае́махте през вре́ме на те́зи обу-
14. Standing, kneeling, and prone. / че́ния?

15. Какви́ дру́ги заня́тия сте прове́ждали?
16. Bayonet drill and throwing hand grenades.

17. Ко́лко ви́да р'ъчни грана́ти и́мате?
18. Two kinds: grenades with a handle and spherical.

19. Какви́ ви́дове р'ъчни грана́ти и́мате?
20. Offensive and defensive.

21. Ко́лко вре́ме сте се обуча́вали в хвър'ляне на бухалки?
22. About 20 hours.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

РЕЧНИК

бой m.with art. боя́т, бо́я	battle, fight
pl. боеве́	
бой с нож	battle with bayonet
	here: bayonet practice
бухала́ка f.	hand grenade
дли́жност	duty
зае́мам	to occupy, to take
зае́ма, е	
зае́х	
зае́мам положе́ние	to take a position
запа́лка f.	lighter; fuse
коля́но n.pl. колена́ /колене́/	knee
на коле́не	kneeling, in a kneeling position,on one's knees
лежешко́м adv.	prone, in a lying position
маневрен, а,о,и	maneuver
маневрен патро́н	blank cartridge
ме́рна то́чка	bull's eye, mark
ме́ря се /по/	to aim (at), to take aim (sight) at
мише́н, m.,мише́на f.	target, shooting-mark
му́шкам	to stab, to stick
му́шна, е,ах	
напада́телен, лна, о,и	attack (-ing),offensive,
нож, ножо́ве	knife, dagger, bayonet
образе́ц m.pl.образци́	type, model
уче́ние с оръ́жие	rifle drill
отбрани́телен, лна,о,и	defensive
патро́н m.	cartridge
уче́бен патро́н	dummy cartridge
маневрен патро́н	blank cartridge
положе́ние n.	position; situation
положе́ние за стрелба́	firing position
попа́дам /в/	to fall (into), to get (into)
попа́дна, е,ах	
попа́дам в целта́	to hit the target
пъ́лня, и,их	to fill; to load (rifle,etc.)
напъ́лня	
стоешко́м adv.	standing, in a standing position
сферичен, чна, о,и	spherical
сферична ръчна граната	spherical hand grenade

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 81

то́чка f.	point, dot, period, full stop (punctuation)
ме́рна то́чка	bull's eye
улу́чвам	to hit (the target)
улу́ча, и,их	
уче́бен, уче́бна, о,и	dummy, training, drill, practice
уче́бен патро́н	dummy cartridge
час m.pl. часове́	period, hour (school,etc.)
чу́чело mil. чу́чула	bayonet dummy
щик m.pl. щи́кове	bayonet

Ефрейтор Марин Мехмедов порази мишените с най-много попадения

Ефрейтор Илия Георгиев от поделението офицера Цонев е известен автоматчик

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Най-добрите стрелци с карабина бяха от поделението на офицера Рашков

На снимката: стрелба с противогази

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И В Т О Р И У Р О К

L E S S O N 8 2

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: 1. Conditional Mood

2. Conditional Sentences - Present (Future)

1.

Ще ми дадеш ли двайсет лева на заем?
Би ли ми дал двайсет лева на заем?

Ще ми дадеш ли двайсет лева на заем? — Би ли ми дал двайсет лева на заем?
Ще ми помогнеш ли? — Би ли ми помогнал?
Ще ми помагаш ли?
Ще ме закараш ли в болницата?
Ще дойдеш ли с мен на екскурзия?
Ще отидеш ли до месаря на ъгъла да ми купиш месо?

и т. н.

2.

Ще ми дадете ли двайсет лева на заем?
Бихте ли ми дал двайсет лева на заем?

Ще ми дадете ли двайсет лева на заем? — Бихте ли ми дали двайсет лева на заем?
Г-н докторе, ще ме прегледате ли сега? — Г-н докторе, бихте ли ме прегледали сега?
Ще ми кажете ли това?
Ще ме приемете ли за няколко минути, докторе?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ще ме почакате ли малко?
Ще ми дадете ли чаша вода?
Ще ми дадете ли необходимите
сведения?

и т. н.

3.

Той ще ми даде ли десет лева
на заем?
Той би ли ми дал десет лева
на заем?

Той ще ми даде ли десет лева на заем?	Той би ли ми дал десет лева на заем?
Тя.....	Тя би ли ми дала.....
Те.....	Те биха ли ми дали.....
Вие.....	Вие бихте ли ми дали.....

Тя ще ми преведе ли писмото?
Лекарят ще ме прегледа ли?
приеме
Те ще ми разкажат ли как
стана катастрофата?
Тя ще каже ли това на мъжа си?

и т. н.

4.

Аз ще пиша писма довечера.
Аз ще пиша писма довечера,
ако имам време.

Ще пишете ли писма довечера? Ще пиша писма, ако имам време.

учите ли
отидете ли на театър
на кино
на концерт
на танцова забава
на гости у Х....
на черква

той, те, ние, ти, тя, вие

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Лекарят ще ме приеме ли, ако
  почакам четвърт час?
Ще ме прегледат ли, ако отида
  в болницата сега?

  и т. н.

5.

Аз ще купя къща, ако имам
  пари.
Аз може би ще купя къща, ако
  имам пари.
Аз бих купил къща, ако имам
  пари.

Аз може би ще купя къща, ако
  имам пари.

Аз бих купил къща, ако имам
  пари.

Ако имам пари, може би ще
  купя къща.
Може би ще си купя автомобил,
  ако ми останат достатъчно
  пари.
Вероятно ще дойда, ако ми
  остане време.
Може би ще отида у Христови,
  ако ме поканят.
Лекарят вероятно ще Ви приеме,
  ако има време.
                прегледа
Ако го видя, може би ще поискам
  от него пари на заем.
Тя може би ще му каже, ако го види.
Ако ги видят, те вероятно ще им
  разкажат за катастрофата.
Ние вероятно ще отидеме на Витоша,
  ако те дойдат.

  и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

6.

Ще купиш ли къщата, ако намериш пари?

Ако намеря пари, ще я купя.

Ако намеря пари, бих я купил.
Ще я купя, ако.....
Бих я купил, ако.....

Ще ме прегледа ли лекарят, ако го почакам?
Ще поканиш ли Христова, ако се върне навреме от село?
Ще отидеме ли на излет, ако времето е хубаво?
Ще го приемат ли, ако отиде сега в болницата?
Тя ще дойде ли на жура, ако я поканя?
Ще идвате ли на време на училище, ако ставате рано?

и т. н.

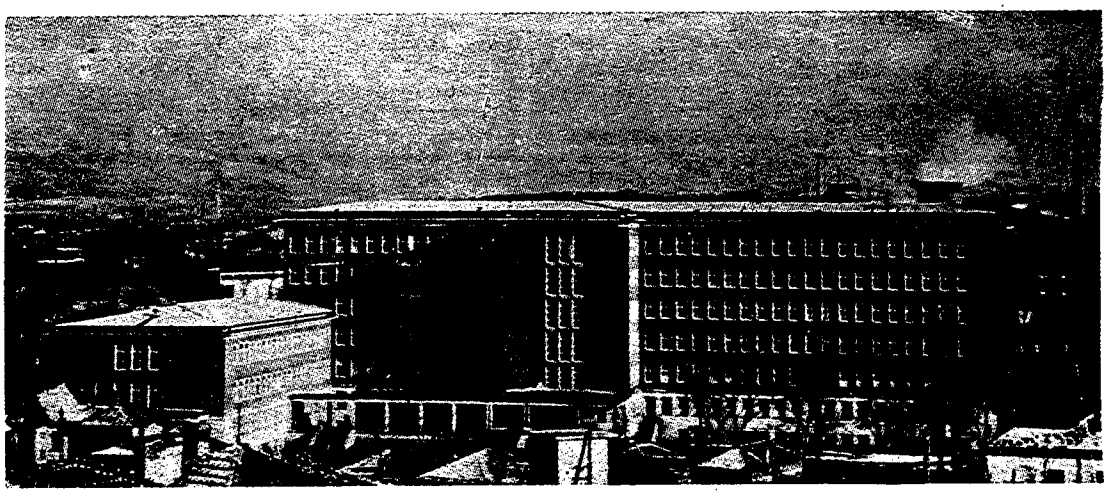

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

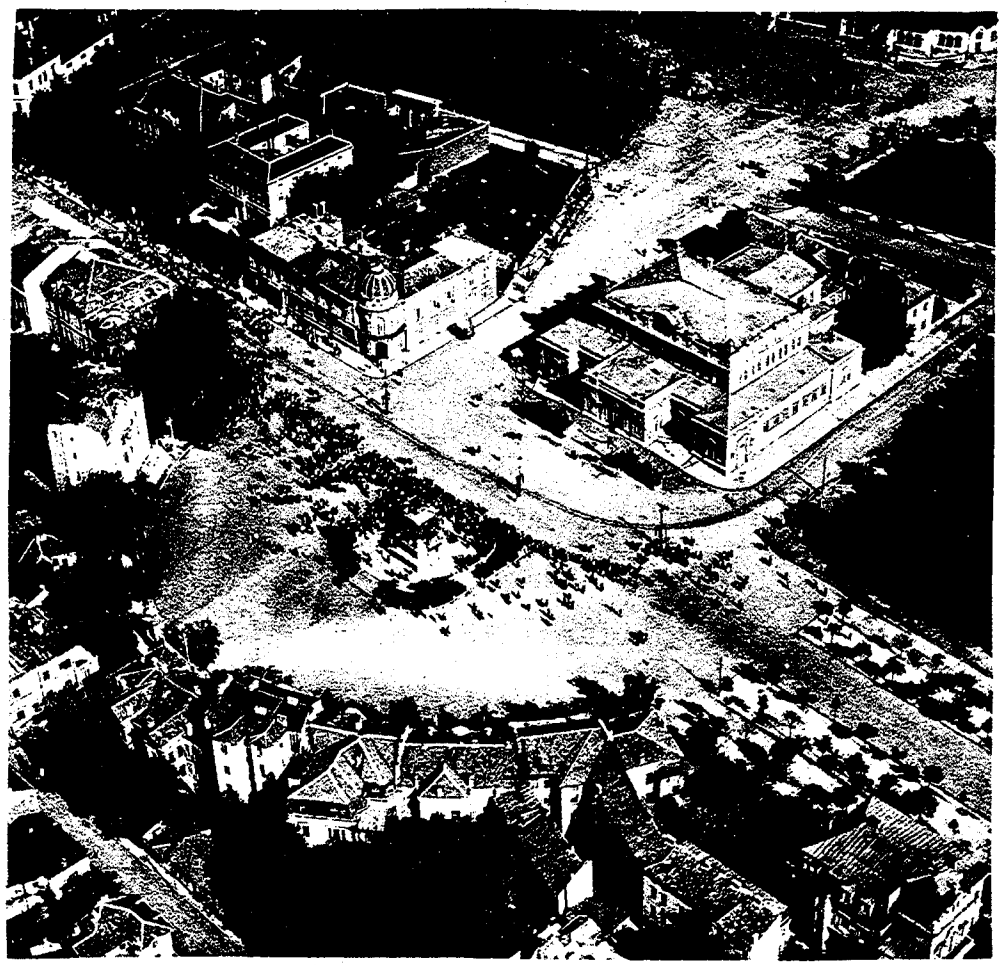

Въздушна снимка на София - Народното събрание
и Паметникът на Освободителите

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

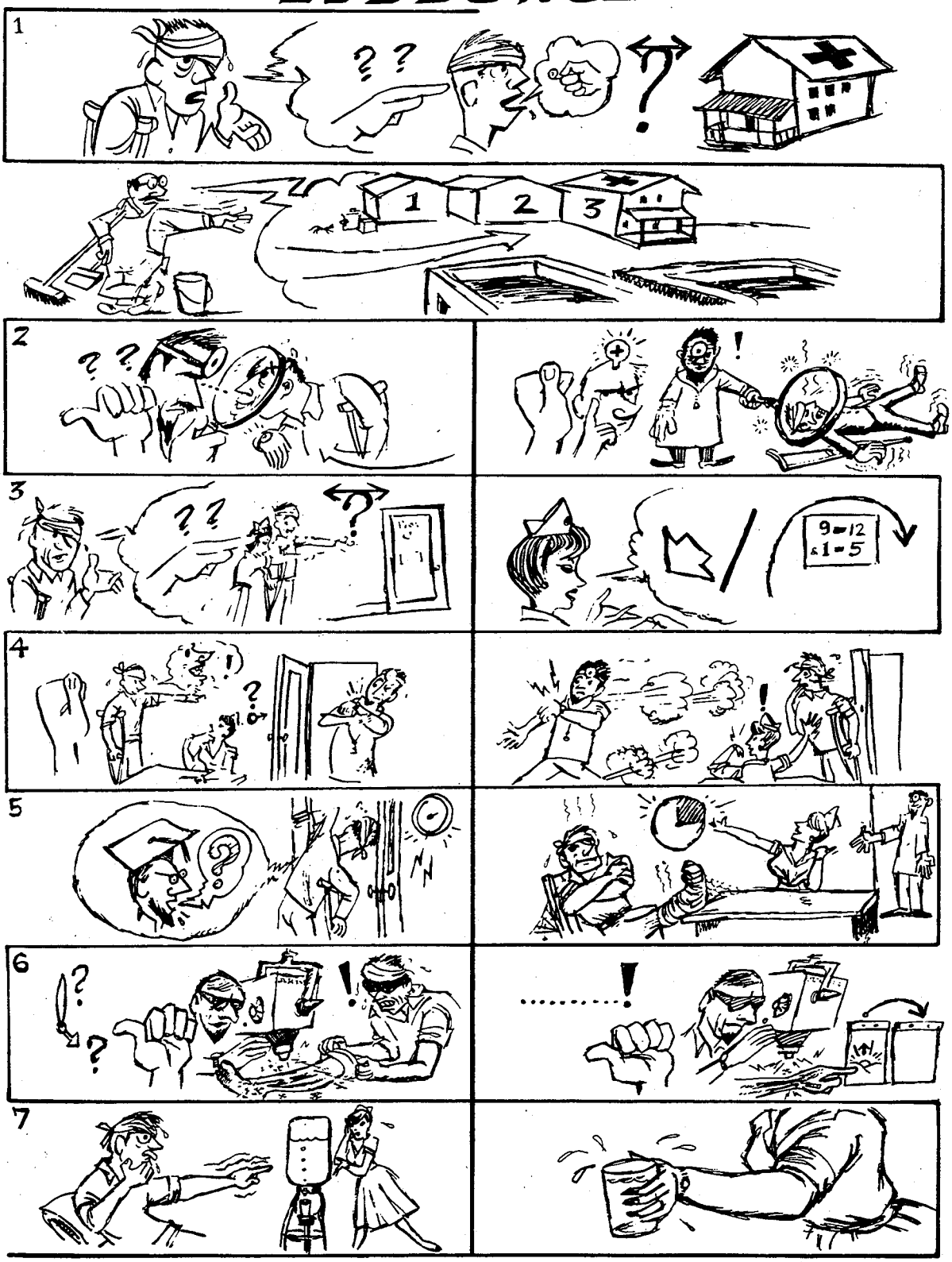

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 82 - РАЗГОВОР

В БОЛНИЦАТА

Бо́лният:
Портие́рът:

- Би́хте ли ми ка́зал, къде́ е Вътрешното отделе́ние?
- Върве́те по та́зи але́я, тре́тото зда́ние нале́во е Вътрешното отделе́ние.

- Би́ха ли ме прегле́дали, ако оти́да там сега́?
- Смя́там, че ле́карят ще Ви прегле́да, ако е необходи́мо.

/Бо́лният оти́ва до посо́ченото му зда́ние и вли́за във Вътрешното отделе́ние на бо́лницата/

Бо́лният:
Медици́нската сестра́:

- Би́хте ли ми посо́чили, къде́ е кабине́тът на профе́сор Сто́йков?
- Тук, но не́говите прие́мни часове́ ми́наха.

- Бих и́скал да погово́ря с не́го. Би ли ме прие́л за ня́колко мину́ти?
- Той би Ви прие́л, ако и́ма вре́ме. Поча́кайте ма́лко!

/Оти́ва в кабине́та на профе́сора и се вря́ща след ма́лко/

- Какво́ ка́за профе́сорът? Мо́га ли да го ви́дя за ма́лко?
- Ще Ви прие́ме, ако поча́кате че́твърт час.

- Кога́ би́ха могли́ да ми напра́вят ре́нтгенова сни́мка, ако тря́бва?
- Ако тря́бва, ще Ви напра́вят ре́нтгенова сни́мка у́тре су́трин.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

- Би́хте ли ми да́ли ча́ша вода́?
- Заповя́дайте!

---

9. Смя́там, че ле́карят ще Ви прегле́да = I suppose (I think) the doctor will examine you.
11. до посо́ченото му зда́ние = to the building that was shown to him.
31. ча́ша вода́ = a glass of water.

Генерал-майор Коста Стоянов, главен хирург на Българската Народна Армия, играе домино със своята пациентка, чието сърце той успешно е оперирал

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ГРАМАТИКА

I. CONDITIONAL MOOD

The conditional mood of the verbs is formed with бих, би, би́хме, би́хте, би́ха and the past active participle of a verb. It can be imperfective or perfective.

Verb покривам, покрия - to cover

	Imperfective			Perfective	
аз	бих	покривал	I may cover	бих	покрил
ти	би	покривал	I would cover	би	покрил
той	би	покривал	I might cover	би	покрил
тя	би	покривала		би	покрила
то	би	покривало		би	покрило
ние	бихме	покривали		бихме	покрили
вие	бихте	покривали		бихте	покрили
те	биха	покривали		биха	покрили

Meaning and Usage of the Conditional Mood

The conditional mood expresses:

A possible (potential) action. In this sense it can be used in main clauses (1) as well as in subordinate clauses (2):

1. Би́хте ли ми пока́зали, къдé е у́лица Ива́н Вáзов? — Would you show me where Ivan Vasov Street is?

2. Всéки човéк, когóто ти би попи́тал, би ти пока́зал у́лицата. — Everyone you (would) ask, would show you the street.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

In these sentences the conditional mood gives a very polite form to our question. It is used more by educated people and very seldom by the average man.

Instead of:

Би́хте ли ми пока́зали,къдé е у́лица Ива́н Ва́зов?	Would you show me where Ivan Vasov street is?

the average man says:

Мóжете ли да ми пока́жете у́лица Ива́н Ва́зов?	Can you show me Ivan Vasov street?

or instead of:

Всéки човéк, когóто ти би попи́тал, би ти пока́зал у́лицата.	Everyone you (would) ask, would show you the street.
he says:	
Всéки човéк, когóто попи́таш, мóже да ти пока́же /ще ти пока́же/ у́лицата.	Everyone you ask, can show you (will show you) the street.

The conditional mood forms are also used to express modesty (1) or caution (2) or stating an opinion (3).

1. Би тря́бвало да го напра́вя.	I had better do it.
2. Къдé би́хте и́скали да оти́дете?	Where would you like to go?
3. Би́хме могли́ да се срéщнем ня́къде.	We might meet somewhere.

II. CONDITIONAL SENTENCES

1. A conditional sentence consists of two parts: a subordinate clause and a main clause. The subordinate clause begins with a conditional conjunction.

Example: If he comes, I'll tell him.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

The subordinate clause above starts with the conjunction if. The most frequently used conditional conjunctions in English are:

if, on condition that, if not, unless

2. In Bulgarian the conditional subordinate clauses usually start with one of the following conjunctions:

ако	if
да	if
стига да	if
в слу́чай че	in case that
при усло́вие че	on condition that
ли	if

When the particle ЛИ is used, it always follows the verb and the conditional clause precedes the conclusion.

Има ли пари́, ха́рчи ги. If he has money, he spends it.

3. There are three types of conditional sentences:

real
unreal (contrary to fact)
potential

a. Potential Conditional Sentences

The potential conditional sentences express an action or state which may be or might have been fulfilled, depending on the realization of a certain condition stated in the subordinate ("if") clause. (for the equivalents of "if" see para.2 above).

Potential Present (or Future)

In Bulgarian it is expressed by the present tense in the condition (the "if" clause) and the conditional mood forms in the conclusion (the main clause).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Би́ха ли ме прегле́дали, ако оти́да там сега́?	Would they examine me if I go (went) there now?
Ле́карят би Ви прие́л, ако и́ма вре́ме.	The doctor may (might) receive you if he has time.
Ако тя до́йде, би́хме оти́шли на ки́но.	If she comes, we may (might) go to the movies.

b. Real Conditional Sentences

When the action expressed in the condition seems of practical importance to us, and it is in the domain of reality, in Bulgarian one uses:

for present	present tense in both clauses
for future	present tense in the subordinate, future in the main clause

Present

Present tense is used in both clauses in order to express a repetitive or customary action. Perfective aspect is never used in the main clause.

Imperfective aspect in both clauses:

Ако спи доста́тъчно, рабо́ти по́-ху́баво.	If he sleeps enough, he works better.
Ако яде́ мно́го, тя надебеля́ва.	When she eats a lot, she gets fat.

Perfective aspect in the subordinate, imperfective in the main clause:

Ако спече́ли пари́, купу́ва си раки́я.	If he makes any money, he buys whisky.
Ако продаде́м къ́щата, пече́лим мно́го.	If we sell the house, we'll make a good profit.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

Future

Present tense in the subordinate, future in the main clause. There is no limitation as to the usage of the aspects. Their usage depends mainly upon the author's concept: whether he has or does not have in mind the completion of the action.

Ако спи доста́тъчно, ще рабо́ти по́-ху́баво.	If he sleeps enough, he will be working better.
Ако поспи́, ще рабо́ти ху́баво.	If he sleeps for a while, he will work well.
Ако яде́ мно́го, ще надебеля́ва.	If he eats a lot, he will get fat.(every time he does that).
Ако изяде́ вси́чко, ще надебеле́е.	If he eats it all up, he will get fat. (this particular time)

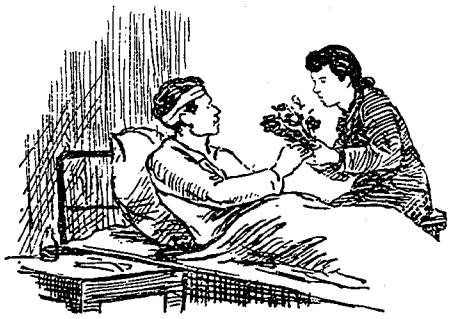

Посещение в болница

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: 1. Conditional Mood

2. Conditional Sentences - Present (Future)

1.

Ще ме прегледате ли? — Бихте ли ме прегледали?

лекарят, те, тя, ние,
ти, медицинската сестра

Тя ще ми каже ли това? — Тя би ли ми казала това?

вие, той, те.....

Ще ми посочите ли къде е кабинета на професора?
Ще ме приеме ли лекарят?
Те ще почакат ли малко?
Ще могат ли да ми направят рентгенова снимка?
Ще ми дадеш ли чаша вода?
вино
бира
кафе
мляко
трийсет лева до утре
това списание
този роман
тази книга

вие, тя, те и т. н.

2.

Тя ще дойде ли, ако я поканя? — Ще дойде, ако я поканиш.
Би дошла, ако я поканиш.
Ако я поканиш, ще дойде.
Ако я поканиш, би дошла.

той, ти, те, вие, тя

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Ние ще отидеме ли у Панови,
  ако ни поканят?
Ще ме прегледат ли, ако отида
  там сега?
      приемат
Ще му направят ли рентгенова
  снимка, ако трябва?
Тя ще ми каже ли къде е Вътреш-
  ното отделение,ако я попитам?
Той ще ми покаже ли .....
          посочи

      и т. н.

3.

Тя би ли танцувала с мен, ако
  я поканя?

  с него.....

  те..... с нас
  Вие..... с мен

Биха ли го прегледали, ако
  отиде там сега?
Биха ли я приели
        ни
        ги
Би ли ме

1. Ако я поканиш, би тан-
   цувала с теб?
   Тя би ли танцувала с не-
   го,ако той я покани?
2. Ако той я покани,тя би
   танцувала с него.

4.

Какво би купил ти, ако полу-
  чиш парите?
         направил
Къде би отишел.....
Кога биха ставали те, ако си
  лягаха по-рано?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Къде бихте прекарали това лято,
ако решите да отидете на
курорт?
Бихте ли ми услужили, ако трябва?
ако е необходимо
помогнали

тя, те, ти, той и т. н.

Облъчване с ултравиолетови лъчи на кварцова лампа

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ЧЕТИВО

Когато човек е болен, той отива на преглед при лекар. Не винаги, обаче, той може да спази приемните часове на своя лекар или на болницата. Такъв е случаят и с нашия болен, който отива в болницата след приемните часове.

Портиерът на болницата посреща болния. Болният го пита къде е Вътрешното отделение на болницата. Дали биха го прегледали. Портиерът му дава необходимите сведения. Болният тръгва към Вътрешното отделение. Там той среща една медицинска сестра.

Болният пита сестрата дали би му посочила кабинета на професор Стойков. Тя, обаче, не е много любезна и му отговаря, че приемните часове на професора били минали. След като болният ѝ обяснява причината за късното си посещение, тя става по-любезна. Тогава той ѝ казва, че иска да поговори с професора. Медицинската сестра мисли, че лекарят би го приел, ако има време. Казва на болния да почака малко и отива в кабинета на професора. Тя се връща след няколко минути и казва на болния, че лекарят бил много зает в момента. Щял да го приеме след четвърт час.

Болният се интересува да знае кога биха могли да му направят рентгенова снимка. Сестрата* му отговаря, че това можело да стане следната сутрин, понеже рентгенологът си бил отишъл вече. Болният не е спокоен. Помолва сестрата да му даде чаша вода. След като изпива водата, той започва да се разхожда нервно из чакалнята и да пуши цигара след цигара.

---

* сестра - **nurse**

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ВЪПРОСИ

1. Какво прави човек, когато е болен?
2. Човек, може ли да спазва винаги приемните часове на своя лекар?
3. Кога отива нашият болен в болницата?
4. Кой посреща болния най-напред?
5. Какво пита болният портиера?
6. Къде е Вътрешното отделение на болницата?
7. Къде отива болният, след като портиерът му дава необходимите сведения?
8. Кого среща болният във Вътрешното отделение на болницата?
9. Какво пита болният сестрата?
10. Какво му отговаря сестрата?
11. Защо сестрата става по-любезна?
12. С кого иска да говори болният?
13. Ако има време лекарят би ли приел болния?
14. Защо медицинската сестра отива в кабинета на професора?
15. Какво казва сестрата на болния след връщането си от кабинета на лекаря?
16. Кога би могъл да види болният професор Стойков?
17. Кога биха могли да направят на болния рентгенова снимка?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

18. Защо не могат да направят рентгенова снимка на болния в момента?

19. Какво помолва той сестрата?

20. Какво започва да прави той, след като изпива водата?

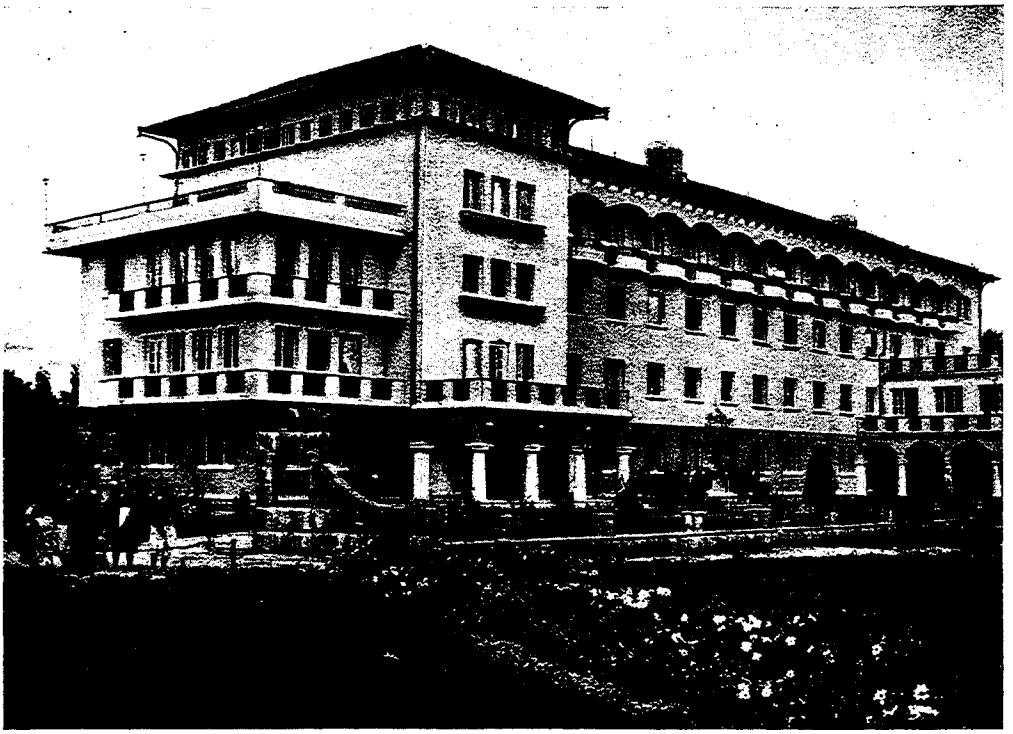

МИНЕРАЛНИТЕ БАНИ В ХИСАРЯ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Отговорете на въпроси: 5, 9, 13, 14, 15, 16, 17.

Част II

Разправете за едно свое отиване в болница.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 82

РЕЧНИК

але́я f.	alley, path, walk
бо́лният /бо́лната, ото,ите/	the sick one
изпи́вам изпи́я, е, изпи́х	to drink (up)
любе́зен, зна, о,и	polite
ма́лко за ма́лко след ма́лко	a little (bit), some, for a little while, after a little while
медици́нски, а,о,и медици́нска сестра́	medical nurse
не́рвно adv.	nervously
отделе́ние n. вътрешно отделе́ние /в бо́лница/	section, ward (hospital) general (internal disease) ward (section)
помо́лвам /някого да напра́ви не́що/ помо́ля, и,их	to ask (somebody to do something)
после́дният /дната,дното, дните/	the latter
посо́чвам посо́ча, и,их	to show, to point
пра́вя пра́вя сни́мка на някого	to take a picture of someone
пра́вя ре́нтгенова сни́мка на някого	to take x-rays of someone
прегле́ждам прегле́дам	to examine
профе́сор m.	professor
рентгенолог m.pl.-ло́зи	radiologist
смя́там сме́тна, е, ах смя́там, че.....	to suppose, to think, to guess I suppose (think) that....
спа́звам спа́зя, и,их	to keep, to observe (appointment, regulations, etc.)
тря́бва imp.	It is necessary.
чака́лня f.	waiting room

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И Т Р Е Т И У Р О К

L E S S O N 8 3

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: 1. Unreal Conditions - Contrary to Fact

2. Potential Conditions - Past

1.

Довечера ще отида на кино,
ако ти дойдеш с мен.
Снощи щях да отида на кино,
ако ти беше дошел с мен.

Довечера ще отида на кино,
ако ти дойдеш с мен.
Снощи.....

Снощи аз щях да отида на кино, ако ти беше дошел с мен.

Утре ще Ви изпратя при лекаря,
ако дойдете по-рано.
Вчера.....

Вчера щях да Ви изпратя...

Аз ще закъснея, ако изпусна влака.
Завчера.....

Аз ще му кажа това, ако ме попита.
Вчера.....

Аз ще Ви отговоря, ако ми зададете въпрос.
Преди малко.....

Аз ще си купя нов костюм,
ако ми дадеш пари на заем.
Миналата седмица.....

Ако ям много, аз ще надебелея.
Ако изям тази пържоли, ще надебелея.

/по-горните упражнения да се разработят: ти, той и т. н./

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

2.

Довечера аз няма да отида
на кино, ако Вие ми дойдете на гости.

Снощи аз нямаше да отида
на кино, ако Вие ми бяхте
дошли на гости.

Довечера аз няма да отида
на кино, ако Вие ми дойдете на гости.
Снощи.....

Снощи аз нямаше да отида на
кино, ако Вие ми бяхте
дошли на гости.

Аз няма да закъснея, ако
не изпусна влака.
Вчера.....

ти, той, тя, ние, вие, те

3.

Аз не ще закъснея, ако не изпусна влака.
Аз не щях да закъснея, ако
не бях изпуснал влака.

Аз не ще закъснея, ако не изпусна влака.
Вчера.....

Вчера аз не щях да закъснея,
ако не бях изпуснал влака.

ти,той, тя, ние, вие, те

4.

Идущия месец ще си купя лека
кола, ако имам пари.
Миналия месец щях да си купя
лека кола, ако имах пари.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Идущия месец ще си купя лека
кола, ако имам пари.
Миналия месец.....

Миналия месец щях да си купя лека кола, ако имах пари.

Ако той е тук довечера,
ще отидем на кино.
Вчера.....

Ако знае урока добре,
той ще дойде на училище.

Ако уча много, ще говоря
български хубаво.

ти, той и т. н.

5.

Щяхте ли да закъснеете, ако
бяхте изпуснали влака?

Да, щях да закъснея,ако....
Не, нямаше да закъснея,ако..

Щяхте ли да закъснеете, ако
бяхте изпуснали влака?

Лекарят щеше ли да ме пре-
гледа, ако бях дошел по-
рано?
Те щяха ли да направят снимки,
ако не бяха си отишли?
Тя щеше ли да се бави толкова
много, ако знаеше, че е болна?

и т. н.

6.

Ако той дойде довечера, аз
бих отишел на театър с него.
Ако той беше дошел снощи, аз
бих отишел на театър с него.
Ако той дойде довечера.....

Ако той беше дошел снощи,аз бих отишел на театър с него.

ние, тя, вие, аз, ти, те

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

Ако лекарят е тук, той би Ви
прегледал веднага.
Вчера.....

Ако тя учи повече, тя би говорила български по-хубаво.
Ако той има пари идущата седмица, той би купил подарък на жена си.

Аз не бих отишел у тях, ако не ме поканят.

и т. н.

Хотел " Балкан" - София

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

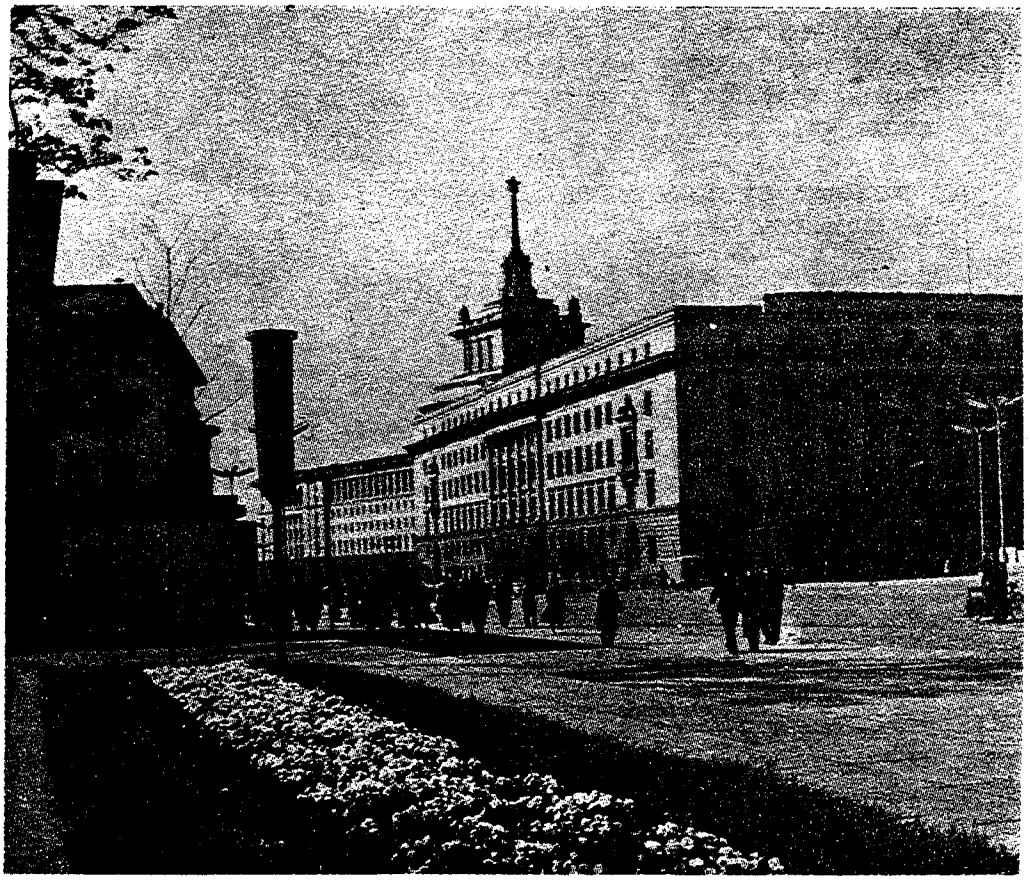

Министерският съвет в София сн. Вл. Димчев

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

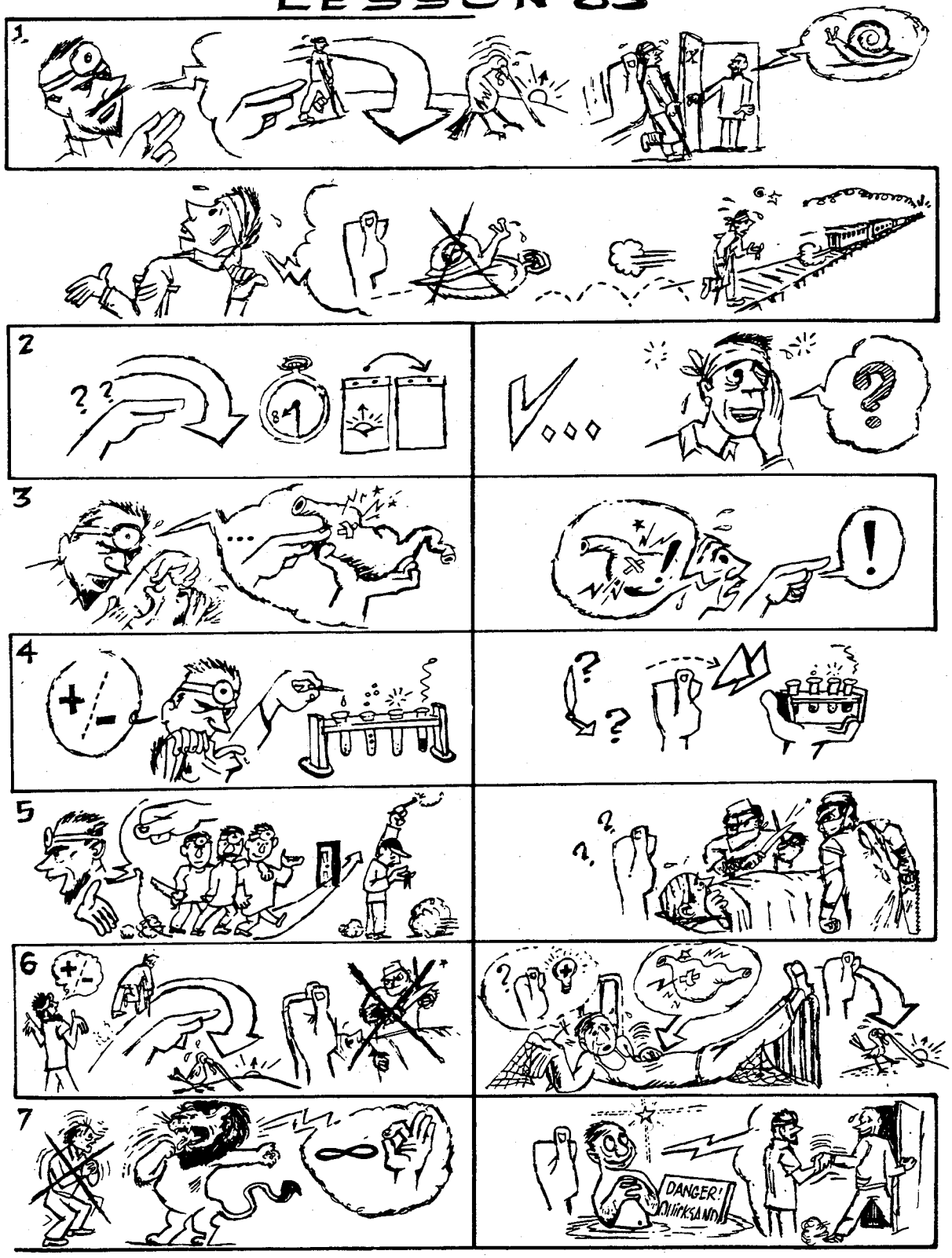

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 83 - РАЗГОВОР

В БОЛНИЦАТА
/продължение/

Ле́карят:
Бо́лният:

- Ако бя́хте дошли́ по́-ра́но, щях да Ви изпра́тя при рентгенолога. Не тря́бваше да закъсня́вате.
- Аз ня́маше да закъсне́я, ако не бях изпу́снал вла́ка.

- Мо́жете ли да до́йдете у́тре в о́сем и полови́на часа́ сутринта́?
- Да, мо́га. Би́хте ли ми ка́зал каква́ е болеста́ ми?

- Изгле́жда, че и́мате я́зва в стома́ха.
- Язва?! Си́гурен ли сте?

- Почти́. Тря́бва да Ви се напра́вят ня́колко изсле́двания.
- Кога́ ще се напра́вят те́зи изсле́двания?

- Ако мо́ите коле́ги не бя́ха си оти́шли, те би́ха запо́чнали да ги пра́вят веднага.
- Тря́бва ли да бъ́да опери́ран?

- По вся́ка вероя́тност. Ако бя́хте дошли́ по́-ра́но, би́хме избе́гнали опера́цията.
- Ако зна́ех, че и́мам я́зва, ня́маше да се ба́вя то́лкова мно́го. Щях да до́йда по́-ра́но.

- Не се плаше́те! Кура́ж! Вси́чко ще ми́не благополу́чно.
- Дано́! Благодаря́ Ви, до́кторе! Дови́ждане!

---

5. Не тря́бваше да закъсня́вате = You should not have been late.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ГРАМАТИКА

CONDITIONAL SENTENCES (continued)

1. Unreal Conditions - Past Contrary to Fact

In Bulgarian, unreal conditions referring to past time are expressed by the Past Perfect in the conditional clause, the Future in the Past /щях да....., щеше да...., нямаше да../ in the conclusion (main clause).

Examples:

Ако бяхте дошли по-рано, щях да Ви изпратя при рентгенолога.	If you had come earlier, I would have sent you to the X-ray specialist.
Аз нямаше да закъснея /не щях да закъснея/, ако не бях изпуснал влака.	I would not have come late if I had not missed the train.
Ние нямаше да /не щяхме да/закъснеем, ако не бяхме изпуснали влака.	We would not have come late if we had not missed the train.
Ако беше спал достатъчно, ти щеше да работиш по-добре.	If you had slept long enough, you would have worked better.
Ако не беше спал достатъчно, ти нямаше да работиш така добре.	If you had not had enough sleep, you would not have worked so well.
Ако беше купувал и продавал къщи, той щеше да печели много пари.	If he had been buying and selling houses, he would have made a lot of money.
Ако беше купил и продал тази къща, той щеше да спечели много пари.	If he had bought and sold that house, he would have made a lot of money.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

The imperfect tense may be used in the "if" clause, instead of the past perfect.

Ако зна́ех, че и́мам я́зва, ня́маше да се ба́вя то́лкова мно́го.	If I had known that I had an ulcer, I would not have been so slow (in coming here).
Ако зна́еше това́, тя ще́ше да до́йде веднъ́га.	If she had known that, she would have come immediately.
Ние ще́хме да ку́пим къ́щата, ако и́махме пари́ ми́налия ме́сец.	We would have bought the house if we had had money last month.
Ако те бя́ха у Хри́стови вче́ра, ща́ха да прека́рат мно́го ху́баво.	If they had been at Christoffs' yesterday, they would have had a wonderful time.

2. Potential Conditional Sentences - Past

In Bulgarian potential conditions referring to past time are expressed by the Conditional Mood in the conclusion, the Past Perfect or Imperfect in the conditional ("if") clause.

Examples:

Бих Ви ка́зал каква́ е боле́ст-та́ Ви, ако бя́хте поча́кали ма́лко.	I might have told you what you are sick of if you had waited a little.
Ако мо́ите коле́ги не бя́ха си о́тишли, те би́ха Ви пре-гле́дали.	If my colleagues had not left, they might have examined you.
Ние би́хме избе́гнали опера́-цията, ако бя́хте до́шли по́-ра́но.	We might have avoided the operation if you had come earlier.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

Те би́ха дошли́ у нас, ако ги бя́хме пока́нили навре́ме.	They might have paid us a visit if we had invited them on time.
Тя би оти́шла́ с нас на ки́но вче́ра, ако и́маше вре́ме.	She might have gone to the movies with us yesterday if she'd had time.
Ако зна́еше това́ ми́налата се́дмица, той не би зами́нал за чужби́на.	If he had known that last week,he might not have left for abroad.
Ако роди́телите му бя́ха тук сно́щи, той не би напра́вил това́.	If his parents had been here last night, he might not have done it.
Ако у́чеше по́вече тогава́, ти би говорил бъ́лгарски по́-добре́.	If you had studied more then, you might have been able to talk Bulgarian better.

Шипченският манастир

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕИЯ

Grammar: 1. Unreal Conditions - Past Contrary to Fact

2. Potential Conditions - Past

1.

Ако дойдете по-рано, ще Ви изпратя при рентгенолога.

той, те, тя, ти и т. н.

Ако бяхте дошел /ла, ли/ по-рано, щях да Ви изпратя при рентгенолога.

Ако беше дошел.....

вчера, снощи, завчера....

Аз няма да закъснея, ако не изпусна влака.
Ако го попитам, той би ми казал каква е болестта ми.
Ако тя има язва в стомаха, ще я оперират.../...биха я оперирали/.
Ако съм сигурен, че имам язва в стомаха, ще отида веднага в болницата.
Те биха ми направили изследвания, ако трябва.
Ако отиде по-рано в болницата, тя ще избегне операцията.
....тя би избегнала операцията.
Ти ще бъдеш опериран, ако имаш язва в стомаха.
Аз бих избегнал операцията, ако се прегледам веднага.
Ако знае,че има язва, той няма да се бави толкова много.
Тя няма да се прегледа, ако не чувствува болки в стомаха.
Сестрата ще покани пациента в кабинета, ако лекаря е там.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Той ще съблече палтото си,
  ако лекарят му каже.
Той би съблякъл.....

  и т. н.

2.

Щяхте ли да ме изпратите при рентгенолога, ако бях дошел по-рано?
Бихте ли ме изпратили.....

Да, ...
Не, ...

Тя щеше ли да закъснее, ако не беше изпуснала влака?
Тя би ли закъсняла .....

Лекарят щеше ли да Ви каже каква е болестта Ви, ако го бяхте попитал?
Тя би ли отишла при професор Стойков, ако знаеше, че има язва в стомаха?

А вие? ... А той? ... и т. н.

Щяха ли да те оперират, ако имаше язва в стомаха?
Би ли отишел в болницата, ако беше сигурен, че имаш язва в стомаха?

А тя? ... А аз? ... и т. н.

Биха ли Ви направили изследвания, ако трябваше?
Би ли отишел у Стоянови, ако те бяха поканили?

А те? ... А тя? ... и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Би ли могла да бъде избег-
  ната операцията, ако па-
  циетът беше дошел по-рано?
Щеше ли да съжаляваш, ако
  не беше опериран?
Щеше ли да купиш лека кола,
  ако ти бяха върнали па-
  рите?
Щяха ли да отидат на курорт,
  ако жена му не се беше
  разболяла?

  и т. н.

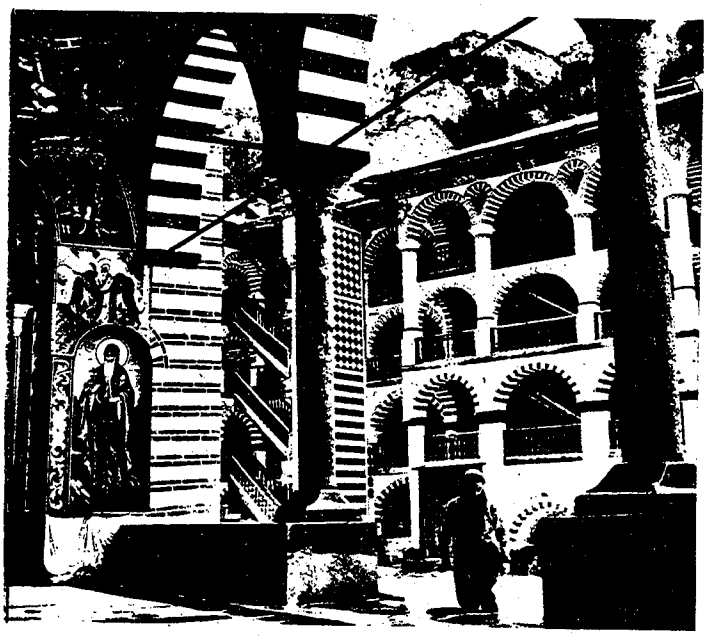

Рилският манастир

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ЧЕТИВО

Сестрата поканва пациента в кабинета на лекаря. Болният влиза вътре, поздравява лекаря и му казва, че от няколко дни чувствувал болки в стомаха. След това той съблича палтото си и ляга на кушетката, за да бъде прегледан.

Лекарят опипва корема му и му задава няколко въпроса. От прегледа става ясно, че трябва да бъде направена рентгенова снимка на стомаха на болния.

Рентгенологът обаче не е там, и лекарят не може да го изпрати веднага при него. Болният е дошъл късно, понеже е изпуснал влака. Той трябва да дойде на следния ден за снимка.

Болестта на болния не е ясна. Изглежда, че той има язва в стомаха. Лекарят не е напълно сигурен в това. Той мисли, че трябва да се направят още няколко изследвания на пациента. Но и това ще стане на следния ден, защото тези, които обикновено правят тези изследвания, са си отишли вече.

Болният иска да знае дали трябва да бъде опериран. Според лекаря той по всяка вероятност щял да бъде опериран. Операцията можела да бъде избегната, ако пациентът бил дошел по-рано.

Като чува това, болният съжалява, че се е бавил толкова много и че не е дошел по-рано в болницата. Докторът обаче му дава кураж, като му казва да не се плаши. Всичко щяло да мине благополучно.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ВЪПРОСИ

1. Ако болният беше дошел по-рано, лекарят щеше ли да го изпрати при рентгенолога?
2. Болният щеше ли да закъснее, ако не беше изпуснал влака?
3. Лекарят би ли му казал каква е болестта му?
4. Ако другите лекари не бяха си отишли, те биха ли започнали да правят изследвания на болния?
5. Трябваше ли да бъде опериран болният, ако имаше язва?
6. Биха ли избегнали операцията, ако болният беше дошел по-рано?
7. Болният щеше ли да се бави много, ако знаеше, че има язва?
8. Болният би ли дошел по-рано, ако знаеше, че има язва в стомаха?
9. Къде поканва сестрата пациента?
10. Какво прави болният, след като влиза в кабинета на лекаря?
11. Защо болният ляга на кушетката?
12. Какво опипва лекарят?
13. Какво става ясно от прегледа?
14. Защо лекарят не може да изпрати пациента при рентгенолога?
15. Защо болният е закъснял?
16. Защо болният трябва да се яви в болницата на следния ден?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

17. От какво, изглежда, че е болен пациентът?

18. В какво не е напълно сигурен лекарят?

19. Защо лекарят мисли, че трябва да се направят още няколко изследвания на пациента?

20. Защо трябва изследванията да се направят на следния ден?

21. Какво иска да знае болният?

22. Би ли могла да бъде избегната операцията?

23. Какво съжалява болният?

24. Кой му дава кураж на болния?

25. Какво му казва докторът, давайки му кураж?

26. Защо болният не трябва да се плаши?

- Мъжо, трудоден и половина изкарах днес, ама капнах.
- Щом е тъй булка, изпери, сготви и лягай!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

ДОМАШНА РАБОТА

Част I

Отговорете на въпроси: 2, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 18.

Част II

Разправете четивото на урока със свои думи.
Започнете с: Вчера следобед.....

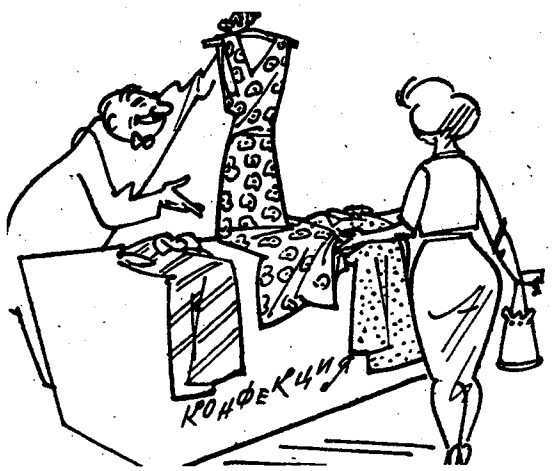

- Вижте, тази рокля може да ви хареса!
- А не, и тя е шита в нашата кооперация.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 83

РЕЧНИК

благополу́чен, чна,о,и	..successful,satisfactory
всѝчко ще ми́не благополу́чно	everything will be all right
бо́лест f. with art. болестта́	sickness, illness, disease
вероя́тност f. with art. вероятността́	probability, likelihood
по вся́ка вероя́тност	probably,in all probability
вѫ́тре	inside, within
дано́	let's hope so
закъсня́вам	to be late, to come late
закъсне́я, е́е,я́х	
избя́гвам	to avoid
избе́гна, е, ах	
изсле́дване n.pl. ния	(medicine) test, check up,examination; research, investigation
пра́вя изсле́двания на някого	to examine somebody thoroughly, to have (to give someone) a general checkup
коле́га m. with art. коле́гата	colleague
коре́м m.	abdomen, belly
кура́ж m.	courage
да́вам кура́ж на някого	to encourage somebody, to give someone courage
опера́ция f.	operation
опери́рам	to operate, to be operated on, to have (undergo) an operation
опи́пвам	to feel (by touching,pressing
опи́пам	at different places)
пла́ша се /от/, и се, их се	to be afraid (of), to be (become) scared (of)
я́зва f.	ulcer
я́сен, я́сна, о,и	clear, evident, obvious

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И Ч Е Т В Ъ Р Т И У Р О К

L E S S O N 8 4

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ВСТЪПИТЕЛНИ ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Neuter Verbs

1.

Аз се нуждая от пари.
Той се нуждае от пари.

сто лева
двеста/двесте/
триста
400
500

Аз се нуждая от пари.
Той се нуждае от сто лева.
двеста
триста
четиристотин
петстотин

Аз — 1,000 — Аз се нуждая от хиляда лева.

Ти
Ние
Вие
Те — 2,000 — Ти се нуждаеш от две хиляди лева.

и т. н.

хартия за писане
тетрадки
моливи

Тя

и т. н.

2.

Нуждая се от пари.
От какво се нуждаеш?

сто лева, двеста лева, молив, хартия за писане

той, те, вие, ние, ти

Нуждая се от пари.
Нуждая се от пари.

Нуждая се от сто лева.

Нуждае се от.....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

От какво се нуждаеш?

тя, те и т. н.

1. От какво се нуждаеш?
2. Нуждая се от.....

4.

Нуждае ли се от пари?
Не, не се нуждае от пари.

те, вие, ние и т. н.

Нуждае ли се от пари?
Не, не се нуждае от пари.

1. Нуждаят ли се от пари?
2. Не, ...

5.

Не се нуждаеш от пари.
Не се ли нуждаеш от пари?

нещо, писалка, линия и т. н.
той, те и т. н.

Не се ли нуждаеш от пари?

Не се ли нуждаеш от нещо?

6.

Той се страхува от този учител.
Той страхува ли се от този учител?

баща си, майка си, кучета, вода и т. н.

тя, те, вие и т. н.

Той се страхува от този учител.

1. Да, ...
   Не, ...
   Той страхува ли се от този учител?
2. Да,..... Не,.....

7.

Аз се радвам,когато времето е хубаво.
Ти радваш ли се, когато времето е хубаво?

1. Да, ...
2. Не, ...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

..... когато вали дъжд
времето е лошо
Той зарадва ли се, когато видя
приятеля си?

и т. н.

Аз съм се успокоил вече.
Аз не съм се успокоил още.
Ти успокоил ли си се вече?

той, тя, те, вие и т. н.

Ти не си ли се успокоил още?

Аз съм се успокоил вече.
Аз не съм се .....
Да, ...
Не, ...
Ти успокоил ли си се вече?
Ти не си ли се успокоил още?

и т. н.

Ловене на риба

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 84 - РАЗГОВОР

ИВАН ТРЯБВА ДА БЪДЕ ОПЕРИРАН

Гео́рги:
Ива́н:

- Ива́не, защо́ си се отча́ял то́лкова?
- Отча́ял съм се, поне́же и́мам ту́мор в стома́ха.

- Не се бой ! Ня́ма ни́що стра́шно.
- Как да не се бо́я? Ще ме опери́рат.

- Не се вълну́вай! Ня́ма да умре́ш я!
- Ти се сме́еш, но аз си зна́я какво́ ми е на душа́та!

- Не се сме́я бе, Ива́не! Напро́тив, надя́вам се, че ни́що ло́шо ня́ма да ти се слу́чи.
- И аз се надя́вам, но се колеба́я.

- Успоко́й се! Имаме добри́ хиру́рзи.
- Про́сто се сраму́вам от се́бе си. Страху́вам се.

- Иди́ при профе́сор Стани́шев. Той е мно́го добъ́р хиру́рг.
- Наи́стина ли? И профе́сор Сто́йков ми го препоръ́ча.

- Да. Пациéнтите му го хва́лят мно́го.
- Добре́. Ще оти́да при не́го.

- Ха́йде на добъ́р час! Вси́чко на́й-ху́баво!
- Благодаря́ ти от сърце́!

---

6. Ня́ма ни́що стра́шно = There is nothing to be afraid of.
9. аз си зна́я какво́ ми е на душа́та! = I know how I feel (within me).

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ГРАМАТИКА

REFLEXIVE VERBS (continued)

Neutral Action - Neuter Verbs

There is a group of verbs which can be used only in reflexive form. Although these verbs have a reflexive form, their meaning is neither reflexive nor passive. Therefore they are called Neuter Verbs.

Some neuter verbs cannot be used without the reflexive pronoun СЕ. Others can lose that particle in which case they become transitive and acquire a different meaning.

СЕ cannot be exchanged with its long form СЕБЕ СИ.

These verbs usually express a feeling or a mood.

Examples:

боя́ се, побоя́ се	to be afraid
Не се бо́й!	Don't be afraid!
Аз не се побоя́х да му ка́жа и́стината.	I wasn't afraid to tell him the truth.
колеба́я се, разколеба́я се	to hesitate
Колеба́я се, дали́ да се опери́рам или не.	I hesitate whether to undergo an operation or not.
Войни́ците се разколеба́ха и отстъ́пиха.	The soldiers hesitated and retreated.
надя́вам се,	to hope
Аз се надя́вам, че ня́ма да ти се слу́чи ни́що ло́шо.	I hope that nothing bad will happen to you.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

смéя се	to laugh
Ти се смéеш, но аз си знáя, какво́ ми е на сърцéто.	You're laughing, but I know how I feel within me.
срамýвам се	to be ashamed
Аз се срамýвам /от сéбе си/, защóто не мóга да се решá какво́ да прáвя.	I'm ashamed (of myself) because I can't decide what to do.
вълнýвам се	to be excited, to get (become) excited
Не се вълнýвай!	Don't be (get) excited!
Transitive without СЕ:	
Вя́търът вълнýва морéто.	The wind roughens the sea.
отчáйвам се, отчáя се	to be in despair, to despair
Отчáял съм се, понéже и́мам тýмор в стомáха.	I'm in despair because I have a tumor in my stomach.
Понéже той все óще не и́дваше, ние се отчáяхме и си оти́дохме.	Because he wasn't coming yet, we despaired and went home.
Transitive without СЕ:	
Той ме отчáя съвсéм!	I have given up all hope for him.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ГРАМАТИЧНИ УПРАЖНЕНИЯ

Grammar: Reflexive Neuter Verbs

1.

Защо се е отчаял Иван?

тя
язва
ти
болен
гърло ме боли
нямам пари
най-добрият ми приятел умря

и т. н.

1. Той се е отчаял /отчаял се е/, защото има тумор в стомаха.
   Защо се е отчаял Иван?
2. Отчаял се е, защото има тумор в стомаха.
   Защо се е отчаяла тя?
   Защото има язва в стомаха.
   Защо си се отчаял?
   Защото съм болен.

2.

Ти страхуваш ли се от него?

Жена му

боя се
Вие
от баща си
Аз
от учителя си
Те
страхувам се
вода
Той
операция

Да, ...
Не, ...
Жена му страхува ли се от него?
Да, ... Не, ...
Жена му бои ли се от него?
Вие бойте ли се .....

и т. н.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

3.

Защо се вълнува Иван? — Той се вълнува, защото ще го оперират.

Вие вълнувате ли се, ако трябва да се оперирате? — Да, ...
Не, ...

А жена Ви?..... А ти?.....

и т. н.

4.

Защо се е развълнувал Иван? — Развълнувал се е, защото ще го оперират.

има изпит — Защото има изпит.
ще пътува с аероплан
има язва /тумор/ в стомаха

ти, тя, Вие и т. н.

5.

Кой се колебае да бъде опериран?
тя, ти..... — Иван се колебае.....

Тя се колебае.....

Защо Иван се колебае да бъде опериран? — Колебае се да бъде опериран, защото се страхува.

ти, майка ти, баща му... — Защо се колебаеш да бъдеш опериран?
Колебая се да бъда опериран, защото се страхувам.

6.

Защо Иван се срамува от себе си? — Срамува се от себе си, защото се страхува да бъде опериран.

тя, ти .....

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

7.

От какво се нуждаете?	Нуждая се от .....
	От какво се нуждаете?
студентите	От какво се нуждаят студентите?
тетрадки	Те се нуждаят от тетрадки.
Радка	От какво се нуждае Радка?
нова рокля	Нуждае се от нова рокля.
и т. н.	

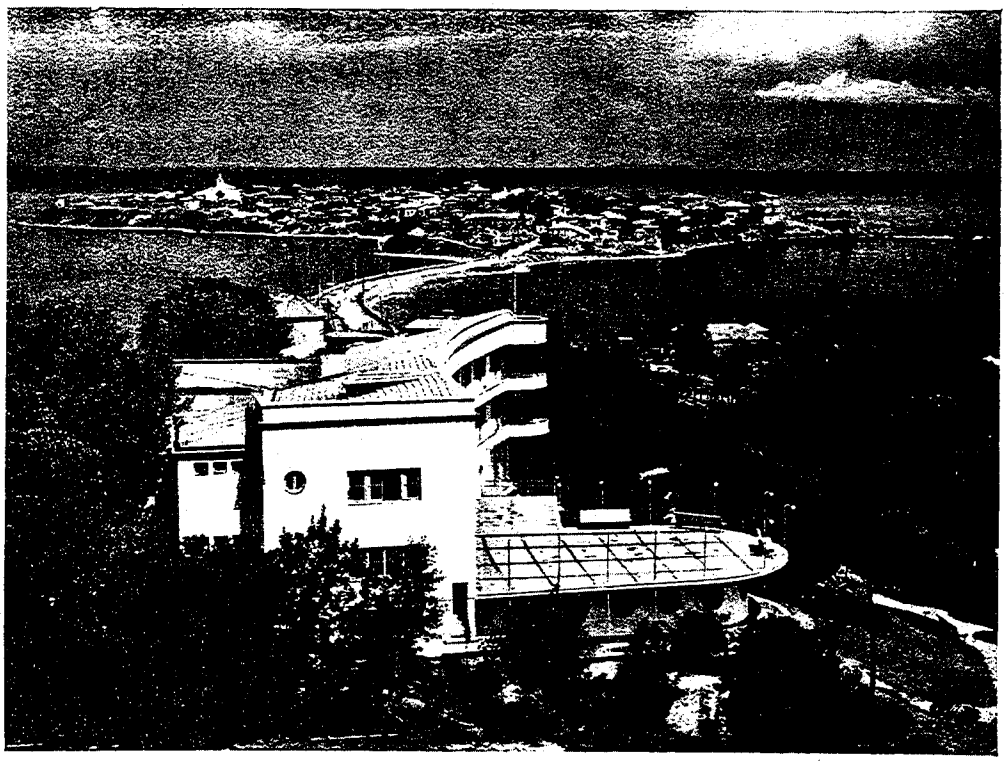

Поглед от гр.Несебър

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ЧЕТИВО

След прегледа, Иван пак отиде в болницата. Направиха му рентгенова снимка и най-различни изследвания. Установи се, че има тумор в стомаха. Казаха му, че трябва да го оперират.

Отчаян от положението си, Иван тръгна към къщи. По пътя си[1] той срещна приятеля си Георги. На Иван му се искаше да се посъветва с него, но се стесняваше[2]. Мисли, че Георги може би ще му се смее.

Георги веднага забеляза, че Иван нямаше настроение. Попита го защо се е отчаял. Като разбра, че приятелят му има тумор, той му каза, че нямало нищо страшно и да не се безпокои. Иван обаче се страхуваше при мисълта, че трябва да бъде опериран.

Смеейки се, Георги продължи да го успокоява, като му каза да не се вълнува толкова много. Той нямало да умре от тази операция. На Иван обаче не му беше до смях.[3] Той се надяваше, че операцията му ще мине добре,[4] но въпреки това се колебаеше.

Георги продължи, като му каза, че имало добри хирурзи. Препоръча му да отиде при професор Станишев. Той бил много прочут хирург. Пациентите му го хвалели много. Понеже и професор Стойков му го беше препоръчал вече, Иван се успокои малко и реши да бъде опериран от професор Станишев.

Операцията на Иван беше сполучлива. След една седмица той се почувствува много добре. Тогава той напусна клиниката.

1. По пътя си = on his way
2. стесня́ваше се = to be bashful
3. На Ива́н оба́че не му бе́ше до смях. = Ivan, however, didn't feel like laughing.
4. опера́цията му ще ми́не добре́ = His operation will turn out well.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ВЪПРОСИ

1. Къде отиде Иван ?
2. Какво му направиха в болницата?
3. Кой му направи рентгенова снимка?
4. Какво се установи от рентгеновата снимка и изследванията?
5. Кой установи, че Иван има тумор в стомаха си?
6. Какво казаха лекарите на Иван, след като установиха, че той има тумор?
7. От какво се беше отчаял Иван?
8. За къде тръгна той, след като излезе от болницата?
9. Кого срещна по пътя си Иван?
10. Какво му се искаше на Иван, когато видя приятеля си Георги?
11. Защо Иван се стесняваше да се посъветва с Георги?
12. Какво забеляза Георги, когато видя Иван?
13. Какво попита той Иван?
14. Какво каза Георги на Иван, след като разбра, че другарят му има тумор?
15. От какво се страхуваше Иван?
16. Какво му каза Георги тогава, смеейки се?
17. Беше ли му на Иван до смях?
18. Какво се надяваше Иван?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

19. За какво се колебаеше той?

20. Как успокои Георги болния си приятел?

21. При кой хирург му препоръча Георги да отиде?

22. Какъв хирург беше професор Станишев?

23. Кой хвалеше много професор Станишев?

24. Кой друг, освен Георги, беше препоръчал проф. Станишев на Иван?

25. Какво направи Иван, след като се успокои?

26. При кого реши да отиде Иван.

27. Каква беше операцията на Иван?

28. Как мина операцията на Иван?

29. Как се почувствува той след една седмица?

30. Кога напусна болницата той?

31. Вие оперирал ли сте се някога?

32. Имал ли сте някога тумор в стомаха?

33. В Съединените щати има ли добри хирурзи?

34. Бил ли сте в някоя клиника някога?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

ДОМАШНА РАБОТА

Част I.

Отговорете на въпроси: 3, 5, 7, 11, 15, 18, 25, 31.

Част II.

Разправете със свои думи четивото на урока.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 84

РЕЧНИК

боя́ се, бои́ се, боя́х се побоя́ се	to be afraid
вълну́вам се развълну́вам се	to be (get,become) excited
душа́ f.	soul
кли́ника f.	clinic
колеба́я се, а́е се, а́х се поколеба́я се	to hesitate, to waver
ми́съл f.with art. мисълта́	thought
надя́вам се наде́я се	to hope
опери́рам се	to be operated on, to undergo (have) an operation
отча́йвам се отча́я се, е се, ях се	to be depressed, to despair, to be in despair
сме́я се, сме́е се, смях се засме́я се	to laugh
смях m.with art. смехъ́т не му бе́ше до смях	laugh he didn't feel like laughing
сполучли́в, а,о,и	successful
срами́м се /от/	to be ashamed (of)
страху́вам се /от/	to be afraid (of)
стра́шен, стра́шна, о,и	dreadful, terrible, awful
съве́твам се /с някого/ посъве́твам се	to ask somebody for advice, to seek advice (from someone)
сърце́ n.pl. сърца́	heart
ту́мор m.	tumor
успокоя́вам се успокоя́ се, и́ се, и́х се	to calm down, to compose oneself
установя́вам установя́, и́, и́х	to establish
хва́ля се /от някого/, и се, их се похва́ля се	to praise (somebody)
хиру́рг m.pl. хиру́рзи	surgeon

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О С Е М Д Е С Е Т И П Е Т И У Р О К

L E S S O N 8 5

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Риболов

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

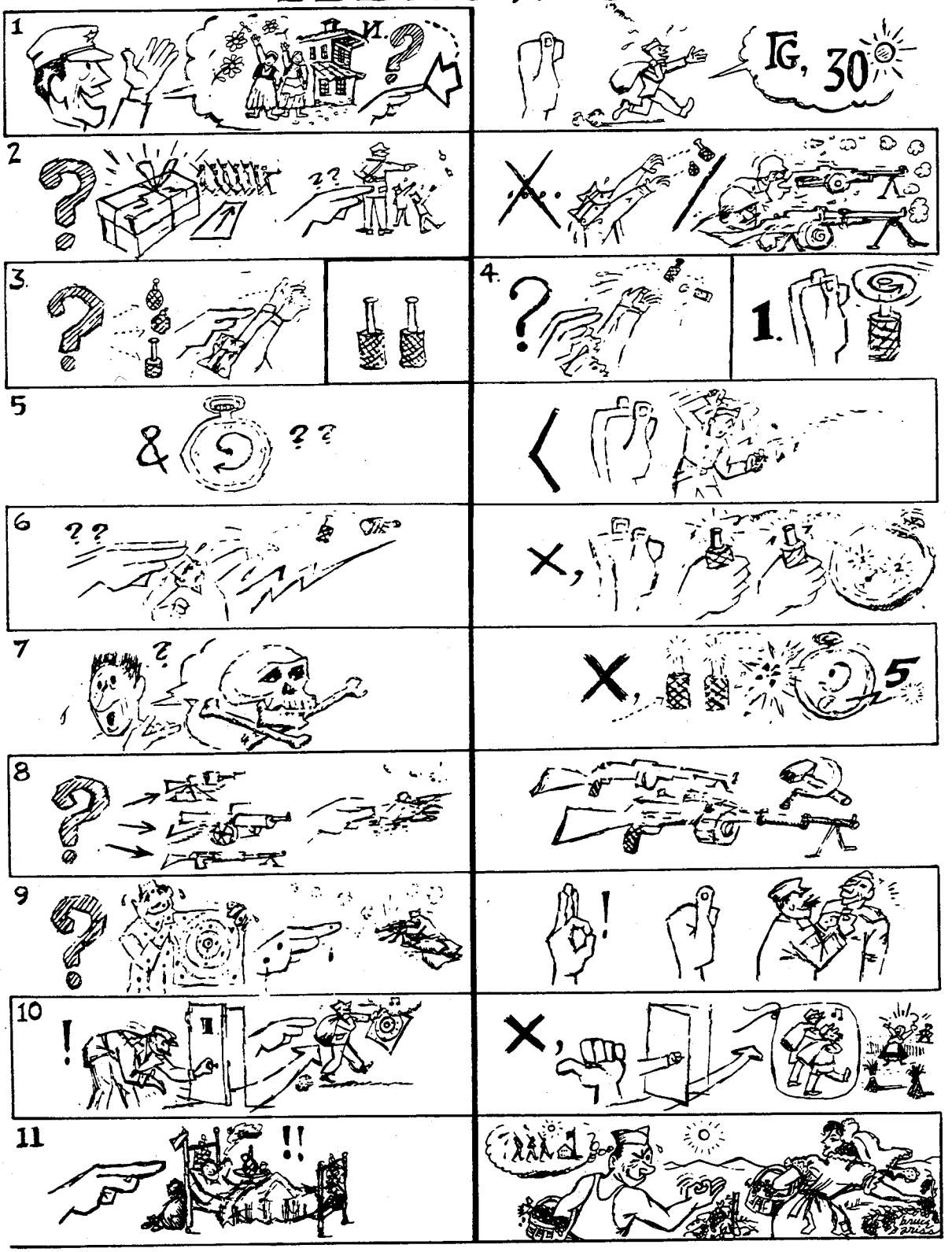

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УРОК 85 - РАЗГОВОР

ВОЕННИ ОБУЧЕНИЯ

Гео́рги:
Ива́н:

- Добре́ дошъ́л на се́ло, Ива́не! Какво́ те но́си насам?
- В дома́шен о́тпуск съм, Гео́рги. Це́ли 6 де́на!

- Какво́ но́во из по́лка? Пра́вихте ли ве́че обуче́ния в хвъ́рляне на ръ́чни грана́ти?
- Не са́мо в хвъ́рляне на грана́ти, но и в стрелба́ с карте́чници.

- Каква́ грана́ти хвъ́рляхте?
- Бухалки.

- Как ги хвърляхте?
- На́й-напред отвъ́ртахме капа́чките на дръ́жките им.

- А по́сле?
- По́сле възпламеня́вахме запа́лките им, като́ издъ́рпвахме една́ връв.

- След това́ веднага́ ли ги хвъ́рляхте?
- Не. Задъ́ржахме ги в ръце́те си о́коло 2 секу́нди.

- Не бе́ше ли опа́сно това́?
- Не, защо́то грана́тите избу́хват след 5 секу́нди.

- С каква́ карте́чници стре́ляхте?
- С ле́ки карте́чници - съве́тско произво́дство.

- Какъ́в бе́ше резулта́тът от стрелба́та ти?
- Отли́чен. Награди́ха ме със значка́ за отли́чна стрелба́.
-
- Си́гурно за това́ са те пу́снали в о́тпуск.
- Не. Пу́снаха ни вси́чки ста́ри войни́ци за же́твата.

- Добре́ ще си почи́нете тога́ва!
- Все пак по-до́бре ще бъ́де от каза́рмата.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

ЧЕТИВО

Иван Стоянов служеше в 4-ти пехотен полк. Той беше стар войник. След като беше служил повече от 6 месеца в полка, той отиде в 6 дневен домашен отпуск на село. Там той среща приятеля си Георги, който беше служил преди години в същия пехотен полк. Като бивш войник от полка, той се заинтересува да знае какво ново има в полка. Той попита Иван дали са имали вече учение за хвърляне на ръчни гранати. Иван му каза, че ротата им имала учение не само в хвърляне на гранати, но и в стрелба с картечници. Всеки войник хвърлил по 5 гранати - бухалки.

Георги поиска да знае повече за това обучение, понеже той никога не бил на подобно учение. Тогава Иван му обясни, че най-напред те отвъртали капачките на дръжките на бухалките. След това издърпвали една връв, за да възпламенят запалките им. Те не хвърляли гранатите веднага, а ги задържали в ръцете си около 2 секунди. Това не било опасно, понеже гранатите избухвали 5 секунди след възпламеняването им.

На въпроса на Георги, с какви картечници били стреляли, Иван му отговори, че картечниците били съветско производство. Той побърза да се похвали на приятеля си, че резултатът от стрелбата му бил отличен и че той бил награден с значка затова.

Като чу това, Георги предположи, че Иван бил пуснат в отпуск като награда за отличната си стрелба.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

ВЪПРОСИ

1. Къде беше на служба Иван?
2. Какъв войник беше той?
3. Кога отиде Иван в домашен отпуск?
4. Колко дневен домашен отпуск имаше той?
5. Кого срещна Иван на село?
6. Къде беше служил приятелят му Георги?
7. От какво се заинтересува Георги?
8. Какво попита Георги най-напред Иван?
9. Какви учения имала ротата на Иван?
10. По колко гранати хвърлил всеки един войник?
11. Какви гранати хвърляли войниците?
12. Защо Георги искаше да знае повече за обучението по хвърляне на гранати?
13. Какво правели войниците най-напред, преди да хвърлят гранатите?
14. Какво отвъртали те?
15. Какво издърпвали после войниците?
16. Защо издърпвали една връв?
17. Веднага ли хвърляли гранатите?
18. Колко време задържали гранатата в ръцето си?
19. Това задържане не било ли опасно?
20. Кога избухвали гранатите?

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

21. С какви картечници били стреляли войниците?

22. За какво се похвалил Иван на Георги?

23. Какъв бил резултатът от стрелбата на Иван?

24. С какво бил награден Иван?

25. Какво предположи Георги, като чу, че Иван бил награден?

26. За какво бил пуснат Иван в отпуска?

27. Вие правил ли сте учение в хвърляне на ръчни гранати?

28. Хвърлял ли сте гранати - бухалки?

29. Какви гранати сте хвърлял?

30. Как ги хвърляхте?

31. Бил ли сте на стрелба с лека картечница?

32. С какво сте стрелял Вие?

Тежкокартечари се готвят за предстоящата стрелба

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

ДОМАШНА РАБОТА

Разправете със свои думи четивото на урока.

На стрелбището

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

РАЗПИТ

1. Where were you captured?
2. При моста южно от горичката.

3. Were you alone by the bridge?
4. Не, бях с нашия взвод.

5. What happened to your platoon?
6. Бяхме заградени от Ваши части.

7. Didn't you see our units in time?
8. Не. Бяхме изненадани от тях.

9. What did you do then?
10. Открихме огън, но беше късно.

11. Why?
12. Понеже бяхме вече обкръжени и атакувани и от тила.

13. How were you captured?
14. Когато се опитвах да се отдръпна към тила ни.

15. Were you wounded then?
16. Да. Иначе, може би нямаше да бъда пленен.

17. What losses did you sustain?
18. 15 души убити, 10 души ранени и 15 души пленени.

19. What happened to your platoon commander?
20. Той беше убит от ръчна граната, хвърлена от Ваш войник.

21. With what were you wounded?
22. От огъня на една Ваша лека картечница.

23. Who gave you first aid?
24. Един от Вашите санитари ме превърза.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

LESSON 85

1. Къде бяхте пленен?
2. By the bridge south of the small forest.

3. Сам ли бяхте при моста?
4. No, I was with our platoon.

5. Какво стана с взвода Ви?
6. We were surrounded by some units of yours.

7. Не видяхте ли нашите части навреме?
8. No. We were surprised by them.

9. Какво направихте тогава?
10. We opened fire but it was too late.

11. Защо?
12. Because we were already encircled and also attacked from the rear.

13. Как Ви плениха?
14. When I tried to withdraw toward our rear.

15. Тогава ли бяхте ранен?
16. Yes. Otherwise, maybe, I wouldn't have been captured.

17. Какви загуби дадохте?
18. 15 men killed, 10 men wounded, and 15 men captured.

19. Какво стана с взводния Ви командир?
20. He was killed by a hand grenade, thrown by a soldier of yours.

21. От какво бяхте ранен Вие?
22. I was wounded by the fire of a light machine gun of yours.

23. Кой Ви даде първа помощ?
24. One of your aid men bandaged me.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

РЕЧНИК

бивш,а,о,и	former, ex-
връв f.with art. връвта́	string
все пак	in spite of everything, nevertheless
възпламеня́вам възпламеня́,и́,их	to ignite
възпламеня́ване n.	igniting, ignition
дома́шен о́тпуск	mil. leave
дръ́жка f.	handle
же́тва f.	harvest
задъ́ржам задържа́,и́,е́х	to hold back, to retain
значка́ f.	pin, badge
избу́хвам избу́хна,е,ах	to explode, to burst (up)
издъ́рпвам издъ́рпам	to pull (out)
капа́чка f.	lid, cover, top
награ́да f.	award, reward
награждава́м наградя́,и́,их	to award
но́ся,и,их какво́ те но́си насам?	to carry, to wear What brings you here?
обкръжа́вам обкръжа́,и́,их	to surround
опа́сен, опа́сна,о,и	dangerous
отвъ́рт/в/ам отвъртя́,и́,я́х	to unscrew
откри́вам откри́я,е,их откри́вам о́гън	to discover, to uncover (mil.) to open fire
по́мощ f. with art. помощта́ пъ́рва по́мощ	help, aid first aid
почи́вам си почи́на си,е си,ах си .	to have (take) a rest, to rest
превъ́рзвам превъ́ржа,е,зах	to bandage
произво́дство n.	make, production
санита́р m. -ят	aid man, medical orderly
секу́нда f.	second
хва́ля се /на някого/, и се, их се	to brag (to someone), to boast
ю́жно от	south of

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

GRAMMAR INDEX

The Roman numerals II, III, IV, V, VI, VII, etc. indicate the Volumes of this Textbook, while the Arabic numerals refer to their pages.

Accent
in Bulgarian in general II 22,23;
of imperative II 211;
neuter nouns II 148;
past tense III 104-106;
short forms of personal pronouns: acc.case III 228; dat.case IV 172-173.

Accusative Case
of personal pronouns;
short forms III 228.

Adjectives
article of - III 138,139;
ending in И,А,О,И III 170;
change in gender & number III 136;
changing Я to Е III 141;
definite article for - III 138,139;
double НН III 138;
indefinite pronouns used as - VII 161-162;
omission of Ъ & Е II 137;
orthography og - indicating nationality II 19;
past active participle used as - VIII 9;
position of - III 140,141;
stable Е III 137;
vocative case of - VII 53.

Adverbial Participle
formation VII 180;
meaning & usage VII 181-182.

Affirmative Form
of future tense II 175-177;
past tense III 17-19, 46-48, 76,77,104,106;
present tense:
verbs of the 1st group II 125;
verbs of the 2nd group II 103;
verbs of the 3rd group II 73.

Article
definite - of:
adjectives III 138,139,170;
cardinal numerals IV 84-85;
fem.nouns II 76;
masc.nouns ending in a consonant II 45, 104;
ending in a vowel VII 11-13;
ending in Й VII 14-15;
neuter nouns III 49;
plural III 139, II 76,149.

Aspect
and conjugation of - II 182;
formation of - II 180;
imperfective - formed with:
suffix АМ VI 33;
suffix ВАМ VI 57;
suffix ЯМ VI 56;
in Bulgarian II 179;
in general II 177,178;
perfective of съм III 202;
usage of perfective - II 209.

Auxiliary Imperative Form VIII 55.

Auxiliary Verb СЪМ "to be"
present tense:
affirmative form II 17;
interrogative form II 20,21;
interrogative-negative form II 47;
negative form II 17;

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

hearsay form
future tense VI 177;
past tense VI 156;
present & imperfect tenses VI 82;
perfective aspect of - III 202;
past tense II 19;
position of - in the past indefinite tense V 19,20;
present tense of - II 17.

Cardinal Numerals IV 10-14;
special form of - for masc. gender IV 36-37;
article for - IV 84-85.

Change of
consonant sound in:
nouns: К to Ц II 46;
verbs: in жа,ча,ша to за,ка,са III 19.
vowel sound in:
adjectives Я to Е III 41;
masc. nouns III 79;
neuter nouns II 148.

Colloquial Pronunciation of
card.numerals IV 10,ss.

Colloquial Usage of
possessives III 201.

Conditional Mood IX 112,113.

Conditional Sentences
potential
past IX 134,135;
present (future) IX 114,115;
real
future IX 116;
present IX 115;
unreal
past contrary to fact IX 133,134.

Conjugation & Aspect II 122.

Dative Case of the
personal pronouns, short form IV 170.

Declension of
personal pronouns (short forms), accusative II 228, dative IV 170.

Definite Article of
fem. nouns II 76;
masc.nouns (full art.) II 45;
masc.nouns (short art.) II 104;
neuter nouns II 149;
pronunciation of - II 46.

Degrees of Comparison
comparative III 171-172;
superlative III 172-173.

Demonstratives V 146-147.

Descriptive Imperative VIII 31.

Dialect Forms
the personal pronouns II 16;
the verbs, 1st group II 125;
the verbs, 2nd group II 103.

Double Forms
of the personal pronouns V 132-134.

Double Negation II 127.

Ending
-М of the verbs, 1st group II 126.

Ending of Nouns
feminine II 43;
masculine II 43;
neuter II 44.

Familiar Form
of personal pronouns II 16;
verb II 16.

Feminine Nouns
definite article II 76;
endings II 43;
vocative case VII 94-95.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

For (preposition)
idiomatic translation into
Bulgarian of - II 19.

Formation of the
imperfective verbs from
perfective VI 30;
imperf. tense IV 138-140;
perfective aspect with suffix
Н IV 58;
perf. verbs by means of a
prefix V 51-62.

Formal Pronoun II 16.

Future in the Past IX 81-82.

Future Tense
affirmative form II 175;
hearsay form VI 177;
hearsay forms - passive voice
VIII 118;
interrogative form II 176;
inter. -neg. form II 177;
negative form II 175;
of бъда III 202;
of съм III 202;
passive voice VIII 116.

Gender of Nouns II 43.

Groups of Verbs II 73.

Hearsay form of the Verb VI 78-83;
formation of - VI 79;
future tense VI 174-177;
passive voice VIII 121;
passive voice VIII 118;
past indefinite and past perfect
tenses VII 76-77;
past tense VI 155-157;
passive voice VIII 176;
present and imperfect tenses
VI 81-82;
passive voice VIII 142;
има, няма, трябва, може
VI 82.

Idiomatic Use of Present Tense
II 19.

Imperative
descriptive imperative VIII 31;
formation of - II 210;
accent of - II 211;
irregular forms V 50-51;
negative - II 212;
of perfective verbs II 212
special negative forms VIII 54.

Imperfect Tense
formation and meaning IV 138-140;
hearsay form VI 155-157;
passive voice VIII 118;
passive voice VIII 141;
special usage IV 196.

Imperfect Active Participle
formation VI 80;
usage VI 81.

Imperfective Aspect
formed with
suffix -АМ VI 33;
suffix -ВАМ VI 57;
suffix -ЯМ VI 56.

Imperfective Verbs
formation of - from
perfective VI 30, VI 56.

Impersonal Forms
има, няма II 75.

Impersonal Passive VIII 195.

Indefinite Pronouns VII 158-160;
used as adjectives VII 161-162.

Infinitive VIII 54.

Interrogative Form of the Verb
future tense II 176;
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd group II 74;
past tense III 19;
present tense II 125;
съм II 20.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Interrogative-Negative Form
of the Verb
future tense II 176;
past tense II 19;
present tense II 75.

Interrogative Pronouns VI 106-110.

Inversion of the Subject VI 109,110.

Irregular Imperative Forms V 50-51.

Irregular Past Active Participle
V 176-178.

Long Personal Pronouns V 123-124
usage of - V 124.

Masculine Nouns
article of (full) II 45;
article of (short) II 104;
changing К to Ц II 44;
ending in a vowel VII 11-13;
ending in ЕЦ II 45;
ending in Й VII 14;
ending in plural in А IV 86;
ending in plural in Е V 125;
ending of - II 43;
masc. ending in pl. in Е V 125;
monosyllabic - III 78-80;
monosyllabic ending in plural
in И VI 8;
plural after numerals IV 14;
plural of - II 44;
vocative case in Е VI 10;
in ЙО VII 53;
in О VII 52;
in Ю VII 53.

МОГА
present tense III 106;
past tense of - III 106;
usage with another verb III 106.

Meaning & Translation of the
imperfect tense IV 140.

Monosyllabic Masculine Nouns
accent of III 78-80;
ending in plural in И VI 8;
plural III 78;
changing Я to Е III 79;
unchangeable Я III 80.

Negation
double II 127.

Negative Form of the Verb
present tense:
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd group II 74; II 17;
imperative II 212; VIII 54;
future tense II 175;
past tense III 19.

Negative Imperative II 212.

Neuter Gender
accent rule II 148;
nouns of - II 147.

Neuter Nouns
ending in plural in И VI 10.

Nouns
accent rule of - II 148;
changing К to Ц II 44;
ending in a vowel II 76;
ending in ЕЦ and ИН II 45;
used after numerals IV 85-86;
feminine II 76;
gender of - II 43;
indicating nationality II 19;
masculine II 43-45;
ending in a vowel VII 11-13;
ending in Й VII 14;
ending in pl. in: Е V 125;
И VI 8;
vocative case in: Е VI 10;
ЙО VII 53; О VII 52; Ю VII 53;
monosyllabic masculine III 78-80;
neuter II 147;
neuter - ending in pl. in И VI 10.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Numerals
cardinal IV 10-14;
ordinal V 88-81;
special form of the cardinal numerals for masc. gender IV 36-37.

Omission of the Personal Pronoun when used as a subject II 18.

Ordinal Numerals V 86-91.

Orthography
of the def. article II 104;
of nouns & adjectives indicating national origin II 19.

ОТБЕЛЕЖКА
past tense of - III 107.

Participial Passive VIII 92.
future tense VIII 116;
hearsay forms of - VIII 118;
future tense VIII 121;
imperfect tense VIII 142;
past tense VIII 176;
present tense VIII 120;
imperfect tense VIII 141;
past tense VIII 175;
present tense VIII 94.

Participle
adverbial VII 180-182;
imperfect active VI 80,81;
past active V 14,16;
as adjective VIII 9,10;
past passive participle VIII 70;

Passive
additional features of - VIII 96;
impersonal VIII 195;
past participle VIII 89;
participial VIII 92;
reflexive VIII 93.

Passive Voice VIII 89.
future tense VIII 116;
hearsay forms VIII 118;
imperfect tense VIII 141;
past tense VIII 175;
present tense VIII 94.

Past Active Participle V 14-16;
as adjective VIII 9,10;
accent V 15;
change of Я to Е V 16;
formation V 15;
irregular forms V 176-178.

Past Indefinite Tense V 16-19;
formation V 16;
hearsay forms of - VII 76-77;
meaning and translation V 40

Past Passive Participle VIII 89-91;
used as an adjective IX 9-11.

Past Perfect Tnese V 200-204;
formation V 200;
hearsay forms of - VII 76-77;
usage V 202.

Past Tense
accent of the - III 104-106;
disappearance of the root vowel III 48;
ending of - III 16;
formation of - III 17-19; 46-48
verbs of the 1st group
Е to Я III 18;
Е to А III 48;
жа, ча, ша to за, ка, са III 19; ох III 46,47;
hearsay form VI 155-157;
passive voice VIII 118;
interrogative form III 19;
interrogative-negative III 19;
negative form III 19;
of мога III 106;
of съм III 19;
verbs of the 2nd group III 76-77;
И to Я III 77;
Я to А III 77;
the verb взема III 77;
verbs of the 3rd group III 104;
passive voice VIII 175.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Perfective Aspect
formation in general II 180;
formation of - by means of a prefix V 51-62;
with suffix Н IV 58-60;
usage II 209;
of съм III 202.

Personal Pronouns
accent IV 172;
accusative case III 228;
dative case IV 170-174;
dialect form II 16;
double forms VI 132-134;
familiar form II 16;
formal II 16;
insertion of - in the past indefinite tense V 21,22;
long forms of - V 123,124;
place in general IV 173;
position of the short pers.pron. in past indef.tense V 21,22;
in past perfect tense V 203;
short forms III 208;
subjective case II 16;
usage in general IV 170;
usage of - as possessives V 174-176.

Place in the Sentence of the
reflexive pronoun IV 112,113;
short personal pronoun IV 173.

Plural of Nouns
after numerals with the word души - IV 37;
after колко and няколко IV 14;
ending in a vowel II 76;
ending in ЕЦ and ИН after numerals IV 85-86;
feminine nouns II 76;
masculine nouns II 44;
monosyllabic masculine nouns III 78;
neuter nouns II 147,148.

Position of the Short Pers. Pron.
when used as possessives V 176;
when used with the past indefinite tense V 21,22;
when used with the past perfect tense V 203.

Possessives III 200,201;
colloquial usage of - III 201.

Present Participle V 226-229;
formation V 226, 227;
usage V 228, 229.

Present Perfect Tense
translated with present tense in Bulgarian II 19.

Present Tense of the Verbs
of the 1st group II 125;
of the 2nd group II 103;
of the 3rd group II 73;
of съм - II 20;
hearsay form VI 155-157;
passive voice VIII 118;
passive voice VIII 94.

Pronunciation of
definite art.,masc.gender II 104;
present tense:
1st group II 125;
2nd group II 103;
3rd pers. plural of съм II 16.

Pronouns
demonstrative V 146;
indefinite VII 158-160;
used as adjectives VII 161-162;
interrogative VI 106-110;
personal, subject form II 17;
familiar form II 16;
formal II 16;
relative VII 133-137.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Questions
formation of - II 20.

Reflexive Form of the Verb
IV 110-113.

Reflexive Passive VIII 93.
future tense VIII 117;
hearsay forms of - VIII 119;
future tense VIII 122;
imperfect tense VIII 142;
past tense VIII 177;
present tense VIII 121;
imperfect tense VIII 142;
past tense VIII 175;
present tense VIII 95.

Reflexive Pronouns IV 110-113;
place IV 112-113;
usage of СИ as possessive
V 175,176.

Reflexive Verbs
impersonal action IX 63-65;
neutral action IX 151,152;
reciprocal action IX 43-45.

Relative Pronouns
declension of КОЙТО VII 136-137;
formation VII 133-134;
usage VII 134-136.

Short Art. of Masc.Nouns II 104.

Short Forms of the Personal Pronouns
accusative case III 223;
dative case IV 170-174.

Since, idiomatic translation of - into Bulgarian II 19.

Special Form of the cardinal numerals for masculine gender IV 36-37.

Special Negative Forms of the imperative VIII 58.

Special Usage of
imperfect tense IV 196.

Structure of the Simple sentence II 17.

Suffix Н
used for formation of the perfective aspect IV 58-60.

Tenses
imperfect IV 138-140;
future II 175-177;
past II 16-19; 46,48; 76,77; 104-106;
past indef. V 16-22;
past perfect V 200-204;
present II 73, 103.

Usage of the
perf. aspect in present tense II 209;
pers. pron.,dat.case V 170-172;
reflexive pronoun as possessive V 175,176;
short personal pronouns as possessives V 174-176.

Verb
the - II 72

Verbs
changing
К to Ч, Г to Ж II 126;
of the 1st group II 126;
of the 2nd group II 123;
of the 3rd group II 73;
ending М in the 1st group II 126;
having one form for imperfective and perfective aspects V 91-94.

Vocative Case of
adjectives VII 53-54;
feminine nouns VII 94-95;
masculine nouns
ending in: Е VI 10,VII 52;
ЙО VII 53; О VII 52; Ю VII 53.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Voice
passive VIII 89.

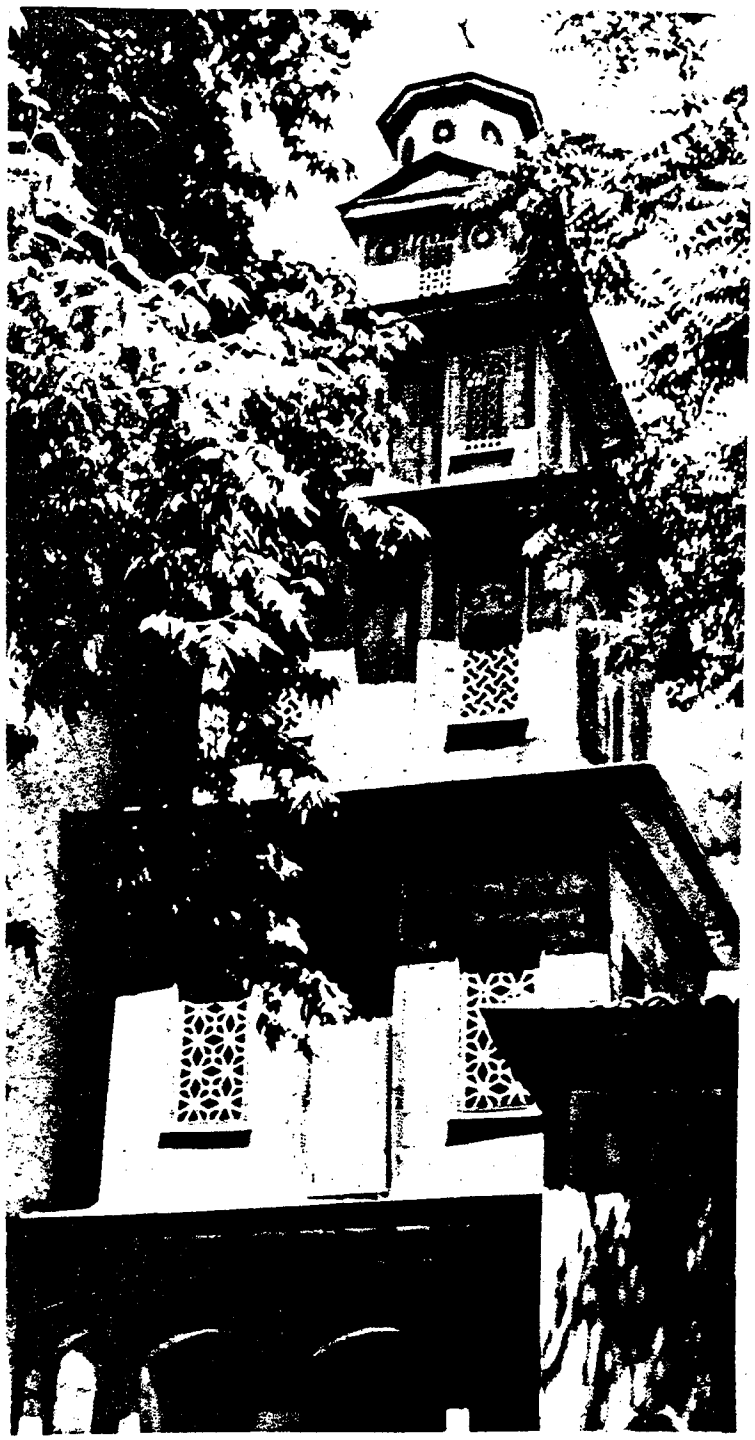

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

СПИСЪК НА ИЛЮСТРАЦИИТЕ

Страница

1. Български бойни самолети – по-рано и сега ____ 6
2. Изхвърляне на ракета ____ 11
3. Двумоторен реактивен самолет в полет ____ 15
4. Нощен полет на реактивен самолет ____ 17
5. Занятие при зенитно оръдие ____ 20
6. Танкова атака ____ 22
7. Запалване на танк с бидони с бензин ____ 27
8. Танков екипаж на учение с танк ____ 28
9. Хвърляне на ръчни гранати ____ 29
10. Нощна танкова атака ____ 33
11. Карикатури ____ 34
12. Беля с пари купена ____ 39
13. Телевизионната кула в София ____ 40
14. Софийска сладкарница ____ 49
15. Кафене на открито край Черно море ____ 51
16. Български селяни отиват с подаръци у булката ____ 52
17. Рилският манастир ____ 54
18. Сушене на тютюн ____ 60
19. Покрита чешма с един от старите архитектурни паметници в Шумен ____ 68
20. Язовир "Искър" ____ 71
21. Стената на язовир "Студен кладенец" ____ 74
22. Минералните бани в с. Банкя ____ 87
23. Улица в старата част на гр. Пловдив ____ 88
24. Софийска улица ____ 90
25. Пехотинци в отбрана ____ 92
26. Капитан Евгени Кръстев престрелва оръжието на ротата ____ 97
27. На стрелба с автомати ____ 101
28. Стрелба с противогази ____ 102
29. Новата болница в Димитрово ____ 107
30. Въздушна снимка на София - Народното събрание и Паметникът на Освободителите ____ 108
31. Главният хирург на Българската Народна Армия играе домино със своя пациентка ____ 111
32. Посещение в болница ____ 116
33. Облъчване с ултравиолетови лъчи на кварцова лампа ____ 119

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

34. Минералните бани в Хисаря _____ 122
35. Хотел "Балкан" - София _____ 129
36. Министерският съвет в София _____ 130
37. Шипченският манастир _____ 135
38. Рилският манастир _____ 138
39. Карикатура - Злободневна тема _____ 141
40. Карикатура - Конфекция _____ 142
41. Ловене на риба _____ 148
42. Черквата "Света Марина" в гр. Пловдив _____ 149
43. Изглед от гр. Несебър _____ 155
44. Риболов _____ 162
45. Тежкокартечари се готвят за предстоящата стрелба _____ 167
46. На стрелбището _____ 168

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School